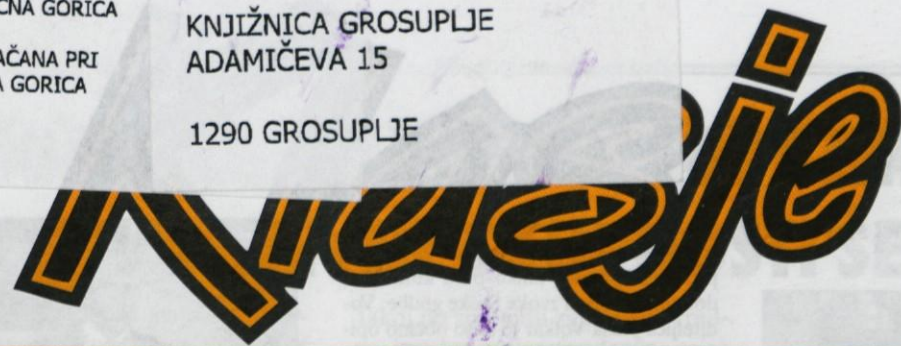

Grosuplje (centrala)
 sP 908
 KLASJE
 2004
 352(497.4 Ivančna Gorica)
 120040157,5

OBČINA IVANČNA GORICA
 POŠTINA PLAČANA PRI
 195 IVANČNA GORICA

KNJIŽNICA GROSUPLJE
 ADAMIČEVA 15
 1290 GROSUPLJE

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
 Številka 5 letnik 10 junij 2004

LaMaS
 RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.
 Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica
 TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045

POPOLNA PONUDBA
 Računalniki, tiskalniki, komponente...
 Programi za podjetja in sam. podjetnike...
 ...za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si> e-mail: lamas@lamas.si

BESEDA UREDNIŠTVA

Ljudje tako radi pozabljamo, kaj neda? Verjetno smo pozabili tudi na to, da radi pozabljamo. In še več: najhitreje pozabljamo pomembne stvari. Včasih se je dobro spomniti. Pogled nazaj nam pove, kaj je vredno, kaj ne, kaj pomembno, kaj lepo, kaj so prave vrednote ...

V naši občini bo to leto zaznamovano z obletnicami. Takšnimi in drugačnimi, vse pa v sebi nosijo spomin na preteklost. Šele ob obletnicah lahko vidimo, kako smo se spremenili in koliko dosegli v določenem času. Obletnice so čas za slavlje, zabavo in tudi premislek. Premislek o tem, kje smo začeli in do kod smo prišli.

Mogoče vam bo tudi katera od mnogih prireditvev, s katerimi bomo obhajali obletnice v naši občini, obudila spomin na kaj. Morda boste na podlagi izročila in sprememb v času lažje zagledali odgovore. Naj bo tako.

ROMSKA PROBLEMATIKA str. 3

25. JUNIJ - DAN DRŽAVNOSTI

SREČANJE NA POLŽEVEM

OBČINI IVANČNA GORICA IN GROSUPLJE VAS VABITA NA

SVEČANOST
 V POČASTITEV DRŽAVNEGA PRAZNIKA, KI BO
 U PETEK, 25. JUNIJA 2004.

PROGRAM:

- 12.00 - maša "Za domovino" pri sv. Duhu
- 13.00 - promenade koncert Godbe Stična - športne igre
- 15.00 - osrednja slovesnost
- od 16. ure - zabavno popoldne

VLJUDNO VABLJENI

ŽUPAN OBČINE IVANČNA GORICA Jernej LAMPRET
 ŽUPAN OBČINE GROSUPLJE Janez Lesjak

INTERVJU JOŽE TRONTEJ str. 5

PORTRET DORETA JUŽNE - dobitnik Jurčičevega priznanja str. 18

29. MAJ PRAZNIK OBČINE IVANČNA GORICA

str. 2

28. SPUST PO KRKI

str. 21

TABOR PEVSKIH ZBOROV
 NEDELJA, 20. junij 2004

VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT
 NEDELJA, 13. junij 2004

INTERALTA
 EVROPSKO OKNO V SLOVENSKI DOM
 Pe Novo mesto, tel.: 041/846 034
 Interalta d.o.o., Stegne 21c, Ljubljana
 tel.: 01/511 16 24, fax: 01/511 15 43

Okna Interalta omogočajo višjo kulturo bivanja!

www.interalta.si

SENČILA OVEN
 IZDELAVA IN MONTAŽA

Tomaz Oven s.p. Pot v resje 1 1295 IVANČNA GORICA
 GSM: 031/679-079 Tel./fax: 01/7878-266

- ŽALUZIJE
 - ROLETE
 - KOMARNIKI
 - ROLO
 - PLISE ZAVES
 - TENDE
 - LAMELNE ZAVES

ČUGELJ
 PVC OKNA, VRATA s trojnim tesnjenjem

IGNAC ČUGELJ s.p.
 Stična 102, Ivančna Gorica
 tel./faks: 01/7878 535 gsm: 041/757 055

PRAZNOVANJE OBČINSKEGA PRAZNIKA IN PODELITEV NAGRAD

29. maja smo praznovali občinski praznik. Bilo je še posebej slovesno, saj smo pred desetimi leti dobili svojo občino.

JERNEJEVA MALHA

Pristani na tleh bi bil lahko naslov filma za našo zakonodajo, ki je v mnogo primerih neživiljska, nerazumljiva in včasih tudi nečloveška. Vse lepo in prav, dokler se ne srečujemo z zahtevami, ki jih hočemo prenesti v prakso in dejanja. Pogosto ugotovljamo, da nam manjka pravih usmeritev, razlag in zakonodajo pa je v izobilju. Vendar, ko iščemo pristojnosti in pooblastila, je za razreševanje celostnega problema odgovorno tako veliko institucij in resorjev, da dejanja izostanejo. Nekdaj smo dejali: če je vedro, zagotovo ni vode, zdaj pa voda je, vendar vedra ni.

Pri številnih investicijah se nam zatika zaradi neresenih denacionalizacijskih zahtevkov nepremičnin, saj celi projekti prav zaradi tega ostajajo le v zasnovi. Pot je neopredeljena, kar bega upravljalca, pa tudi bodočega lastnika. Taki problemi so najbolj pereči tam, kjer je stvar treba hitro rešiti, še posebej pa tam, kjer gre za varnost občanov in izpolnjevanje zakonskih obveznosti, ki narekujejo razvoj. V tem primeru mislim na vzpostavitev ustreznega cestišča za večjo varnost v cestnem prometu, saj se je promet v desetletnem obdobju zelo povečal, zemljišče pa je v denacionalizacijskem postopku, zato ga ta ali drugi uporabnik ne sme uporabljati. Drugi primer je dograditev šole, ki je že dobila vsa soglasja in finančno podporo od občine in države, zemljišče ob obstoječem objektu pa je pod hipoteko denacionalizacijskih upravičencev. Prav zaradi dolgotrajnih postopkov se lahko ves projekt še zavleče; druga pot pa kaže na rešitev problema mimo postopkov za javno dobro brez škode in ogrožanja lastniške pravice. Najde pa se tudi drugačno razumevanje – ne vemo, v čigavo korist, vemo pa, v čigavo škodo.

Z veseljem pa le lahko povemo, da je občina v desetletju obstanka zabeležila veliko uspehov, ki so bili predstavljeni ob njenem jubileju. Ko praznuje občina, praznujemo vsi tisti, ki nam je pomembna skrb za razvoj. Tudi letošnje praznovanje petdesetletnice Livarja iz Ivančne Gorice in Turističnega društva bomo skupaj z občino obeležili na slavnostni način ob otvoritvi obeležja in manjšega parka pred parkiriščem v Ivančni Gorici. Lepote in znamenitosti, ki so temelj našega območja, z mističnim pogledom na vodo in železo, je znal gospod Leopold Sever vnesti v reliefno podobo. Sicer pa o tem govori knjiga avtorja Severne strani našega časopisa, ki bo še natresla novih informacij in potrdila, da je smisel življenja tudi v lepoti, ne le v zgradbah in cestah. Več bomo o tem povedali ob otvoritvi tega dela, ki se bo lepo prilegalo osrednji občinski veduti.

To leto bomo odpirali športno dvorano in z osrednjo prireditvijo na Polževem odprli javno vodovodno omrežje tudi v tem predelu občine. Dvanajst kilometrov dolgo omrežje bo napajalo šest vasi in obsežno vikend naselje na polževski planoti. Še kar nekaj pa bo treba postoriti na sekundarnih vodih in priključkih. Urejenost na regionalni cesti Ivančna Gorica–Žužemberk se po odsekih žal počasi, semaforško zamaknjeno, ureja. Skozi vas Muljava se opravljajo zadnja dela, Direkciji za državne ceste še naprej ostaja večji del uničenega cestišča, ki bo ob modernizaciji še naprej žalostilo uporabnike, tako kot se dogaja ob gradnji mostov, ki v ničemer ne simbolizirajo hitrega prehoda preko vode.

Še veliko strpnosti in obzornosti bo treba, preden bo cestišče dobilo gladko črno podlago. Vse se vrti okoli sredstev.

Župan Jernej

Na začetku prireditve je družina Steklasa izvedla slovensko in evropsko himno, še pred tem pa smo lahko pred kulturnim domom poslušali zvoke Stiške godbe. Voditeljica Nuša Volkar je našo občino opisala z besedami Josipa Jučiča; ravno letos praznujemo 160-letnico njegovega rojstva. Župan Jernej Lampret je v svojem govoru poudaril, da se je Ivančna Gorica in okolica v desetih letih razvila v uspešno občino, ki iz dneva v dan izboljšuje tako področje šolstva kot javnokomunalne infrastrukture in socialne; kulturna, turistična, ribiška in gasilska društva pa so prav v tem času – ob vstopu v Evropsko unijo, storila veliko za skupnost in občino. Župan je poudaril, da je nezaposlenost pri nas nižja od državnega povprečja, a so socialni programi vendarle nujni, saj obstajajo ljudje, ki niso usklajeni z nami. S temi besedami se je dotaknil romske problematike, ki je ravno v teh dneh dosegla vrhunec. Gospod Lampret je povedal, da je žalostno, da država oz. vlada ni sposobna urediti tega problema. A kot je poudaril, je prepričan, da se bo tudi to sčasoma uredilo. Tako kot se bosta uredila tudi industrijska cona in pokopališče v Šentvidu, ki je razdvojilo ljudi. Kot dokaz, da smo v zadnjih letih vendarle veliko dosegli, je naštel pridobitve, kot so šola v Stični, urejanje cest, skorajšnja športna dvorana, ki bo med drugim pomenila prostor za treninge in tekme tudi našim prvim prvoligašem – rokometiščem Sviša. Tudi nogometni klub Livar se približuje vrhunskim uspehom.

Predstavljen je tudi trenutna prizadevanja: kmalu se bo začela adaptacija šole v Šentvidu, pa na Krki in v Zagradcu, gradnja vodovoda na Polževski planoti se bliža koncu, gradi in adaptira se cesta od Ivančne Gorice proti Žužemberku, gradijo čistilno napravo v Šentvidu. Zbrane v dvorani je spomnil tudi na številne okrogle obletnice: poleg 10-letnice Občine je letos, kot smo že omenili, tudi 160-letnica rojstva J. Jučiča, 50-letnica Livarja ... Župan je poudaril tudi, da uspehi, kot je Akrapovičev, ko je postal podjetnik leta, privabljajo nove ljudi v našo občino. Kmalu bomo imeli tudi Mercator. Upajmo pa, da ne bomo imeli cestnine.

Poleg naštetih uspehov je poudaril tudi, da imamo zelo uspešna in številna kulturna, turistična in druga društva. Eno izmed zelo uspešnih je prav gotovo tudi letno gledališče na Muljavi, ki iz leta v leto privablja na tisoče ljudi na svoje predstave. Član društva Primož Bradač je prebral odlomek iz Jurčičevega dela Spomini na deda. Moški pevski zbor Firmus Kulturnih društev Zagradec in Dvor pa je prireditev popestril z lepimi slovenskimi pesmimi. Njihov zborovodja je Robert Kohek. Na prireditvi je zapel tudi solist Lojze Peček, na harmoniko pa ga je spremljal Janez Goršek. Del družine Steklasa – mami Marta in hčerki Jerica in Nuška – je prireditev popestril še z igranjem na violino in plesom valov. Na koncu pa je mlada glasbena skupina Don't ask mnoge v dvorani presenetila: nekatere tako, druge pa drugače, saj so mladi glasbeniki odigrali tri avtorske rockovske skladbe.

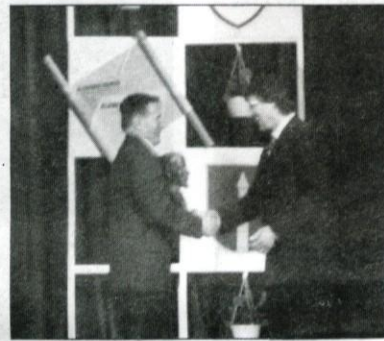
NAGRADE OBČINE IVANČNA GORICA

Na prireditvi so podelili tudi priznanja Občine ljudem, ki bogatijo našo skupnost. Najvišje priznanje – Zlati grb Občine Ivančna Gorica – je letos prejel Pavel Peter Groznik. Za nagrado ga je predlagal Občinski odbor Nove Slovenije. Pavel Groznik je prvi in edini predsednik upravnega odbora sklada stavbnih zemljišč, in tako je sodeloval pri nakupu zemljišč za novo osnovno šolo, otroški vrtec ... Skoraj dvajset let je bil predsednik krajevnega združenja Višnja Gora in je tako aktivno sodeloval pri asfaltiranju številnih cest in vodovodov, pri gradnji telovadnice, športnih igrišč, vrtca idr. Vse to je prispevalo k razvoju Višnje Gore in tudi občine. Bil je tudi predsednik Turističnega društva

Višnja Gora. Tudi sedaj je pobudnik in organizator mnogih že tradicionalnih prireditev, kot je med drugimi Anin sejem. Pavel Groznik je tudi predsednik medobčinske komisije za oceno najbolj urejenih naselij, kulturne dediščine in kraških pojavov. Je tudi pobudnik in ustanovitelj Planinskega društva Polž. Občasnno sodeluje pri občinskem časopisu Klasje in je urednik glasila Višnjjan. S svojo pobudo je lani pripomogel tudi k odmevni svečanosti ob dnevu državnosti na Polževem. S svojim delom v različnih društvih in organizacijah je občini dal pomemben pečat za dobro vseh.

Podelili so tudi nagrado Josipa Jurčiča: letos sta jo prejela ravnatelj Milan Jevnikar in Marinka Piškur.

Milana Jevnikarja je predlagal Občinski odbor Slovenske ljudske stranke. Zdajšnji ravnatelj Srednje šole Josipa Jurčiča se je kot profesor matematike redno zaposlil na Srednji šoli Josipa Jurčiča leta 1982 in vedno je bil izredno priljubljen med dijaki. V šoli je bil vedno aktivno vključen v organe upravljanja; dva mandata je bil član republiške komisije za matematiko, od uveljavitve zakona o maturi pa je že tretji mandat član Republiške predmetne komisije za matematiko. Zadnjih osem let, z vmesno dveletno prekinitvijo, je zborovodja šolskega mešanega pevskega zbora, že od leta 1977 dalje pa je tudi organist in zborovodja cerkvenega mešanega pevskega zbora v Višnji Gori. Zelo bogato je tudi njegovo delovanje na družbenem in političnem področju, čeprav ni član nobene stranke. Med leti 1996 in 2000 je bil član sveta Krajevnega združenja Višnja Gora ter delal izredno zavzeto in konstruktivno.

Ravnateljico Osnovne šole Stična pa je za nagrado Josipa Jurčiča predlagal kolektiv delavk in delavcev Osnovne šole Stična. Marinka Piškur kot ravnateljica skrbi za vsakdanji dan Osnovne šole Stična že 20 let. Sprejema vse novosti, vendar pa se hkrati zaveda, da zgodovina šole sega že dolga stoletja nazaj. Tako je med drugim organizirala in podpirala delo raziskovalnih taborov in nalog na matični šoli v

Stični in na njenih podružnicah. Zavzela se je tudi za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, in tako že od šolskega leta 1986/87 v OŠ Stična deluje oddelek s prilagojenim programom. Aktivno je sodelovala tudi pri uvajanju devetletke. Posebno skrb pa posveča prenovitvam podružničnih šol, tako da se njihovi pogoji življenja in vzgojno-izobraževalno delo približujejo matični šoli. Leta 1999 je Marinka Piškur v novo šolo pospremila učence v Višnji Gori, lani pa v Ivančni Gorici.

Plaketa Antona Tomšiča pa je letos šla v roke Pevskega društva Šentvid pri Stični – zanj je nagrado prevzela Alenka Šteh – in Knjižnice Grosuplje – Izpostave Ivančna Gorica; zanj pa je nagrado prevzela vodja Ksenija Medved.

Pevsko društvo Šentvid pri Stični je lani praznovalo že 20-letnico delovanja. Vanj je včlanjenih 115 članov in je eno večjih društev v občini. Tudi njegova dejavnost je zelo razvejana, saj v okviru društva delujeta moški in ženski pevski zbor, dve otroški in odrasla folklorna skupina ter gledališka skupina. Moški in ženski pevski zbor delujeta neprekinjeno že 35 let, pevci pa so nastopali po Sloveniji in tudi v tujini. Folklorna skupina Vidovo združuje

mlade plesalke in plesalce, ki dosegajo zavidljive rezultate, ne samo na občinskem, ampak tudi na državnem nivoju. Letos so šentviški plesalci kot edini iz Slovenije dobili povabilo za sodelovanje na mednarodnem folklornem festivalu v Mehiki. Gledališka skupina Vidovo pa skoraj vsako leto pripravi novo predstavo; do sedaj so uprizorili predstave Striček milijonar, Jezični dohtar Petelin, Kastelka, Županova Micka, Mrtvi ne plačujejo davkov, Habakuk, Jara meščanka, Moj ata, socialistični kulak.

V petih letih delovanja knjižnice Ivančna Gorica so, poleg vsakodnevnega dela z uporabniki pri izposoji gradiva in posredovanju informacij, v knjižnici organizirali tudi veliko prireditev in dejavnosti. Kljub očitnemu pomanjkanju prostora so večkrat organizirali razna stokovna

predavanja, predstavitev potpisov, srečanja, likovne in fotografske razstave. V knjižničnih prostorih so zrastle in še rastejo pomembne vrednote, kot so pozitiven odnos do znanja, ljubezen do branja in radost ob srečevanju ljudi. Knjižničarji so radi sodelovali s študenti, invalidi, mladimi in odraslimi animatorji ter iskali poti do vseh in vsakogar.

Dobitnik Zlatega grba Pavel Groznik se je v imenu vseh nagrajencev zahvalil za nagrado z besedami: »Lepo je biti soobčan naše prelepe občine.«

SS

URADNE URE UPRAVNE ENOTE GROSUPLJE

v ponedeljek	od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure
v sredo	od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure
v petek	od 8. do 13. ure.

Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica. Sedež uredništva: Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, telefon: 7869-400, fax: 7869-401, e-mail: klasje.casopis@siol.net. Uredniški odbor: Andrej Agnič, odgovorni urednik, Natalija Pavlin, Leopold Sever (zadnja stran), Maja Ficko, Marjeta Glavan (lektor), Simon Bregar (šport), Milena Vrhovec (kmetijstvo), Saša Senica (kultura), Nataša Erjavec (gospodinjstva), Danijela Pirman (Uradni vestnik). Oblika: Andrej Verbič; Računalniška priprava: AMSET - Albin Macedoni s.p., Grosuplje, Pod gozdom c. 3/9; Tisk: KOCMAN Grafika d.n.o., Grosuplje, Jerova vas 10. Časopis KLASJE izhaja v 4.800 izvodih mesečno in ga prejemo vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevke sprejemamo do 20. v mesecu.

testa pa se je udeležil tudi komandir Policijske postaje Ludvik Kastelic. Krajani so Kastelica močno napadli, češ da policisti ne naredijo dovolj in ne ukrepajo tako, da bi zaščitili domačine. Povedali so, da so jih krajani opozorili na pohod v romski tabor, kjer se je potem zgodil incident. Slišati je bilo veliko obtoževanja in nestrpnega govorjenja proti Romom, ki so jih označevali tudi za teroriste. Ampak če pomislimo, da je bilo to dan potem, ko so ranili njihovega sosedo, so bile mnoge besede upravičeno izrečene. Krajani, ki se vsak dan soočajo z Romi, so opozorili na vse, kar se dogaja v njihovih krajevnih skupnostih. Povedali so, da jih ustrahujejo in izsiljujejo in da kradejo. Na splošno so želeli povedati, da jih je strah, ker so Romi iz dneva v dan bolj nevarni.

Po burni razpravi se je protest zaključil okoli enajste ure. Župan pa je na koncu vse zbrane pozval, da se udeležijo tudi shoda pred vladno palačo v Ljubljani.

SHOD PRED VLADO RS

V četrtek, 27. maja, so se predstavniki dolenjskih občin in občin Suhe in Bele krajine udeležili protestnega shoda pred Vlado, kjer so opozarjali na romsko problematiko. Ljudi je bilo okoli 400, kar je, kot je povedal eden izmed udeležencev, najpo-

membneje – da so protestirali ljudje, saj bosta tako morali država in Vlada končno spregledati, da je to res velik problem tudi v nacionalnem smislu. Shod je vodil predsednik civilne iniciative Dolenjske Silvo Mesojedec, skupaj z novomeškim podžupanom Milošem Dularjem. Pred Vlado so se vrstili govori predstavnikov občin,

med njimi so spregovorili tudi župan naše občine Jernej Lampret ter poslanca v Državnem zboru Janez Janša in Zmago Plemeniti Jelinčič.

Pravosodni ministrici in predsednici vladne komisije za romska vprašanja

Zdenki Cerar so organizatorji predali peticijo, v kateri odgovorne pozivajo, naj uredijo zadeve na področju romske problematike, podpisali pa so jo župani občin z omenjenih območij, na katerih živijo Romi.

SS

Prebivalci Dolenjske, Bele krajine in Posavja iz Novega mesta, Škocjana, Šentjerneja, Semiča, Trebnjega, Ivančne Gorice in Krškega: 24. maja 2004

VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE

PETICIJA

Glede na dejstvo, ki je znano vsej državi, le slovenski vladi ne, da smo namreč prebivalci Dolenjske, Bele krajine in Posavja vse bolj drugorazredni državljani, vlagamo tej Vladi oziroma pristojnim ministrstvom peticijo (protest) z naslednjimi zahtevami:

1. Vlada republike Slovenije naj še pred letošnjimi parlamentarnimi volitvami in po hitrem postopku v Državni zbor RS pošlje zakon, v katerem bo Rome naredila za enakovredne državljane republike Slovenije. Sedaj imajo namreč le-ti več pravic kot ostali državljani Republike Slovenije, ki so kot večinski narod v manjšini in jim Romi kršijo osnovne človekove pravice, zlasti tam, kjer občutijo nemoč (prestrašenost) policije in moč zakona z divjega zahoda.

Dokler ne bo sprejet novi zakon, ki bo ukinil številne ugodnosti Romom in jih na ta način izenačil z večinskim narodom, naj Vlada svojim ministrstvom naloži izpolnjevanje naslednjih nalog:

- Ministrstvo za notranje zadeve naj v skladu z Zakonom o državni upravi (Ur. list RS, št. 52/02) začne opravljati svoje naloge. V konkretnem pri-

meru naj zagotovi varnost prebivalcem področij, kjer prebivajo Romi. S svojimi organi naj zaščiti Neromsko prebivalstvo, ki je, v nasprotju z Romi, neoboroženo, spoštuje državo in njene zakone ter plačuje državi vse potrebne davščine. Torej naj to ministrstvo vendarle zagotovi konkretne pravice oziroma pravne koristi posameznika. Zdaj s svojo neodzivnostjo štiti kriminal, nasilje, krajo, grožnje, razvrat. Pravi gospodarji situacije postajajo posamezni Romi. Zadnji dokaz za to je streljanje v vasi Krka. Tako naša POLICIJA ne more biti tisto, za kar se deklarira: kot ena izmed nosilk nacionalne varnosti, ki zagotavlja visoko stopnjo notranje varnosti vsem prebivalcem Slovenije, in sicer tako, da štiti ustavno ureditev in demokratični politični sistem ter druge ustavnopravne vrednote. Slovenska policija se tako kaže kot varnostni sistem romske združbe, ki postaja spricho mlačne policije in nesposobnosti vlade vse bolj prepovedna, glasna in nevarna.

- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve naj začne izpolnjevati naloge, ki se nanašajo na položaj, pravice in obveznosti delavcev pri delu in iz dela. Romi, ki so praviloma neizobraženi, a do zadnje pike poznajo vse akte, ki jim prinašajo kori-

sti, se iz dodeljenih pravic, ki jim ne pripadajo, dodobra in neopravičeno okoriščajo.

- Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport naj eno svojih temeljnih delovnih področij preoblikuje tako, da bo od Romov zahtevalo isto kot od ostalih državljanov: Romi so za neizpolnjevanje obveznosti (predšolska vzgoja, šolska vzgoja) dobesedno odlično plačani. Njihova skrb na tem področju je usmerjena zgolj v »reprodukcijo otrok«. Več kot jih bodo zaplodili, več denarja bodo dobili. Takšna politika vodi v povečano število resnih konfliktov, ki jih država pri tem početju posredno spodbuja..

- Ministrstvo za okolje, prostor in energijo naj začne opravljati osnovno nalogo in naj s svojimi organi zaščiti in uveljavi zakonitost prostorskih aktiv lokalnih skupnosti ter vzpostavi pravico in prepreči uničevanje prostora. Romi so sedaj absolutni in edini gospodar na zemljiščih drugih. Na njih sežigajo nevarne odpadke, zastupljajo zemljo, podtalnico, izsekujejo tuje gozdove – vse ob vednosti organov pregona in inšpektorjev. Ministrstvo naj s svojimi organi upošteva prošnje domačinov in ukrepa v skladu z zakoni.

SDS

Ljubljana, 18. 5. 2004

Predsednik vlade RS g. Anton Rop

ODPRTO PISMO POSKUS UMORA IN REŠEVANJE PROBLEMATIKE ROMOV – URESNIČITEV 65. ČLENA USTAVE RS

Spoštovani g. predsednik,

že oktobra 2001 sem vašemu predhodniku postavil poslansko vprašanje v zvezi z romsko problematiko ter dal pobudo za uresničitev 65. člena ustave RS.

V njem sem opozoril, da »v številnih občinah in krajevnih skupnostih v Sloveniji živi relativno številčna skupnost Romov. Pripadniki le-te marsikje živijo v neurejenih razmerah, na neprimernih mestih in neredko tudi v konfliktih z lokalnim prebivalstvom. Razlogi za takšno stanje so številni, problemi kompleksni, dosedanje rešitve pa so bile nezadostne in omejene s pomanjkanjem dorečenih pravic. Z opisanimi problemi se srečujejo številne občine v Prekmurju, na Dolenjskem in v Beli krajini. Še posebej pa so razmere neurejene v občinah Ivančna Gorica in Grosuplje (krajevne skupnosti Ambrus, Krka, Zagradec, Mlačevo itd.). V skoraj vseh dosedanjih primerih je bilo ugotovljeno, da krajevna skupnost in občina v okviru pristojnosti lokalne samouprave enostavno nimata dovolj moči, pooblastil in seveda sredstev za zadovoljivo reševanje romskega vprašanja. Mnogokrat so problemi tudi dejansko nerešljivi samo v okviru ozemlja ene občine ali krajevne skupnosti.

Tega dejstva se je zavedal tudi slovenski parlament, ko je decembra 1991 sprejel ustavo republike Slovenije. V 65. členu ustave RS je namreč zapisano, da »položaj in pravice romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, ureja zakon.« Ugotavljam, da kljub številnim problemom v desetih letih po sprejetju tega določila vlada še vedno ni predlagala zakona, ki izhaja iz citirane ustavne obveze. Zato vlado RS in njenega predsednika sprašujem, kdaj bo predlog tega zakona prispel v Državni zbor in kakšni so razlogi, da se to ni že doslej zgodilo.«

V začetku leta 2002 sem prejel odgovor vlade RS, v katerem le-ta zavrača sprejem posebnega zakona o urejanju romske problematike in zatrjuje, da je bilo že vse narejeno ter da je bil 65. člen ustave RS že uresničen v sedmih različnih področnih zakonih.

Po tragičnih dogodkih v vasi Krka v občini Ivančna Gorica, ko so pripadniki romske skupnosti najprej nezakonito zasedli privatno zemljišče, nato pa z uporabo avtomatskega strelnega orožja ogrozili življenja okoliških prebivalcev ter enega izmed njih, g. Draga Straha, celo hudo ranili, ponovno ugotavljam, da so se moja opozorila izkazala za upravičena in da do tega in podobnih dogodkov ne bi prišlo, če bi bile zadeve res sistemsko urejene. Če pa je pravna podlaga celovita, kot trdi vlada, pa je njena odgovornost ob zadnjih dogodkih še večja, saj potemtakem državna oblast svojih nalog ne izvaja odgovorno ter s tem posredno omogoča neenakost pred zakonom in celo ogroža življenja ljudi.

Spoštovani g. predsednik vlade, pričakujem,

1. da bo vlada nemudoma raziskala širše okoliščine poskusa umora v vasi Krka ter ugotovila odgovornost tistih, ki bi morali zakonito ukrepati, preden je do konflikta prišlo;
2. da bo vlada nemudoma pripravila celovit zakon na podlagi 65. člena ustave RS ter ga še ta mesec predložila državnemu zboru RS.

S spoštovanjem,

Janez Janša, predsednik SDS

TRAIG

TRAIG d.d. Ivančna Gorica zaposli nove sodelavce na delovnem mestu

VOZNIK TOVORNJAKA V MEDNARODNEM TRANSPORTU za nedoločen čas

Pogoji:

- končana poklicna šola IV. stopnje
- izpit za voznika motornih vozil B-, C- in E-kategorije
- zaželene izkušnje v mednarodnem transportu

Pisne ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:

TRAIG Transportno podjetje d.d., Cesta II. grupe odredov 15, 1295 Ivančna Gorica.

KMETIJA d.o.o.

V naši občini je vse manj kmetij, ki lahko s svojo dejavnostjo preživljajo širšo družinsko skupnost. Veliko nekdanjih kmetovalcev si zagotavlja svoj vsakdanji kruh z redno zaposlitvijo v podjetjih, svoj »prosti čas« pa namenjajo obdelovalnim površinam in skrbi za osnovno čredo. Vsak dan poslušamo, kako se kmetovanje z ekonomskega stališča že zdavnaj več ne izide in da so vsi današnji »popoldanski« kmetovalci aktivni predvsem zaradi ohranitve dolgoletne tradicije kmetovanja. Država po drugi strani sili kmeta v ohranjanje dejavnosti z miloščino v obliki subvencij in z zagroženimi denarnimi kaznimi za neobdelano površino (npr. za nepokošene travne površine, za negospodarno ravnanje z gozdovi ...). V tem času smo vstopili tudi na trg evropske unije in na naš trg že prihajajo veliko cenejša živila iz kmetijsko intenzivnejših držav stalnih članic in držav pristopnic, kjer so kmetje bolj organizirani, povprečne velikosti obdelovalne površine kmetij nekaj desetkratnik naših in kjer zaradi velikosti kmetijskih gospodarstev izkoriščajo pozitivne učinke ekonomije obsega in specializacije.

Po drugi strani pa imamo pri nas zelo uspešne kmetije, ki so izkoristile svoj potencial in poiskale tržne segmente, ki jim omogočajo tudi širitev obsega poslovanja in odpiranje novih dejavnosti z velikim potencialom za doseganje večjih dodanih vrednosti. Eno takšnih kmetij vodi in upravlja Jože Trontelj iz Vrhpolja pri Šentvidu, med domačini je znana kot kmetija Gomilar. Poleg svoje družine ima na kmetiji in v proizvodnem obratu tudi redno zaposlena delavca. Pogovarjali smo se z njim in poskušali izvedeti, kako se dela pravi »biznis« na kmetiji in kako združuje funkciji kmeta in podjetnika.

S čim se ukvarjate?

Na naši kmetiji smo že od nekdanjih pridelovalcev krompirja. Tudi sedaj je to tradicionalni proizvod. Do pred nekaj leti je bil to semenski krompir, dandanes pa proizvajamo jedilnega. Pravzaprav je naš izdelek krompir, opran in pakiran v vreče po dva, pet ali deset kilogramov. Naša letna proizvodnja pakiranega krompirja znaša med 2.500 in 3.000 tonami. Druga naša

dejavnost pa je prašičereja. Pred leti smo bili govedorejci; ta dejavnost pa se iz različnih razlogov ni več splačala. Zato smo jo opustili in začeli gojiti prašiče v času, ko je bila zasičenost trga z domačim kakovostnim prašičem le 30-odstotna.

Kako ste sploh prišli do tega, da začnete na svoji kmetiji s pravi »biznisom«?

Prepotoval sem celo Evropo, od Anglije do Norveške, in se učil na izkušnjah velikih evropskih kmetov. Obiskal sem velike predelovalne obrate in velike evropske prodajne centre. Preučil sem tamkajšnje ponudbo in se odločil. Za govedorejo smo premajhni, prava usmeritev je proizvodnja končnega izdelka, specializacija in storitve. Razmišljam tudi o uvedbi lastne blagovne znamke in o direktnem nastopu kot dobavitelj velikim trgovskim centrom. Tudi ideja o lastni klavnici in predelovalnem obratu je še živa, le da zaenkrat ostaja še v moji glavi. Če bo trg pokazal potrebo, bom šel tudi v to.

Kako pa lahko nedavni vstop v evropske integracije vpliva na vaše poslovanje?

Ne bojim se Nemcev in Nizozemcev. Bolj nevarni so Čehi, Slovaki in Poljaki, ki svo-

je velike obdelovalne površine prodajajo zahodnjakom, ki bodo prinesli svojo tehnologijo in znanje in s tem v nekaj letih dvignili kakovost in povečali hektarske donose. Ob vsem tem je pridelava v teh državah relativno poceni in zato predstavlja resno konkurenco tudi na našem trgu.

Torej se našim kmetom slabo piše?

Kmetje, predvsem manjši, bi morali že pred leti osnovati ekonomske grozde, ustanoviti svoje zadruge in predelovalne obrate, oblikovati ponudbo pod enotno blagovno znamko in ponuditi svoje visoko kakovostne izdelke evropskemu trgu. Zasedbi bi morali nišne tržne segmente, kot je na primer bio pridelava, kjer bi lahko dosegali višje cene in s tem večjo dodano vrednost. Zdaj smo že malo pozni, vendar je še mogoče nadoknaditi zamujeno.

Katera je po vaše prava usmeritev za naše kmetije?

Naš kmet s poljedelstvom ne bo preživel. Imamo premajhne in preveč razdrobljene površine. Perspektiva je v lastni predelavi in pakiranju, v ponudbi končnih izdelkov lastne blagovne znamke in direktna prodaja potrošnikom na domu ali prodaja neposredno trgovskim verigam.

In kje vidite največje ovire za sam začetek uresničevanja podjetniških idej na kmetijah?

Zagotovo so to birokratske ovire. Pri nas se predpisi kar naprej spreminjajo in so povrh vsega še precej strožji od evropskih. Predpisi za pridobitev dovoljenja za zagon predelovalnega obrata so v tujini precej ohlapnejši, kar pomeni manjše investicije in veliko hitrejši zagon obrata kot pri nas. Drugo zelo veliko oviro predstavljajo starejši gospodarji, ki do svoje pozne starosti vztrajajo pri tradicionalnem načinu kmetovanja, ne dopuščajo sprememb in posodobitev in kmetijskih gospodarstev ne prepustijo pravočasno mlajši in aktivnejši generaciji, ki bi lahko iz kmetij ustvarila uspešne gospodarske enote.

Kje bi lahko država bolj pomagala? Kako je s subvencijami in nepovratnimi sredstvi?

Pri pridelavi krompirja in prašičih ni subvencij. Subvencija je nekakšna miloščina od države in je namenjena predvsem temu, da so njive obdelane. Država si tudi tako kupuje socialni mir kmetov. Tisti, ki čaka le na subvencije, lahko s kmetovanjem kar zaključijo. Tistim, ki hodijo v službo in imajo doma še kmetijo, pa subvencija lahko pomeni vsaj delno vračilo stroškov. Naša kmetija je dobila »celih« 3,2 milijona tolarjev nepovratnih sredstev, kar predstavlja le nekaj več kot en odstotek vseh investicij v zadnjih štirih letih. Pa še za pridobitev teh sredstev sem porabil samo za dokumentacijo za priloženo vloži celih 400.000 tolarjev.

GOSPODARSKI INFO

Slovensko gospodarstvo lani ustvarilo 520 milijard tolarjev dobička

Slovenske gospodarske družbe so leto 2003 sklenile s čistim dobičkom v višini 520,1 milijarde tolarjev. To je 19 odstotkov več kot v letu 2002, ki ga je slovensko gospodarstvo končalo s 435,3 milijarde tolarjev čistega dobička. Zbrane podatke je AJPEŠ (Agencija RS za javnopravne evidence in storitve), ki je nastala pred dvema letoma iz takratne agencije za plačilni promet, letos drugič javno objavila na svojih spletnih straneh. V poročilu AJPEŠ so zajeti poslovni rezultati 39.837 gospodarskih družb, ki so oddale statistične podatke, med njimi pa ni podatkov o poslovanju bank in zavarovalnic, prav tako niso upoštevani podatki o družbah, ki so v stečajnem ali likvidacijskem postopku. Vse družbe skupaj so zaposlovale 464.381 delavcev oz. dva odstotka več kot v letu 2002, njihovi skupni prihodki pa so se povečali za deset odstotkov na 12.029,2 milijarde tolarjev.

Že več kot tretjina Slovencev redno uporablja internet

Število rednih mesečnih uporabnikov interneta se je po zadnjih raziskavah v okviru projekta Raba interneta v Sloveniji (RIS), izvedenih marca in aprila letos, povzpelo na 710.000 uporabnikov oziroma 35 odstotkov celotne populacije. Tedensko uporablja internet okrog 600.000, dnevno pa okrog 400.000 uporabnikov, je ob predstavitvi rezultatov raziskav v okviru ciljnega raziskovalnega programa o spremljanju informacijske družbe v obdobju od 2001 do 2006 povedal vodja projekta RIS Vasa Vehovar. Če se bo število uporabnikov interneta v Sloveniji naprej gibalo po optimističnem scenariju, pa bo junija leta 2006 v Sloveniji že več kot 1,2 milijona uporabnikov interneta.

Slovensko gospodarstvo med davčno najbolj obremenjenimi

Slovenija na svetovni lestvici Tax Misery, ki meri davčno obremenitev gospodarstev po svetu in jo je objavila ameriška revija Forbes Global, zaseda visoko 11. mesto med 50 državami. Kljub obsežni reformi v zadnjih štirih letih je francosko gospodarstvo še najbolj obremenjeno z davki, Združeni arabski emirati pa so za posej najugodnejši. V zadnjih štirih letih so najbolj znižali davke v Rusiji, tudi Slovaška in Nemčija sta glede tega precej napredovali. Davčna obremenitev gospodarstva v Sloveniji pa se v zadnjih štirih letih ni spremenila, tako kot v Braziliji in Mehiki ne. Po indeksu »zadovoljstva zaposlenih« je Slovenija celo na zadnjem, 50. mestu, saj poročeni delavec z dvema otrokoma za 50 tisoč evrov bruto plače prejme komaj 26.767 evrov neto. Za primerjavo povejmo, da za enako bruto plačo v Združenih arabskih emiratih dobijo kar 47.500 evrov neto, v naši zahodni in severni sosedbi, ki tudi »požreta« največ bruto plače zaposlenim, pa bi ta delavec prejel dobrih 31 tisoč evrov neto.

Infopika za mala podjetja

Gospodarska zbornica Slovenije je v svojih prostorih na Dimičevi ulici 13 v pritličju odprla svetovalni center Infopika, namenjen brezplačnemu svetovanju. Deloval bo kot osebno in telefonsko svetovanje, na vprašanja pa bo odgovarjalo 42 strokovnjakov z različnih področij. Na spletnih straneh Infopike bodo objavljeni tudi odgovori na najpogostejša vprašanja ter tekoči urniki svetovanj. Obravnavala bo teme arbitraže, baze podatkov, davčnega in podjetniškega svetovanja, delovnih razmerij, EU, industrijske lastnine, CE oznake, informatike in e-poslovanja.

Kandidirate za sredstva na raznih »evro« razpisih?

Niti ne sodelujem na tovrstnih razpisih, ker so preveč zavezujoči. Jaz pa se želim prilagajati trgu in se ne želim vezati z neko dejavnostjo za nekaj let naprej. Če se bo pokazala kakšna donosna tržna priložnost, jo bom izkoristil. Niso mi tako pomembne subvencije in sredstva, s katerimi Evropa ohranja nekatere nedonosne tradicionalne dejavnosti. Jaz sem predvsem tržno usmerjen.

Kakšne lastnosti mora po vaše imeti kmet – podjetnik?

Predvsem se mora obnašati kot podjetnik. Vedno znova mora biti v stiku s trenutnim dogajanjem na trgu ponudbe in povpraševanja. Nenehno mora raziskovati tržišče, konkurenco, iskati najboljše tehnološke

rešitve in imeti vedno izdelan načrt za širitev ali preusmeritev dejavnosti v bolj donosne segmente. Kot človek mora biti vztrajen, ne sme se ustaviti in zaspati na lovoričah, saj ga trg lahko kmalu prehiti.

Kaj svetujete kmetom, ki bi želeli iz svoje kmetije ustvariti uspešno podjetje?

Ozrejo naj se okoli, popišejo naj svoje vire, raziščejo tržišče in ugotovijo, po čem končni potrošniki povprašujejo, za kaj so pripravljeni plačati. Možnosti je povsod dovolj. Moraš biti le aktiven na trgu in zvesti najbolj donosne niše. Tipajo naj trg in izkoristijo priložnosti. Pomembna pa je kakovost izdelkov in poštenost pri poslovanju. Verjamejo naj vase in v svoj izdelek in uspelo jim bo.

Franc Fritz Murgelj

TRIDESET LET OBMOČNE OBRRTNE ZBORNICE GROSUPLJE

Maja je Območna obrtna zbornica Grosuplje praznovala 30-letnico ustanovitve. Ob obletnici so v gostilni Kovačič (Štorovje) pripravili slovesnost, ki se je udeležilo več kot 200 obrtnikov iz občin Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobropole, ki jih pokriva grosupeljska območna enota Obrtne zbornice Slovenije. Slovesnosti so se udeležili ustanovitelji območne zbornice, ki so jih predstavljali podjetnik Avgust Gril, Miroslav Klun, predsednik Obrtne zbornice Slovenije, Jože Intihar, predsednik Območne obrtne zbornice Grosuplje in tudi župani vseh treh občin ter Nevenka Dolgan, načelnica Upravne enote Grosuplje. Ob obletnici so podelili priznanja in skulpture, k jih je izdelal Peter Juvandarič. Andrej Ambrožič, Jože Meglen in Marija Mišič so kot bivši predsedniki OOO Grosuplje prejeli zlato priznanje za razvoj in ugled obrtništva, Janez Šuštar in Jurij Rojec za delo pri ustanovitvi OOO Grosuplje. Poleg njih so zlato priznanje prejeli še Alojzij Rozman, Lado Kastelec in Ladislav

Ferencek. Srebrni priznanji sta prejela Branko Lampret in Peter Juvandarič. Častni član OOO Grosuplje je postal Avgust Gril, jubilejni zlati plaketi za nadaljšo tradicijo v obrtništvo so podelili družini Kovačič (Gostilna Štorovje) in Jožetu Musterju. Častne plakete pa so prejeli Obrtna zbornica Slovenije, Občina Grosuplje, Občina Ivančna Gorica in Občina Dobropole.

FFM

LAUŠ

EKO TEST LAUŠ

AKCIJA!
katalizator + montaža
od 39.000 SIT

Koliko bi napihal vaš avto?

Preventiva: merjenje izpušnih plinov 1.990 SIT

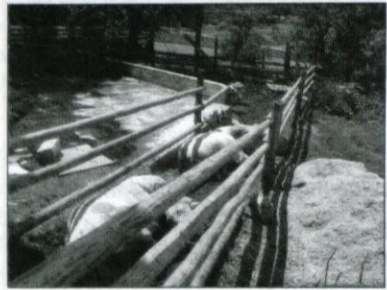
izpušni sistemi in homologirani katalizatorji za vse vrste vozil 18mesecev garancije

SERVIS Leskoškova cesta 9B, Ljubljana (nasproti carinske cone BTC)
telefon 01 52 49 300.
PROIZVODNJA Šentjurje 5a, 1296 Šentvid pri Stični telefon 01 787 40 92
e-pošta izpusnisistemi-laus@siol.net
www.izpusnisistemi-laus.si

delovni čas
PONEDELJEK - PETEK
8:00 - 12:00
13:00 - 17:00
SOBOTA
8:00 - 12:00

EKOLOŠKA KMETIJA BREGAR

V Znojilah pri Krki je ekološka kmetija Bregar, kjer gospodarita pridna mlada zakonca Pavla in Iztok, s pomočjo njunih treh fantkov in starega očeta. Njihova kmetija je srednje velika, obdelujejo okrog 7 hektarjev površin. Vse do leta 2001 so kmetovali na naravi prijazen način, vendar so pri iskanju tržne možnosti ugotovili, da v Sloveniji primanjkuje ekološko pridelanega sadja in zelenjave, zato njihova odločitev, da se preusmerijo v ekološko kmetijo, ni bila težka. Tako so se tega leta prijavili v ekološko kontrolo, ker so želeli pridelovati živila, ki so kakovostna in polnovrednega okusa.

Pogoj ekološkega kmetovanja je tudi primerno urejen izpust živine.

Potem ko so se prijavili v kontrolo, je kmetija v fazi preusmeritve iz konvencionalnega v ekološko kmetovanje. To obdobje traja najmanj dve leti, za trajne nasade pa tri. Po uspešnem preusmeritvenem obdobju dobi kmetija certifikat. Ta dokument potrjuje ekološko kakovost živil in ga na podlagi kontrole izda v imenu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pooblaščen oddelek za kontrolo ekološkega kmetijstva pri KGZS Kmetijsko-gozdarskem zavodu Maribor.

Ekološki kmet mora imeti veliko razumevanja in znanja o pravilnem kmetovanju po ekoloških smernicah. Kaj sme in česa ne pri takšnem načinu kmetovanja, natančno določa pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki zajema tako rastlinsko pridelavo, nabiranje prosto rastočih rastlin, živinorejo, čebelarstvo, ribogojstvo kot tudi predelavo, pravilno označevanje ekoloških pridelkov oziroma živil in sistem kontrole.

Osnovne prepovedi v ekološkem kmetovanju so: uporaba kemično-sintetičnih sredstev za varstvo rastlin, uporaba lahkotopnih mineralnih gnojil, uporaba sintetičnih dodatkov v krmilih, uporaba

gensko spremenjenih organizmov ...

Pri ekološkem kmetovanju si pomagajo s staro, a preizkušeno metodo dela – to so motika, roke in stroji, pri škropivih pa lahko posegajo le po pripravkih na osnovi naravnih izvlečkov, ki se jih lahko uporablja le z dovoljenjem kontrolne organizacije!

Na kmetiji lahko kupite ekološko pridelana živila (zelenjavo, sadje, pirini izdelki ...)

Kontrolorji obiščejo kmetijo najmanj enkrat letno nenapovedano in pregledajo vso dokumentacijo ter dejansko stanje na kmetiji (vzamejo vzorce tal in rastlin).

Na kmetiji so obdelovalne površine večinoma nagnjene in na prisojni strani, kar je ugodno za pridelavo sadja. Leta 2001 so posadili prvih 1500 sadik jabolok sorte topaz, leto kasneje pa še dodatnih 1500 sadik. V ekološki pridelavi je pomembna izbira sort in preventiva. Jabolka topaz so popolnoma odporna na jablanov škrlup, so sočna, aromatična in se dobro skladiščijo, zato so primerna za ekološko pridelavo.

Prvo sadje, s katerim se začne sezona na kmetiji, so jagode, v poletnem času

Čeprav je ročnega dela v ekološkem sadovnjaku zelo veliko, pomeni obenem tudi sprostitve, saj se nasad razteza po blagem pobočju, s katerega je lep razgled po dolini Krke.

še različna zelenjava

(paprika, paradižnik, jajčevci, rdeča pesa, korenček, jedilne buče ...), jeseni pa jabolka, kis, sok ter žita, med katerimi je predvsem zanimiva pira (polnozrnata pirina moka, pirin riž, vzglavniki iz pirinih luščin).

Vse pridelke se lahko kupi na njihovi kmetiji v Znojilah, občasno pa prodajajo tudi na ljubljanski tržnici.

Sodelujejo pa tudi na vseh razstavah in prireditvah, kjer menijo, da bodo našli nove kupce. Ponudbo si želijo v bodoče še razširiti.

Vključeni so v Zvezo ekoloških kmetij osrednje Slovenije, kjer ekološki kmetje na različnih seminarjih in strokovnih izletih pridobivajo dodatna znanja. Izobražujejo se na predavanjih, ki jih organizira Kmetijska svetovalna služba. Vključeni pa so tudi v Društvo pridelovalcev eko-jabolok Topaz »EKO-TOPAZ«.

Vsi na kmetiji se trudijo za kakovostno pridelano živila. Dela in žrtvovanja je s takim načinom kmetovanja zelo veliko. Na žalost je še vedno premalo ljudi, ki bi znali to ceniti. Če vas bo pot zanesla proti Krki, se pa le ustavite na njihovi kmetiji. Prijazni člani družine Bregar vas bodo z veseljem sprejeli ter vas seznanili z vsemi lepotami (in težavami) ekološkega kmetovanja.

Zdaj bo tudi čas, da boste lahko poskusili ter kupili njihove sočne jagode.

Tekst in fotografije: Nataša Erjavec

Dela za izgradnjo obeležja v Ivančni Gorici so v maju potekala zelo intenzivno.

Kmetijska zadruga Stična z.o.o.
se priporoča za nakupe v svojih poslovalnicah:

ŽELEZNINA RADOHOVA VAS - tel: 01/7887-628

- KMETIJSKI REPRO MATERIAL (KRMILA, GNOJILA ...)
- MOTORNE ŽAGE, AGREGATI ZA PRANJE, VRTNE KOSILNICE
- KMETIJSKA MEHANIZACIJA, REZERVNI DELI
- MOTORNA KOLESA: TOMOS ALPINO 230.000 tolarjev
TOMOS REVIVAL 280.000 tolarjev
SKUTER 298.000 tolarjev
- VELIKA IZBIRA KOLES OD 24.000 tolarjev DALJE

ŽELEZNINA ZAGRADEC - tel: 01/7888-032

- KMETIJSKI REPRO MATERIAL (SEMENSKA KORUZA, GNOJILA ...)
- GRADBENI MATERIAL, BELA TEHNIKA, AKUSTIKA
- VRTNO ORODJE, KOSILNICE (KOSILNICA 5KM 83.000 tolarjev)
- KMETIJSKA MEHANIZACIJA (SPIDER 350 480.000 tolarjev)
- OBRAČALNIK SIP 200 181.000 tolarjev
- KOSILNICA GASPARD 175, hidravl. 404.500 tolarjev

KMETIJSKO-VRTNI CENTER IVANČNA GORICA

KMETIJSKI DEL - tel: 01/7887-624

- KMETIJSKI REPRO MATERIAL (GNOJILA ...)
- MOTORNE ŽAGE, AGREGATI ZA PRANJE
- VRTNE KOSILNICE, VRTNO ORODJE
- MREŽE BEKAERT- AKCIJA!
- KMETIJSKA MEHANIZACIJA, REZERVNI DELI
- ZBIRAMO NAROČILA ZA KOKOŠI NESNICE (01/7887-624)

VRTNI DEL - tel: 01/7887-622

- SEMENA, ČEBULICE, SADIKE
- ENOLETNICE
- GNOJILA IN SREDSTVA ZA VARSTVO OKRASNIH RASTLIN
- VRTNE PVC MIZE IN STOLI

SITIK d. o. o.

Cistercijanska opatija Stična
Stična 17
SI - 1295 Ivančna Gorica
SLOVENIJA

Proizvodnja čajev, jabolčnega kisa in drugih zdravilnih pripravkov po izvornih recepturah p. Simona Ašiča.
Vrtnarstvo, storitve, trgovina na drobno in debelo.

IZ SAMOSTANSKE ZELIŠČNE LEKARNE

Jabolčni kis

Pridobivamo ga iz zdravih, zrelih, neškropljenih jabolok. Vsebuje vse sestavine tega zlahtnega sadeža, veliko vitaminov, sadnih kislin, mineralov in vrsto snovi, ki koristijo našemu organizmu.

Uživanje jabolčnega kisa pomaga premagovati številne bolezni. Veča odpornost telesa, pospešuje prekrvavitev, čisti kri, ureja krvni pritisk, znižuje maščobe, blaži težave pri sladkorni bolezni in pri redni rabi regulira telesno težo. Zadostuje 1 žlica kisa, razredčena v 2 dcl vode na dan, seveda redno in daljše obdobje.

Jabolčni kis v kombinaciji z medom

Učinkovita je tudi mešanica jabolčnega kisa in medu. Eno žlico medu z žlico kisa razredčimo v 2 dcl vode in popijemo na tešče.

Uporablja se kot osvežilni napitek, ki obnavlja in uravnava pretok življenjske energije ter ugodno deluje na naravni ritem celega organizma. Pospešuje presnavljanje maščob in preprečuje neželjeno povečanje mastnega tkiva. Povečuje energijo in vzdržljivost.

Jabolčni kis je tudi najboljšo sredstvo za razkuževanje, kar s pridom uporabljamo pri zaščiti kože.

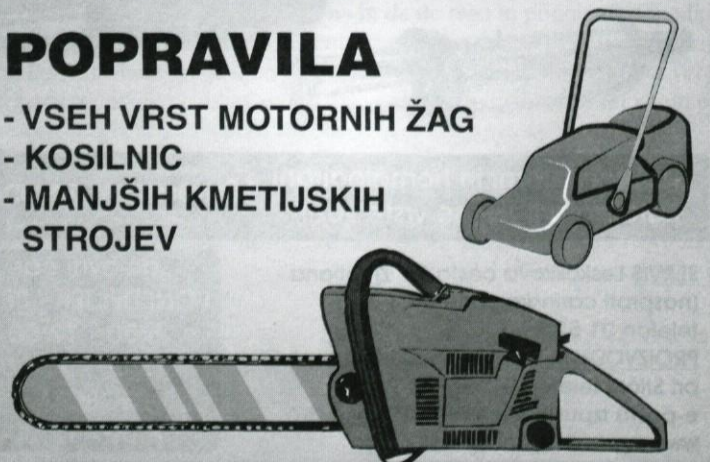
Za podrobnejše informacije pokličite v ponedeljek, sredo ali petek od 8. do 14. ure, mag. farm. Jožeta Kukmana na tel. 01 7877 065.

ANDREJ RUS s.p.

Šentvid pri Stični 97 a, 1296 Šentvid pri Stični
GSM: 041 620 179, Fax: 01 780 00 05

POPRAVILA

- VSEH VRST MOTORNIH ŽAG
- KOSILNIC
- MANJŠIH KMETIJSKIH STROJEV

naša prihodnost je čisto okolje

KAJ SE DOGAJA V CENTRU ZA RAVNANJE Z ODPADKI V ŠPAJI DOLINI

S sprejetjem odloka o ravnanju z odpadki in z izgradnjo centra v Špaji dolini so si občine Dobrepolje, Ivančna Gorica in Grosuplje postavile standard ravnanja s komunalnimi odpadki, z izgradnjo centra pa omogočile udeležanje teh ravnanj v praksi. Tako smo v zadnjih dveh letih v Špaji dolini vzpostavili vse predvidene operativne funkcije, od sprejema, ločenega ravnanja in prebiranja odpadkov z ekoloških otokov do ločenega zbiranja in kompostiranja organskih odpadkov ter rednega zbiranja posebnih in kosovnih odpadkov iz gospodinjstev. Ugotovljamo, da bomo ob najmanj enaki rasti investicijskih del kot do zdaj že konec leta 2005 vzpostavili vse vrste predvidenih ravnanj in tako izpolnili cilje, ki smo si jih zastavili že leta 1996, ko smo se pravilno odločili za izgradnjo lastnega centra za ravnanje z odpadki.

Aprila letos smo v prebiralnici začeli s prebiranjem ločeno zbranih odpadkov z ekoloških otokov. Ker je kapaciteta prebiralnice za potrebe prebiranja ločenih odpadkov iz naših občin prevelika, zapolnjujemo proste kapacitete s strateškim partnerjem, ki ločeno zbrane nesortirane odpadke pripelje na prebiralno ploščad, jih tam prebere, stiska, začasno skladišči in jih v celoti tudi odpelje. Aprila je bilo tako prebranih 259 ton papirja in 17 ton embalaže.

Javno komunalno podjetje je že začelo postavljati nove ekološke otoke v vseh treh občinah. Zato bomo lahko ločeno zbirali steklo, papir in

odpadno embalažo tudi na območjih, kjer tega še nismo izvajali.

Na kompostarni smo proizvedli prvi kompost.

Oktobra lani smo začeli kompostirati organske odpadke iz gospodinjstev, ki jih s smetarskim vozilom z vodotesno nadgradnjo pripeljemo na plato za kompostiranje. Tam jih zmeljemo, zmešamo z mletno lesno maso in oblikujemo v kompostne kupe, vanje vstavimo termometrijske sonde in jih pokrijemo s specialno tkanino. Z vpihovanjem zraka v kompostne kupe vzdržujemo za kompostiranje zaželeno temperaturo od 50 do 65°C. Ko temperatura začne padati, je kompost zrel in pripravljen za sejanje. Trenutno bomo kompost uporabili kot prekrivni sloj na deponiji pilotnega polja. Vzorce komposta pa smo dali tudi v analizo, in če bodo analize ugodne, ga bomo ponudili tudi ob-

čanom. Iz 224 t organskih odpadkov smo pridelali 161 t komposta.

Del kompostarne, utrjene asfaltirane ploščadi z urejeno odvodnjo v zbirni bazen za izcedne vode v velikosti 200 m² pa smo julija 2003 oddali v najem podjetju Aico - Eko, d.o.o., ki je na njej postavilo avtoklav za toplotno obdelavo infektivnih odpadkov. To so odpadki, ki se jih v zdravstvu zbira v posebnih nepredušno zaprtih posodah in se jih s kombijem pripelje v Center, kjer se v avtoklavu skupaj z embalažo pri visoki temperaturi dezinficirajo. Po končani dezinfekciji se kot nenevarni komunalni odpadki lahko odložijo na komunalno deponijo, zato jih Javno komunalno podjetje Grosuplje odvažava v Ljubljano na deponijo Barje, saj še vedno velja dogovor, da na našo deponijo v Špaji dolini ne odlagamo tujih odpadkov.

Poseben problem pri obratovanju centra predstavljajo vedno pogostejši vpadi in nasilna dejanja romskih skupin, ki poskušajo vpeljati "svoj red" na odlagalno-deponijskem polju. Javno komunalno podjetje Grosuplje ima zaradi popravila nastalih poškodb na zaščitni ograji in tesnilni foliji na odlagalnem polju in za zagotovitev dodatnih varovalnih ukrepov dodatne visoke stroške.

Irena Stražišar

Javno komunalno podjetje Grosuplje

JAVNO KOMUNALNO PODJETJE GROSUPLJE OBVEŠČA UPORABNIKE KOMUNALNIH STORITEV, DA SO TELEFONSKE ŠTEVILKE NAŠEGA PODJETJA SPREMENJENE.

Nove telefonske številke JAVNEGA KOMUNALNEGA PODJETJA GROSUPLJE so:

UPRAVA
- fax. uprava

7888 910
7888 911
7888 913

RAČUNOVODSKA SLUŽBA
- vodja računovodstva
- obračun komunalnih storitev

7888 920
7888 921
7888 922

RAZVOJNO-TEHNIČNA SLUŽBA
- sektor vode, soglasja
- sektor odpadki
- sektor varstvo okolja
- geodetska služba
- priprava dela
- skladišče-nabava materiala
- fax. skladišče

7888 930
7888 931
7888 932
7888 933
7888 936
7888 938
7888 939

SLUŽBA KOMUNALNE OPERATIVE
- naročila dovoza vode in odvoza odpadkov
- vodovod - kanalizacija
- ravnanje z odpadki, javna snaga
- CERO Špaja dolina - deponija
- gradbena operativa, zimska služba
- kotlovnica Grosuplje
- ČN Grosuplje
- ČN Ivančna Gorica
- pogrebne storitve

7888 940
7888 941
7888 942
7888 943
7888 944
7888 945
7888 946
7878 319
040 295 900

SPODBUDNO!

Vaščani Gorenje vasi pri Ivančni Gorici so se združili in skupaj v sobotni akciji očistili središče vasi, popravili jaške, požagali odvečne veje ob cesti ter postavili betonsko ogrado za vaše kontejnerje, ki so že dlje časa pereč problem vasi. Z akcijo očiščevanja in urejanja vasi bodo še nadaljevali. V načrtu imajo postavitev prometnih znakov in enotnih tabel za označevanje dejavnosti v vasi.

ZNAČILNOSTI VPREŽNIH VOZ NA DOLENJSKEM (2)

Lojtrski voz je za razliko od samčka pravzaprav dvodelno vozilo, sestavljeno iz prednjega dela, ki je gibljiv s pomočjo usmerjevalne ojnice in oplena, v katerega se vsadijo ročice, in zadnjega dela, ki je s prednjim delom povezan s pomočjo sore. Oplen je prečno položen drog, ki je s podlago povezan tako, da je podvozje mogoče samostojno obračati s pomočjo ojnice. Na sredini

pod oplenom je pričvrščen močan lesen drog, imenovan sora, ki po dolgem povezuje prednji in zadnji del voza. Sora je dolga in gleda zadaj daleč izven ostale konstrukcije voza, je pa v zadnjem delu večkrat prevrtana, tako da je mogoče ta voz s poljubnim pomikanjem zadnjega dela naprej ali nazaj in zaustavitvijo s pomočjo železne zagozde poljubno skrajševati ali podaljševa-

ti. Na sori, ki gleda izven konstrukcije voza, smo se otroci, pa ne samo otroci, včasih tudi kak utrujen popotnik, prav radi vozili, tako da smo jo zajahali ali se s strani usedli nanjo.

Na ročice, ki se jih da vsaditi v prednji in zadnji oplen z vsake strani voza in so narejene tako, da visijo malo navzven, so se s pomočjo konopljinih zank obesile lojtre z vsake strani, tako da je tak voz, kadar je bil prazen, izgledal kot velika podolgovata košara. Na takih vozovih se je prevažalo žitno snopje, seno in nagrabljeno listje v štriknicah. Še eno značilnost je imel tak voz: kadar je bil visoko naložen z žitom, senom ali listjem za nastilj, ga je bilo treba požrdati. Žrd je dolg in močan lesen drog, ki se ga je položilo podolgem na vrh naloženega voza in se ga je najprej spredaj čvrsto oklenilo običajno z verigo za sprednji del podvozja, nato pa se je zadaj z napanjanjem vrvi, ki je zgoraj visela na žrdi, spodaj pa je bila ovita okrog sore, tovor dobesedno v obliki velike ščipalke stisnil in se tako pričvrstil na podvozje. Kadar so se visoko naloženi lojtrski vozovi s senom ali žitom vozili po visečem terenu ali

so bili potrebni ostrejši zavoji voza, je bilo treba tak tovor podpirati s spodnje strani z vilami, da se ne bi čvrsto požrdan voz skupaj s tovorom prevrnil.

Na sliki prikazujem lojtrski voz, visoko naložen z žitnim snopjem in seveda primerno okrašen z brhkimi žanjicami in njihovimi pomočniki (furmani). Tak kmečki voz se je dal enostavno predelati v diro, tako da so se ročice nadomestile z dvema podolžnima lesenima legama z vsake strani oplena in na to se je namestil velik pravokoten lesen plato (dera). Tako predelan voz je služil za prevoze krmne pese, korenja, repe, krompirja in podobnih pridelkov. Na podoben način se je dalo na podvozje namestiti iz protja spleten koš, v katerem se je običajno prevažalo gnoj, zato smo običajno govorili o gnojnem košu, ki pa je, dobro očiščen ali kako drugače zaščiten, lahko služil tudi za prevoze sadja v razsutem stanju, ali pa metrsko leseno trugo, ki je služila običajno za prevoze peska.

Ti tovorni kmečki vozovi so imeli zadaj pod soro tudi kovinski vitelj, s katerim je bilo mogoče po klancih navzdol učinkovito zavirati tako, da se je z vitljem pritegoval na zadnja kolesa s prednje strani močan lesen drog, ki je deloval tako kot danes zavorne obloge

na modernih podvozjih. Na izrednih strminah, kjer se ni bilo mogoče zaneseti na dovolj učinkovito delovanje takega zaviranja, so zadnji kolesi, eno ali obe, zavrlji z močno kratko jekleno verigo (zaurnico), tako da je tako podvozje v zadnjem delu dobesedno drselo, ker se kolesa niso obračala.

Vsi ti kmečki vozovi so v poznejšem času dobili namesto lesenih koles, okovanih s »šinami«, kolesa, opremljena z gumami (gumiradel). Na ta način se je bistveno zmanjšalo trenje med kolesi in voziščem in voznja s tako opremljenimi vozovi je zdaj na splošno mnogo bolj elastična in lažja. Ker so v novejšem času tovornjaki in traktorske prikolice skoraj povsem nadomestili vprežne vozove, smo začeli konje rediti bolj za ježo in kot družabnike ali celo zdravilce za prenapete človeške živce v modernem času. Tudi to je dobro; mislim, da si ta plemenita žival to zasluži, bolj kot da prevečkrat konča v obliki žrebičkovih zrezkov. Ne glejmo samo, kaj bomo dobrega pojedli, potrudimo se čim več dobrega in lepega doživeti tudi z živimi domačimi živalmi.

Valentin Skubic

EKOLOŠKI KOTIČEK RDEG

I. V 4. št. Klasja (april/maj 2004) je na strani 4. prišlo so napake v naslovu »Obdelava sanitarnih odpadkov«. Pravilni naslov se glasi: »Obdelava medicinskih odpadkov«. Za napako se RDEG bralcem Klasja opravičuje.

II. Ekološka patrolja RDEG Ivančna Gorica si je maja 2004 v naravi ogledala nekaj točk, da bi ugotovila, kako je obremenjeno naravno življenjsko okolje. Med ostalim je na relaciji Metnaj-Obolno odkrila tudi odvržen osebni avtomobil v brežini gozda. Avto je znamke Yugo, rdeče barve, št. šasijske: *VX1145A00*00285463*, št. motorja: *1216818*. Pričakujemo, da bo lastnik osebnega avtomobila prepoznal avto tudi po sliki in bo poklical RDEG Ivančna Gorica na št.: 031/589-939, da bi se dogovorili za odvoz odvrženega avtomobila iz narave na Surovino.

III. RDEG Ivančna Gorica odgovarja na komentar, ki je bil objavljen v časopisu Klasje št. 3 (marec 2004), in sicer na izjavo direktorja Farme Stična Janeza Ponebška, univ. dipl.ing., v zvezi z izvajanjem sanacijskega programa, zasipavanjem lagun gnojevke in deponijo odpadnega železa na lokaciji Farme Stična. Izjave direktorja so za javnost zavajajoče in neresnične. Najbolj zavajajoča izjava: »Zasipavanje lagun je v skladu s sanacijskim programom.«

- Sanacijski program pa je še v preučevanju na Agenciji RS za okolje in ni še potrjen. Vsekakor mora priti do predhodne javne razprave in razgrnitve javnosti, kar je po Zakonu o varstvu okolja, po direktivi IPPC in po sanacijskem programu obvezno.
- Zasipavanje lagun je protizakonito, ker Agencija RS za okolje Farmi Stična še ni izdala dovoljenja za imenovano dejavnost in ker še ni potrjen sanacijski program Farme.
- Deponiranje odpadnega železa na tej lokaciji je protizakonito, na kar je inšpektor za okolje Farmo Stična opozoril. Farma je kot zavezanec IPPC obvezna, da izvaja direktive IPPC in določbe Zakona o varstvu okolja.

Glede dostopa javnosti do sanacijskega programa Farme Stična pa želimo povedati, da so v 15. členu IPPC natančno zapisani pogoji dostopa do informacij in udeležbe javnosti pri postopku izdaje dovoljenja, ne pa da odloča Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, kateri deli programa niso za javnost. Farmo Stična obveščamo, da ima RDEG Ivančna Gorica pisne dokaze v zvezi z nezakonitimi dejavnostmi (zasipavanje lagun, deponija odpadnega železa...). Pričakovali smo, da boste javnosti posredovali resnične podatke o ekološki sanaciji Farme Stična. RDEG Ivančna Gorica si bo še naprej pravno in dosledno prizadeval za ekološko sanacijo Farme Stična, zavedajoč se, da je ta v občini Ivančna Gorica edini kritični ekološki onesnaževalec naravnega življenjskega okolja.

Vsa dokumentacija v zvezi s sanacijskim programom in ostali dokumenti od IRSOPE so na sedežu RDEG Ivančna Gorica in so na vpogled javnosti po predhodnem dogovoru na zelenem telefonu: 01/ 78 77 040.

ZA ČISTO NARAVNO OKOLJE IN ZDRAVO ŽIVLJENJE!

Prispevke pripravil:
Predsednik RDEG Ivančna Gorica
Franc Hegler

STARE AVTOMOBILE V RECIKLAŽO, NE V NARAVO!

Slovenija je uvedla sistem ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili. Podjetje Avtotransporti Kastelec Grosuplje je eno izmed koncesionarjev za predelavo odsluženi avtomobilov, ker se zaveda, da je delovati trajnostno danes naložba za jutri.

Prezjemni mesti (delovni čas: od 8. do 16. ure):

- AVTOTRANSPORTI KASTELEC, Adamičeva 57, Grosuplje; prevozi osebnih vozil, carinsko skladišče, dekontaminacija in prvi servis za nova, še neregistrirana vozila. PARKIRNO-SERVISNI CENTER STARA POŠTA, tel.: 01 78 88 084
- AC Triglav auto, Dunajska 122, Ljubljana; prodaja in servis vozil Fiat, Alfa Romeo in Lancia ter motornih koles Aprilia; tel.: 01 588 34 00
- AVTO CENTER VOVK, Obrtniška 4, Trebnje; prodaja in servis vozil Renault; tel.: 07/348 17 32

Prispevajmo k čistejšemu okolju!

LIVARJEVI EKOLOŠKI ODBORI

Ekološki odbori RDEG v Livarju so bili ustanovljeni junija leta 2001 in njihov osnovni namen je posredovanje okoljskih informacij v delovnem okolju, ozaveščanje zaposlenih na delovnem mestu na področju okoljske problematike, varčevanje z energijo ter izobraževanje v podjetju in življenjskem okolju. Odbora delujeta tako v Ivančni Gorici kot v Črnomlju v okviru smernic in ciljev Livarja in hkrati ciljev RDEG Ivančna Gorica. Povezava med notranjim delovanjem in zunanjim delom RDEG poteka s pomočjo izmenjave informacij, povezanih z okoljem, na skupnih sestankih.

Za LIVAR je pomembno, da se delo

obeh odborov nadaljuje v smislu povežovanja med zaposlenimi in okoliškimi prebivalci, da se navzven prenaša pojasnila glede našega delovanja, ki zanimajo zainteresirane stranke okoli nas, ter da od njih pridobimo informacije, kako oni vidijo in občutijo naše delovanje v njihovem okolju.

Za uresničitev te naloge se je LIVAR d.d. odločil, da uvede ZELENI TELEFON, to je avtomatski odzivnik, ki prispele klice beleži in shranjuje v digitalni obliki. Področje, na katero bo podjetje zainteresiranim strankam na osnovi prispelih pripomb in vprašanj odgovarjalo, je vpliv in odnos podjetja do okolja, v katerem smo prisotni.

Kontrolo nad temi klici izvaja pooblaščenec za okolje in direktor tehničnega sektorja (TS).

Na osnovi prispelih pritožb oziroma pripomb bomo pripravili odgovor, ki ga bomo skupaj s pritožbo ali pripombo posredovali upravi podjetja, prav tako pa zainteresirani stranki, če bo ta na odzivniku pustila svoje podatke.

Za prispele pritožbe ali pripombe bo pooblaščenec za okolje izdelal kvartarno poročilo, ki bo javni dokument.

Vizija Livarja je, da z vsemi procesi in projekti opraviči zaupanje okolja.

RDEG EO LIVAR – M. KRALJ

POTENCIALNA NEVARNOST GENSKO MANIPULIRANEGA SEMENA

V predzadnji številki Klasja se je gospod Ponebšek s farme Stična med ostalim dotaknil tudi teme o gensko manipuliranem semenu. Meni, da je zadeva preprosta in da je javno mnenje o njej zmotno, ker da gre predvsem za zelo pozitiven vpliv na rastline, ki zaradi genske manipulacije postanejo bolj odporne na škodljivce.

Tovrstna presoja je silno kratkovidna, nepredvidna in zavajajoča, saj nimamo nobenih možnosti oceniti na tako kratek rok, kakšne vplive ima tako spremenjena genska zgradba rastline na zdravje ljudi, živali in tal. Poseči v samo osrčje zakodiranega sporočila Narave, v njeno gensko zasnovano, zaradi ozkih človeških interesov, ne oziraje se na morebitno neravnovesje, ki ga takšno početje lahko prinese naravi v

celoti in človeku kot enemu izmed njenih bitij, je bilo rečeno ozkogledno in nerazumno. Ne le da takšno početje potencialno ogroža zdravje sodobnikov, temveč tudi rodov, ki nam sledijo. Mar je možno, da življenje na zemlji in v zemljo ne pripelje človeka do tenkočutnega stika z naravo in njenimi bitji, do želje, da se zemlji vrne njeno zdravje, ravnovesje, samoohranjajoča plodnost, ki nam vsem lahko prinese dobro? Mar izkušnje številnih kmetov v Sloveniji in po svetu, ki kmetujejo ekološko in svoje pridelke uporabljajo kot živila in zdravila, ne spodbujajo k razmisleku o spremembi pristopa k zemlji, gojenja rastlin in živali?

Razmisleka vredno je tudi dejstvo, da so tudi insekticide, svinec in azbest, ki

jih gospod Ponebšek omenja kot »dokazano škodljive«, dolgo časa razglašali za neškodljive, dokler tragični vpliv na naravo in človeka ni postal v nebo vpiljoč, tako da so jih končno tudi uradno razglasili za škodljive. Treba je tudi vedeti, da znanost in njena dognanja niso vedno tako glasna kot gospodarski giganti, ki zaposlujejo svoje znanstvenike z namenom, da se finančno obetaven izdelek ali praksa »znanstveno« upraviči – ne z lažmi, temveč z v svoj prid prirojenimi dejstvi (nekateri detajli se zamolčijo, nekateri pa čezmerno izpostavijo) – in tako prepriča javno mnenje v svojo korist.

Biljana Dušič, zdravnica

12. STIŠKI POHOD POSVEČEN VSTOPU V EVROPO

V soboto, 1. maja, na praznik dela, še več – na dan vstopa Slovenije v Evropsko unijo, smo organizirali tokrat že dvanajsti tradicionalni STIŠKI POHOD po stiških hribih in krajih nad Stično.

izkoristila za nekoliko daljši počitek z druženjem, najbolj neučakani pa so se urno podali naprej, tako da so krajšo ploho prevedrili ravno pod novim skednjem na Pristavi, medtem ko smo nekateri imeli priložnost testirati tudi anorake oz. dežnike! Ker smo vedeli, da za dežjem posije sonce, nam dobro znana pot s Pristave ni delala posebnih težav, piko na i pa je postavil zadnji vzpon na Gradišče, za katerega smo bili hitro nagrajeni! »Gradiški fantje« so nam imenitno postregli, obsijalo pa nas je tudi sonce, ki je skrbelo, da se odlično vzdušje med pohodniki tudi ob vračanju v Stično še kar nekaj časa ni poglobilo ...

Zahvala vsem, ki so kakorkoli prispevali k uspešni organizaciji pohoda, vsem udeležencem in tistim, ki se jim udeležba tokrat ni posrečila, pa želimo uspešen vstop v Evropo in povabilo k naslednjemu, že 13. Stiške-mu pohodu!

Vodnik PZS
Roman Tratar

Kljub slabi vremenski napovedi in za nekatere naporni kresni noči se je ob osmi uri na parkirišču pri samostanu v Stični zbralo okrog 80 pohodnikov, ki jih je s prijaznim pozdravom presenetila stiška godba; ta je z budnico razživila tudi najbolj zaspane! Po nekaj napotkih organizatorja je skupina krenila na pot mimo stiškega samostana na Nograd, kjer je sledila že prva nagrada – razgled na Stično in Ivančno Gorico. Po gozdni poti skozi široko bukovo smo v dobri uri prispeli na Sela, eno najprijaznejših vasic v okolici Stične. Tam so nas domačini postregli s prvim jutranjim okrepcilom, med postankom pa nam je zapel tudi Stiški kvartet. V dobre pol ure spusta skozi gozd smo prispeli do Izirka, kjer izvira Stičnica. Medvedovi so nam na pri vikendu pripravili izvrsten planinski čaj in kavo, pa tudi drugih okrepcil ni manjkalo.

Postanek je pohodnikom kar prav prišel, saj jih je čakal daljši vzpon na najvišji vrh občine Obolno, 776 m. Tu se je skupina prvič nekoliko bolj razvlekla po že tradicionalni, sicer pa odlično označeni trasi pohoda. Običajnega »poležavanja« na Obo-

lnem letos ni bilo opaziti. Verjetno je bilo za to krivo vreme, ki tokrat res ni pretiravalo s sončnimi žarki, ali pa morda vonj odličnega golaža, ki je pohodnike že vabil v lovsko kočjo na Goričici.

Kosilo se je pohodnikom še kako prileglo, saj je bilo za nami že približno dve tretjini več kot 22 km dolgega pohoda. Prijetno lokacijo je večina

PRVOMAJSKO SREČANJE NA JAVORJU

je bilo letos še posebej slovesno. Kljub slabemu vremenu so se zbrali številni obiskovalci, ki so želeli praznovati delavski praznik – 1. maj – in vstop Slovenije v Evropsko skupnost.

Praznovanje se je začelo že v petek, 30. aprila, na predvečer praznika, s kurjenjem kresa in postavljanjem mlaja.

V soboto, 1. maja, je bila zjutraj maša v farni cerkvi, ki jo je vodil p. Branko iz Stične. Pihalni orkester Litija je zaigral budnico od središča vasi do prireditvenega prostora pri novem gasilskem domu. Sledila je osrednja slovesnost z dvigom slovenske in evropske zastave. Kulturni program so izvedli učenci recitacijskega krožka OŠ Šmartno z mentorico Danico Sedevčič. Poleg Pihalnega orkestra Litija pod vodstvom Vasje Namestnika so sodelovali tudi pevci mešanega pevskega zbora Zvon iz Šmartna z zborovodkinjo Marjanco Vidic. Slavnostni govornik je bil župan občine Šmartno Milan Izlakar.

Po pogostitvi z golažem so se obiskovalci odpravili na pohod po Panoramski poti. Prisostvovali so otvoritvi razglednega stolpa; svečani prerez traku sta opravila župan občine Šmartno Milan Izlakar in župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret. Stolp je

postavljen na najvišji točki pohodne poti, na 710, 3 m visoki Osrenci. Visok je 13 m in ima dve ploščadi. Z zgornje nam pogled zajame celotno Slovenijo. Za pomoč pri orientaciji je reliefna karta Slovenije v merilu 1 : 300 000. Zamisel in celoten projekt je izvedel Janez Peterlin, ki je tudi pobudnik Panoramske poti in prvomajskega srečanja na Javorju.

Razgledni stolp je izjemna pridobitev za vas Javorje in obe občini. Vključiti bi ga bilo treba v slovensko turistično ponudbo skupaj z gradom Bogenšperk, samostanom Stična in drugimi znamenitostmi.

Po vrnitvi s Panoramske poti so se obiskovalci zabavali ob glasbi ansambla Krjavelj in tekmovali v družabnih igrah. Na stojnicah so si postregli z domačimi dobrotami, ki so jih pripravile gospodinje. Folklorna skupina Javorje je s svojim nastopom, posebej predšolske skupine plesalcev, prijetno presenetila obiskovalce. Posebnost je bila tudi prikaz vaje gašenja s staro gasilsko brizgalno, ki so jo izvedli veterani PGD Javorje.

Projekt Panoramske poti in organizacija prvomajskega srečanja je za tako majhen kraj, kot je Javorje, veliko delo, saj je prebivalcev malo in vsak izmed njih po svojih močeh prispeva k izvedbi in uspešnosti prireditve.

Veseli smo vsake pomoči in poslušali ljudi, ki nam želijo pomagati – naj bo to z delom, finančno pomočjo ali pa samo z dobro besedo.

Prvomajsko srečanje so pripravili: PGD Javorje, občini Šmartno in Ivančna Gorica, Kulturno društvo Javorje in društvo »Prosti čas« Šmartno.

Panoramska pot in vas Javorje z okolico leži na meji med občinama Šmartno in Ivančna Gorica. Kot sta povedala oba župana, meje dejansko naj ne bi obstajale. Prebivalci obeh občin imajo podobne probleme in potrebe, naj bodo to službe, šolstvo, turizem, kulturne prireditve ... Predvsem bi se bilo treba dogovoriti in dokončno rešiti problem vodovoda ter urediti cestno povezavo skozi zaselek Debeče do Ivančne Gorice, saj bi to predstavljalo obojestransko korist. Ni pravično izničiti ogromnega števila ur prostovoljnega dela in zagona ljudi, ki jim to predstavlja osnovo, da še ostanejo in živijo v vaseh in zaselkih ter imajo še voljo do ohranjanja in obdelovanja kmetij. Prebivalci Javorja pa še vedno vztrajamo, čeprav se nam bo z novim šolskim letom zaprla vaška šola.

Prijazna beseda lepo mesto najde.

SP

V soboto, 8. maja 2004, je potekal projekt odbora po poteh kulturne dediščine Dolenjske in Bele krajine; izvajalec je bil Kompas Novo mesto. Vključenih je bilo več destinacij. Promocija se je začela na Muljavi, nadaljevala pa proti Žužemberku ter naprej proti Beli krajini. Namen projekta je bil, da gostje spoznajo etnološke, kulturne in zgodovinske znamenitosti posameznega kraja. Sprejem na vsaki lokaciji so spremljali novinarji in kamere vseh regionalnih TV-postaj, ki so posnele, kasneje pa tudi predvajale dokumentarni film v reklamne namene.

Predstavljena je bila tudi kulinarčna ponudba posameznega kraja; tako so se na Muljavi predstavile nekatere turistične kmetije iz naše občine.

N.E.

GASILCI SMO PRAZNOVALI

Letošnjo počastitev sv. Florjana je po dogovoru z društvu prevzelo GD Hudo – Ivančna Gorica. Slovesnosti so se udeležili člani in članice sektorja Stična. To so naslednja društva: Stična, Metnaj, Muljava in domače društvo Hudo. Bilo nas je okoli sto. Zbrali smo se nedeljskega jutra v središču Ivančne Gorice in se ob taktih godbe Stična v koloni napotili v cerkev sv. Jožefa, kjer smo s prošnjami in zahvalo počastili 1700. obletnico smrti zavetnika gasilcev. Po končani slovesnosti smo poseleli pri gasilskem domu, si nazdravili, svoje lačne želodčke pa podprli z dobro malico in pecivom. Tako smo preživeli dan ob prijetnem družabnem srečanju

s pozdravom: "Na pomoč in nasvidenje v prihodnjem letu."

Sv. Florjan

je bil eden tistih svetnikov, ki je bil našemu kmečkemu človeku najbolj pri srcu. V nešteti podobah in kipih stoji pred njim kot mogočni zavetnik z golido v rokah, ko gasi gorečo hišo pod seboj, ter priljubljeni priprošnjik proti ognju in naravnim nesrečam.

Ljudsko izročilo govori o mučencu, ki se je rodil okoli leta 270 v vasi Zeisekmomer blizu Dunaja. V revni družini je bil Florjan vzgojen v kristjana. Med vladanjem cesarja Dioklecijana ni hotel

žrtvovati cesarju in rimskim bogovom. Ker je bil v državni službi, se je tej raje odpovedal. Ko je cesar izdal odlok, da mora žrtvovati vse ljudstvo, so v Lavrioku, današnjemu Larchu, rimski vojaki zaprli večje število kristjanov. Florjan jim je želel pomagati, jim dajati pogum in svoj junaški zgled. Ker se ni odpovedal veri in Kristusu, so ga prebičali in mučili ter nazadnje s težkim kamnom okoli vratu 4. maja leta 304, starega 34 let, vrgli v reko Anizo.

Čaščenje sv. Florjana je zaživelo že v zgodnjem srednjem veku. Verniki so ga častili kot mučenca za vero. Leta 1673 pa so ga gasilci sprejeli za zavetnika. Prostovoljno gasilsko društvo iz Metlike je prvo nosilo njegovo zavetniško ime.

Danes je sv. Florjan zavetnik 8 župnijskih cerkva, 23 podružnic, upodobljen je na številnih freskah gasilskih domov, na domačijah, njegovi kipi krasijo mestne trge, posebno mesto pa ima na gasilskih praporih.

To je nekaj utrinkov iz njegovega življenja. Bil je nesebični pomočnik in ljubil je bližnje. Vse premalo se zavedamo, kaj pomeni biti dober, iskren in pomagati ob ognju in naravnih nesrečah – skratka – kaj pomeni ponuditi roko!

Pripravila Ljudmila Kek

NAŠI DEVETDESETLETNIKI

V KS Šentvid pri Stični so v letošnjem letu praznovali svoj častitljivi jubilej, devetdesetletnico, trije krajanji: Herman Krhlikar, Pavla Ulčar in Malči Peček. Rodili so se davnega leta 1914. Prve svetovne vojne seveda ne pomnijo, toliko bolj pa drugo, ki jih je doletela ravno v najlepših letih. Članice odbora RK Šentvid pri Stični so vse tri obiskale in z njimi tudi poklepetale. Dobro se še držijo in so na pravi poti, da dočakajo 100 let.

Vsem želimo še veliko zdravja, volje do življenja in ŠE NA MNOGA LETA!

Odbor RK Šentvid pri Stični

NAŠA NAJBOLJ ZNANA SOKRAJANKA

KAKO JE KMET G(K)EK Z VRHA PROUČEVAL ČLOVEŠKO RIBICO

Narisal/Slavko Polak

Človeško ribico so po njenem odkritju preučevali mnogi znanstveniki. Najbolj zagonetno vprašanje za njene preučevalce je bilo, kako se razmnožuje. Še do danes ta več kot 200 let stara uganka ni rešena tako, kot bi si želeli. Nihče še namreč ni videl njenega rojstva v naravi. Je pa uspelo nekaterim v laboratorijih. Po podatkih iz laboratorijev človeška ribica v normalnih okoliščinah leže jajca, čeprav so sprva menili, da rojeva žive mladiče.

V znanstveno razpravo o razmnoževanju človeške ribice je že pred 179 leti posegel tudi naš rojak, kmetijski posestnik Johann Geck (Janez Kek) z Vrha pri Viru, hiša št. 6. Vas zanima, kje je to? Vrh je staro ledinsko ime za planotico, na kateri leži Cvinger. Hišna številka 6 in začetnici M. K. (Marija Kek) so nad letnico 1867 še vedno vklesani v kamniti portal hiše turistične kmetije Grofija, na podu pa je vrezana letnica 1855 in pod njo ime Jožef Kek. Na nekdanji kašči je bila letnica 1801. Nekdanji

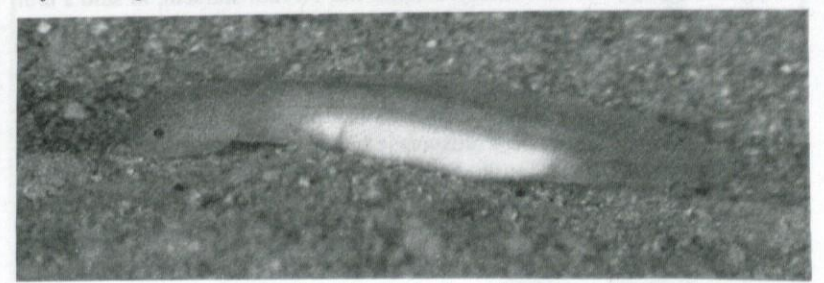
posestniki današnje Grofije so bili torej Kekovi. 20. junija 1825 je tedanji gospodar Janez v samostan prinesel živo človeško ribico in trdil, da mu je doma skotila tri žive mladiče. Pravil je, da so bili temni in da so imeli oči kot makova zrnca. "Klostrski žolnir" Joseph Stratil je o tem zapisal protokol ali poročilo, ki je ohranjeno. Ko pa je hotel videti še mladiče, so mu povedali, da so se gnusili domačim ženskam in so jih vrgle na gnoj.

Ker je bila tedaj razpisana bogata

nagrada tistemu, ki bi pomagal razvzlati uganko o razmnoževanju človeške ribice, je bilo neverjetno, da so Geckovi (Kekovi) "dokazni material" za nagrado zavržli. Janez je povedal, da so mladiče videli njegova žena Marija, njegov stari oče, štiri sestre, pastirica, čevljar Anton Vivant in sosedova žena Marija Zupančič. Kljub tem pričam Janezovemu pri-

povedovanju niso preveč verjeli. Ko so mnogo kasneje v laboratorijih le dočakali zarod človeških ribic, se je izkazalo, da je Geck (Kek) mladiče pravilno opisal. Zgodbe si torej ni izmislil. Kot že tolikokrat, učeni tujec ni jemal resno preprostega domačina – kmeta.

Tatjana Kordiš

Tri tedne stara in 3 cm dolga človeška ribica iz podzemnega laboratorija Tular raziskovalcev Marka in Gregorja Aljančiča. Foto: Gregor Aljančič

ZA PRIJATELJE SI JE TREBA ČAS VZET ...

16. aprila smo se zbrali v gostišču Kovačič – Štorovju. Prišli smo od vsepovsod – iz domovine in tujine, počaščeni, da smo skupaj z g. Lojzeto Ljubičem, predsednikom gasilske zveze Ivančna Gorica, praznovali njegov 70. rojstni dan v družbi tako eminentnih oseb, kot so predsedniki, župani, gostje iz Nemčije, Sirije, Avstrije, iz držav bivše Jugoslavije, iz raznih ustanov in skupnosti. Ob dobri pogostitvi smo doživeli tudi lep, nepozaben večer, za kar so poskrbeli gostje z zabavnim programom, zato ni manjkalo ne smeha ne dobre volje.

Gospod Ljubič je bil ob tej priložnosti odlikovan z najvišjim priznanjem, ki ga lahko izda država Nemčija tujcu za mednarodno sodelovanje. Župan mesta Robersdorf mu je podelil tudi priznanje častnega člana mesta Robersdorf. Za opravljeno delo, za vse, kar je dobrega storil za ljudi, kraj in gasilce, pa se mu je zahvalil gospod Lampret – župan občine Ivančna Gorica. Vse izrečene besede naj gospod Ljubič ponese naprej v svojo pot življenja, ki naj bo trdna, osrečujoča, obdarjena z veliko zdravja ... In naj ga vedno spremlja misel: prijeten je občutek, ko v sebi začutiš, da si ljudem potreben in drag!

Njegovi prijatelji – njegovi gasilčki

LITERATNI KROŽEK

Pri društvu upokojujencev v Ivančni Gorici smo pred nekaj meseci ustanovili literarni krožek, v katerega se je do sedaj vključilo pet literatov – upokojujencev. Sestajamo se v prostorih DU Ivančna Gorica vsak prvi petek ob 9. uri (dopolodne). Na sestankih se pogovarjamo o svojih stvaritvah, včasih tudi kaj pokritiziramo, vzporedno pa načrtujemo smeri bodočega dela. Vsi se udeležujemo tudi območnih srečanj literatov seniorjev, ki jih v različnih krajih organizira Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. To obvestilo velja tudi kot vabilo komu, ki bi se nam bil pripravljen pridružiti.

T. Drab

PGD SOBRAČE

NAJ ZAPOJE HARMONIKA

Vabimo vse, ki z veseljem raztegnete meh harmonike, da pokažete svoje znanje na srečanju, ki ga prirejamo gasilci prostovoljnega gasilskega društva Sobrače.

Srečanje bo v petek, 25. 6. 2004, pred gasilskim domom v Sobračah. Za prijetno vzdušje bodo poleg nastopajočih poskrbeli tudi domači gasilci in ansambel Litjanski odmev.

Prijava sodelujočih je zaželena na tel. 01 7874 263 ali 041 534 821 pri Andreju Fajdigu, kjer je možno dobiti tudi vse ostale informacije.

VABLJENI in gasilski NA POMOČ

»KNJIŽNI NAHRBTNIK« SE V ŠENTVIŠKEM VRTCU LEPO NOSI

V šentviškem vrtcu je projekt Knjižni nahrbtnik pognal že kar močne korenine. Vanj so bili letos vključeni prav vsi otroci iz skupin Medvedki in Ptički. Projekt je vsekakor zelo dobrodošel, saj se otroci na tak ali drugačen način spoznavajo s knjigami, navajajo se na ravnanje z njimi itd. Pa tudi staršem, ki smo s tem hočeš nočeš vključeni v akcijo, nič ne škodi, če vsaj za kratek čas primemo kako knjižico v roke. Starši smo akcijo lepo sprejeli in jo vsekakor podpiramo.

Za zaključek tega projekta so vzgojiteljice šentviškega vrtca v sodelovanju z vzgojiteljicami iz vrtca Miška iz Stične priredile lutkovno predstavo Lisica ošabnica Svetlane Makarovič. Predstava je bila zelo poučna, v njej pa so sodelovale vzgojiteljice Urška Lavrih, Milena Sadar, Marija Iliškovič, Mira Drobnič, Marta Erčulj, Anica Lavrih in Damjana Bijek. Po predstavi so kot nagrado za sodelovanje v projektu vsi otroci dobili knjižno nagrado Lahko noč, Gorila, ki je koristna tudi nam staršem, saj nam pomaga pri včasih težaškem opravilu – odpravljanju otrok v posteljo.

B.S.

ŽE DRUGIČ MED NAJBOLJŠIMI

Otroški folklorni skupini Vidovo Šentvid pri Stični se je že drugič uspelo uvrstiti na državno srečanje otroških folklornih skupin, odkar je pred tremi leti skupino prevzel mentor Boštjan Genorio. To je prav gotovo zavidanja vreden dosežek.

Letos je bilo srečanje 28. maja v Kulturnem centru Janeza Trdine Novo mesto. Na prireditvi je sodelovalo 9 otroških folklornih skupin iz cele Slovenije. Predstavili so se folkloristi iz Maribora, Trziča, Beltincev,

Drežnice, Lipnice, Slovenj Gradca, Novega mesta, Žirovnice, in seveda našega Šentvida. Skupine je na podlagi ogleda medobmočnih srečanj izbrala gospa Nežka Lubej. Prireditve so strokovno spremljali tudi legenda slovenske folklorne Mirko Ramovš, znani slovenski baletnik in koreograf Iko Otrin in še nekateri drugi. Vsi so na strokovnem posvetu po zaključni prireditvi Ringa raja 2004 pohvalili tako organizacijo prireditve kot tudi sodelujoče folklorne skupine.

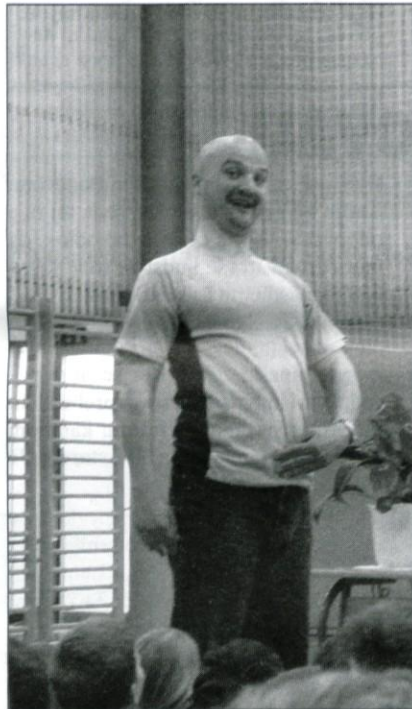
Šentviški folkloristi so bili večkrat izpostavljeni v določenih elementih. Še posebej se je žirija navdušila nad odrsko postavitvijo in nad brezhibno odplezano trikorčno polko. Tako dobro so plesali: Urška Anžlovar, Patricija Drobnič, Ema Groznik, Tatjana Jagodic, Andreja Linec, Neža Mikelj, Sabina Miklavčič, Tatjana Sinjur, Teja Strmole, Dunja Verbič, Lea Verbič, Blaž Gorišek, Dominik Lavrih, Andrej Mikelj, Klemen Škrabec, Žiga Žnidaršič in Nejc Puš. Na harmoniko pa jih je spremljal Gašper Stoper.

Namen tovrstnih srečanj je ohranjanje slovenskega otroškega ljudskega izročila, razvoj plesnih in glasbenih sposobnosti in nenazadnje prijetno druženje mladih.

Takih in podobnih uspehov šentviški folkloristi ne bodo več dosegali pod vodstvom Boštjana Genoria, ker leta zapuščata Kulturno društvo Šentvid zaradi nesoglasij s predsednico folklorne skupine.

Irena Zadel

KULTURNI DAN S PRIMOŽEM SUHODOLČANOM

V četrtek, 8. aprila, smo imeli kulturni dan. Učenci podružnične šole v Višnji Gori smo se zbrali v telovadnici, da bi dočakali pisatelja Primoža Suhodolčana. Ob njegovem prihodu smo bili vsi navdušeni, da smo mu kar zaploskali in mu zaželeli dobrodošlico. Na njegovem obrazu smo takoj videli, da je sproščen, vesel, nasmejan človek in da je rad v družbi otrok. Začel nam je pripovedovati šale ter smešne zgodbe in pregovore. Zgodbe so bile tako smešne, da je v smeh spravil še najbolj resne učence. Pa tudi učiteljice so se zabavale. Meni so bili najbolj všeč pregovori o knjigah in zgodba o papagaju, ki je pel »lepe« pesmi. Vse to pa je izvlekel iz svojih knjig. Ob kulturnem dnevu sem se imela zelo lepo, tako kot drugi. Ta dan bi raje imenovala veseli dan. Pred odhodom nam je Primož Suhodolčan podelil priznanja za bralno značko. Bila sem vesela, da mi je priznanje podelil prav on. Upam, da bom pisatelja srečala še kdaj, veselim pa se srečanja z drugimi pisatelji.

Sanita Jušič, 5. b

Danes, 8. aprila, nas je obiskal pisatelj Primož Suhodolčan. Zelo je bil zabaven in zelo sproščen. Pripovedoval je zelo smešne ter zanimive zgodbe in šale. Med zgodbami pa so bile tudi smešne pesmice, kot na primer: »Po morju plava kit, iz vode kaže rit.«, »Na planincih sončece sije, tam se pasejo divje svinje.« In še mnoge druge. Preden je pisatelj odšel, je vsem, ki smo naredili bralno značko, skupaj s knjižničarko podelil priznanja. Ta dan nam je bil zelo všeč in upam, da nas bo Primož Suhodolčan še kdaj obiskal.

Eva Travnik in Urša Zupančič, 5.a

PRISPEVKI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

V letu 2002/2003 smo prostovoljci skupaj z mladostniki in otroki izvedli literarni natečaj, v katerem smo vsi skupaj sodelovali z zelo raznolikimi prispevki. Med nami so tako večji ilustratorji kot pesniki in pravljicarji, pa tudi pripovedovalci smešnih zgodbic in izumitelji zabavnih ugank. Vse te prečudovite izdelke smo zbrali v prvem izvodu svojega glasila, ki smo ga poimenovali Almanah. Nekaj najzanimivejših izdelkov bi radi delili tudi z vso skupnostjo, v kateri živimo, zato smo se odločili, da jih objavimo v lokalnem časopisu. Začenjamo s smehom ...

Lianka Varga

SMEH NI GREH

Prejšnje poletje sem s starši odšel na počitnice k babici in dedku, ki živita v Bosni. Že takoj prvi dan sem v garaži zagledal motor in želel sem si vožnje z njim. Nadlegoval sem očeta, če se lahko samo za pet minut peljem z motorjem. Najine pogovore o motorju je slišal dedek. Poklical me je k sebi, usedla sva se na klop in pripovedovati mi je začel: »Tvojemu očetu sem za zaključek osnovne šole kupil motor. Z njim se je vozil le on, ko pa je odšel v vojsko, sem se prvič poizkusil peljati tudi jaz. Usedel sem se na motor in se z ugasnjanim odpeljal po klancu navzdol. V strahu sem pritisnil na sklopko in motor se je naenkrat prižgal. Pridobil je še več hitrosti, jaz pa sem, namesto da bi zaviral, dodajal hitrost. Trd kot skala sem peljal naravnost po hribu navzdol. V ovinku sem hotel zavirati, a imel sem preveliko hitrost. Ni mi preostalo drugega, kot da sem zapeljal naravnost v koprive in robidovje. Popraskan in raztrgan sem z umazaniam in poškodovanim motorjem pešal domov.« Jaz sem se ob tej zgodbi od srca nasmejal in mu povedal: »Veš, dedek, jaz se že znam voziti z motorjem.« A to je bila velika laž.

Lianka Varga

ZAČETEK APRILA JE PRINESEL NOV TABOR

Drugi, tretji in četrti april smo otroci in mladostniki ter prostovoljci preživeli na Zapotoku pod Kureščkom. Pripravili smo pester in bogat program, ki naj bi vključeval nadvse zanimive dejavnosti, kot so likovna delavnica, modna delavnica, jezikovna, novinarska in gledališka delavnica, pa še glasbeno skupino.

Temeljito smo se pripravili na izvedbo toliko različnih dejavnosti in likovna delavnica je bila velik uspeh. Tako otroci kot prostovoljci smo packali s prstnimi barvami, rezljali po linoleju in odtiskovali zanimive sličice, ki so iz tega nastale. Trgali smo tudi raznobarvne liste na prav majhne koščke in iz njih izdelovali kolaže. Naše izdelke si boste lahko ogledali v prostorih CSD Grosuplje ali v bivših prostorih študentskega kluba Groš, ko bodo urejeni.

Ves čas našega tabora je sonce, navkljub deževni vremenski napovedi, prav neumorno sijalo in nas privabilo na plano kot od zime premražene martinčke, ki lahko končno uživajo v toplotni sončnih žarkov. Zunaj, sredi gozdov in obilice svežega zraka, smo se seveda držali železnega repertoarja, kar pomeni, da smo igrali nogomet in košarko, nabirali teloh in se sprehodili na Kurešček. Novost, ki je popestrila dogajanje, pa je bila odbojka, saj je tokrat nekdo s seboj prinesel tudi odbojgarsko žogo. Čas smo si krajšali še z znano igro, ki jo vsi poznamo pod imenom »med dvema ognjema«.

Ker sta sonce in svež zrak s tako magično močjo delovala na nas, smo se jima povsem prepustili in prebili večino časa zunaj. Vse tiste načrtovane, a neizvedene delavnice pa smo spravili v arhiv za naslednji tabor. Ob prihodu domov so naši nasmejani in od sonca zagoreli obrazi povedali vse.

Ravnatelj in župan se spominjata svojih dijaških časov

Navdušeni plesalci in gledalci

PLES IVANŠKIH MATURANTOV

V sredo, 26. maja, so zadnji dan pouka praznovali maturantje Srednje šole Josipa Jurčiča. Po kratkem programu so na Sokolski ulici, v organizaciji plesne šole Bolero zaplesali četvorko, ki je navdušila številne gledalce.

Razposajenim in že malo utrujenim dijakom sta vzpodbudne besede namenila tudi župan Jernej Lampret in ravnatelj Milan Jevnikar ter jim zaželela uspeh na maturi. Maturante je namreč že v soboto čakal nov izziv: matura iz angleščine.

Vsem želimo veliko uspeha na novih življenjskih poteh!

Maturantje v elementu

Žalosten nasmeh deklet, ki se že pripravljajo na prihajajočo matura

PRAVLJICE V VRTCU MIŠKA

Tako prisrčno vabilo smo prejeli straši Polžkove skupine vrtca Miška Stična na prireditve ob zaključku projekta KNJIŽNEGA NAHRBTNIKA.

Nekaj najlepšega v otroštvu so pravljice. Z njimi otroka popeljemo v svet domišljije, gradimo besedni zaklad ter ga duhovno bogatimo. Tudi v Stični se še kako zavedajo tega, saj so nas presenetile vzgojiteljice vrtca Miška Marta, Anica in Damjana, ter vzgojiteljica vrtca Čebelica Šentvid Urška in Milena, in sicer z lutkovno predstavo Lisica Ošabnica Svetlane Makarovič.

Otroci skupine Polžki so nam ob spremljavi harmonike zapeli in zaplesali pesmice o žabici, lisici, psičku in polžku. Prejeli so lepe nagrade, vsi skupaj pa smo preživeli čudovit dan.

Mamica otroka Polžkove skupine

*“Otrok brez pravljice,
brez vsega, kar je
nenavadno in lepo, bi bil
kot starec, kot svet brez
ptičjega petja in
cvetočih livad.”*

F. Bevk

PRAZNIK DRUŽINE V VRTCU SONČEK V ZAGRADCU

25. marec je praznik družine. Otroci iz vrtca Sonček iz Zagradca so pripravili pravo presenečenje: povabili so starše, bratce in sestrice in jim pokazali, kaj so se naučili. Najprej so zaigrali zgodbico Pod medvedovim dežnikom in predstavili igrice Voščilo za družino, nato pa prav lepo deklamirali in peli različne pesmice: Biba je lačna, Oj, te hlače, Jaz imam pa goslice... Čeprav so se resno pripravili na nastop, se je prikradel prisrčen nasmeh na lička, ko so nastopili pred starši. Ko smo videli, kako iskren je njihov nasmeh, smo se tudi sami zasmejali. A »sončki« so nastop vseeno lepo, brez napak izpeljali do konca. Na koncu pa so prinesli svojim mamicam keramične lončke za rože, ki so jih prav lepo in duhovito sami poslikali.

Dragi starši! Neverjetno, kaj vse so se sposobni naučiti naši malčki, le vztrajnega in potrpežljivega učitelja morajo imeti. To pa sta prav gotovo dokazali vzgojiteljica Nataša in njena pomočnica Marija. Hvala vama za vajin trud in delo z našimi »sončki« in še veliko tako prijetnih popoldnevov v krogu družin.

Mamica Matica in Luka

KNJIŽNICA IVANČNA GORICA

Enota Ivančna Gorica
Cesta II. grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica
tel. št.: 787 81 21
sikivancna@gro.sik.si

Krajevne knjižnice
Krka: 780 20 91 • Višnja Gora: 788 45 88 • Šentvid: 051 236 436

Podaljševanje gradiva: 01 563 49 24, 031 90 90 24, <http://cobiss.izum.si>

POTOPISNO PREDAVANJE: V tem mesecu smo gostili Petro Draškovič s potopisom po Aljaski. Njeno stran si lahko ogledate na <http://www.petradrskovic.com>. Petra pripravlja tudi knjigo – potopis, in upamo, da kmalu zagleda luč sveta.

V NUK-u je odprta razstava Rojstni list slovenske kulture. Prvič so na enem mestu razstavljeni najstarejši dokumenti slovenstva: Brižinski spomeniki, Celovski (Rateški) rokopis, Čedadski ali Černejški rokopis in Stiški rokopis. Eden glavnih organizatorjev je vodja rokopisnega oddelka v nacionalni knjižnici, prof. Mihael Glavan. Slovenski narod je s tem pozvan k spominu na visoki kulturni ravni. Ohranjajmo slovensko besedo. Pozivu je prisluhnila tudi naša knjižnica.

POČITNIŠKE DEJAVNOSTI: Knjižnica v sodelovanju s prostovoljci Centra za socialno delo Grosuplje in taborniki že pripravlja počitniške dejavnosti. Te bodo tokrat potekale pri strelni koči v Ivančni Gorici v prijetni senci. Tudi letos bodo dejavnosti: knjižni kviz, ura pravljic, zabava s poučno knjigo, delavnica in petkova zabava. Potekale bodo v dveh terminih: od 14. 7. do 16. 7. in od 23. 8. do 27. 8. Delavnice bodo le za šolske otroke, zelo primerne so predvsem za otroke od drugega do petega razreda. Prijavnico dobite v knjižnici od 1. 6. dalje, prijavnine ni. Informacije na št.: 787 81 21 (Ksenija)

ŽAR d.o.o.

AGENCIJA ZA PROMET Z NEPREMIČNINAMI

PRODAJA, NAKUP, ODDAJA, NAJEM

Taborska 13, Grosuplje

TELEFON: 041 717-314
FAX: 01/ 7863-049
E-posta: miran.jurcic@volja.net

SLOVENIJA, moja domovina. Tudi v EVROPI.

ODLIČNO
5

Z našimi kandidati v Evropo:

dr. **Miha Brejc**
dr. **Romana Jordan Cizelj**
Barbara Medved Špiletič
Matjaž Šinkovec
dr. **Peter Verlič**
Alenka Jeraj
dr. **Milan Orožen Adamič**

marco/ste - SDS

Slovenska demokratska stranka
USTVARJAMO SLOVENIJO VREDNOT

SDS

Brezplačni telefon **080 17 37** • www.eu.sds.si

 EPP-ED

EVROPA V PRAVIH ROKAH

Franc But
nosilec liste

SLS
100% Slovenija

www.franc.but.sls.si

Spoštovani!

Sem Franc But, nosilec liste Slovenske ljudske stranke. Vabim vas, da se udeležite volitev v Evropski parlament in svoj glas oddaste naši listi.

V Slovenski ljudski stranki smo za volitve v Evropski parlament sestavili listo izkušenih kandidatov: Bojan Šrot je podpredsednik Slovenske ljudske stranke, odvetnik in alpinist, dolgoletni župan uspešne mestne občine Celje; Nataša Kavaš Puc je podpredsednica Nove generacije, podmladka naše stranke, in ima vrsto mednarodnih izkušenj; profesor doktor Andrej Umek je poznavalec izobraževalnih, raziskovalnih in znanstvenih procesov, Nada Skuk je tudi podpredsednica Slovenske ljudske stranke in voditeljica ženske zveze ter borka za enake možnosti žensk in družinam prijazno okolje; doktorica Berta Jereb je še vedno aktivna upokojena zdravnica in znanstvenica, ki je veliko energije posvetila oblikovanju in sprejetju starostne pokojnine. Listo Slovenske ljudske stranke zaključuje predsednik Janez Podobnik, ki že vrsto let aktivno deluje za boljši slovenski jutri.

Vesel sem zaupanja stranke, da vodim njeno listo, saj sem se kot minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in kot član pogajalske skupine z Evropsko unijo uspešno ukvarjal zadnjih sedem let. Želim si, da bi moja družina in moji sodržavljeni v prihodnje živeli v varni Sloveniji. V Sloveniji, ki bo gospodarsko uspešna, socialno pravična in resnična domovina vsem, ki v njej živimo.

Slovenska ljudska stranka je vedno poudarjala dialog, družino, mladino, brezplačno šolanje in dostopno zdravstvo, varno starost in pokojnino, kmetijstvo in regionalni razvoj, nižje davke ter socialno tržno gospodarstvo. To so tudi stebri našega programa za evropske volitve, s katerim napovedujemo več Slovenije v Evropi in več Evrope v Sloveniji.

V njem smo se zavzeli za močno Evropsko unijo, za sprejem nove evropske ustave in sodelovanje s sosednjimi državami; za demokratično delovanje unije, ki bo blizu državljanom in bo veliko pozornosti namenjala trajnostnemu razvoju in varstvu okolja. Ob tem bomo spodbujali več slovenske zavesti, gospodarske rasti, zaposlovanja in vlaganja v raziskave in razvoj, kar bo omogočalo nove priložnosti naši mladini. Gradili bomo družinam prijazno okolje ter se zavedali pomena kmetijstva za ohranjanje naše kulturne krajine. Zagotoviti moramo zmanjšanje razlik med slovenskimi regijami in podpiramo takšno prihodnjo evroregijo, v katero bo vključeno celotno ozemlje naše države. To so načela, na podlagi katerih bomo delovali in sprejemali naše odločitve.

Zato je pomembno, da bodo v Evropskem parlamentu tudi predstavniki Slovenske ljudske stranke. Z njimi bo Evropa v pravih rokah, ki bodo delale 100-odstotno za Slovenijo.

31. maja je nosilec liste SLS na Evropskih volitvah Franc But skupaj z Natašo Kavaš Puc in Nado Skuk obiskal Ivančno Gorico. Sprejem, ki jim ga je priredil OO SLS Ivančna Gorica, je privabil veliko radovednežev. Ob stojnici, ki je bila založena z dobrotami kmečkih žena, so se zbrali občani, ki so kandidatom stisnili roko in z njimi poklepetali o aktualnih temah.

N.Si Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

PRESKOČITE PRVE IN VOLITE DRUGE. ZDAJ.

»Preskočite prve in volite druge,« se je pošalil moj strankarski kolega, ko je izvedel, da Nova Slovenija nastopa na volitvah v EU pod zaporedno številko 2. Žreb nam je bil tokrat res naklonjen. Treba je preskočiti prve in voliti druge. Pa še kako res je to. Če želimo spremembe, je to nujno potrebno. To potrjujejo tudi zadnji dogodki v naši občini. Dogodki, ki mejijo na terorizem. Morda je to težka beseda, a po pogovorih z ljudmi, ki jih šikanirajo in trpinčijo Romi, lahko potrdim, da je to res. Ko si ljudje ne upajo več iz svojih hiš v strahu pred »napadi« agresivnih Romov, je to teror.

In spet se upravičeno vprašam, kaj sploh dela naša oblast. Kaj je oblast naredila za zaščito naših občank in občanov? Tisti, ki smo v občinskem svetu, vemo, da na vsa naša opozorila, ki jih Občina že več let pošilja na pristojna ministrstva, ni bilo (skoraj) nobenega odgovora. Vlada je pri romski problematiki popolnoma ravnodušna. In kdo sedi v vladi? Ne bom našteval strank, ker jih poznate. Sicer pa me zanima, če imate tudi vi občutek, da vas nekdo »ropa«? Milijarde, ki odtekajo neznanu kam, organizirani kriminal, klientelizem, korupcija, izbrisani, ki uživajo več pravic kot naše številne družine, Romi, ki so vedno bolj nasilni zaradi »posebnega« statusa, ki ga uživajo ... in še bi lahko našteval. Ali si res želite živeti v takšni državi? Jaz ne. Ni mi vseeno in upam, da tudi ne vam. To je eden od razlogov, zakaj sem v politiki. In to je tudi razlog, zakaj sem v Novi Sloveniji. Tisti, ki so trenutno na oblasti, nosijo kolektivno krivdo za vse, kar se dogaja in se je zgodilo pri nas. Kolektivno krivdo nosijo za vse tiste »škandale« organiziranega kriminala, ki še nimajo epiloga (SIB) in vse zgoraj naštetih. In nena zadnje nosijo kolektivno krivdo tudi za romsko problematiko v naši občini, ki ji ni videti konca.

Sicer pa, ali si lahko predstavljate Slovenijo pridnih ljudi, ki uživajo sadove svojega dela in živijo v miru in harmoniji z vsemi? Si lahko predstavljate Slovenijo z najvišjo nataliteto v Evropi in najvišjim življenjskim standardom? Si lahko predstavljate Slovenijo pozitivno naravnanih in uspešnih ljudi?

V Novi Sloveniji imamo vizijo, pot in program. V Novi Sloveniji vemo, kako se bomo soočili z naštetimi problemi in uresničili našo vizijo. Preskočite prve in volite druge. ZDAJ. Na volitvah v evropski parlament, ki bodo 13. junija, volite listo Nove Slovenije pod zaporedno številko 2. ZDAJ.

Andrej Sekirnik

svetnik in predsednik OO N.Si Ivančna Gorica

www.nsi.si

Miloš Kovačič Mojca Drčar-Murko Vinko Gobec Jelko Kacin Majda Širca Mima Jaušovec Roman Jakič

Za nove slovenske zmage.

www.lds.si

DeSUS

LDS
LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE

© PIC Naročnik: Nova Slovenija, www.nsi.si

2.

N.Si Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

WWW.NSI.SI

ZDAJ.

BABICA OLGA NA OBISKU V DEVETLETKI

Učence prvega razreda devetletke na matični osnovni šoli Stična je v začetku maja obiskala Mašina babica. Vsi smo se veselili tega obiska. Težko smo čakali četrtek, saj smo bili zelo radovedni, kaj nam bo povedala gospa Olga. Zelo smo bili radovedni, kako so živele babice nekoč in kako je bilo v šoli takrat, saj so bila po opisih učencev in po pogovorih s starimi starši mnenja otrok zelo različna. Pa smo počakali na našo babico Olgo, ki se je prijazno odzvala vabilu, in zanj pripravili številna vprašanja.

Takole nam je opisala svoje otroštvo in svoje vtise o šoli in življenju v začetku druge polovice prejšnjega stoletja gospa Olga.

Prvi šolski dan je odšla na pot bosa in

spremiljal jo je tri leta starejši brat. Ker je bilo po dežju, se najbolj spominja, kako je hodila po lužah in razmočenem blatu ter poskakovala, da je bila vsa mokra. Imela je staro šolsko torbo, ki je bila brez ročaja in brez naramnic, v torbi pa le peresnik in zvezek ter za malico kos kruha, zavitega v časopisni papir. V šoli jo je pričakala učiteljica Emilija, ki je bila zelo prijazna in tako zelo lepa, da tega še danes ne more pozabiti. V vasi, kjer je živela, ni bila nobena gospa tako lepo oblečena; imela pa je zelo dolge črne lase in tudi tako dolgih las ni videla nikoli prej.

Gospa Olga ni imela v najzgodnejšem otroštvu nobenih igrack. Ko je bila že nekoliko večja, ji je mama naredila punčko iz cunj, ki je imela zelo čuden obrazek. Sama si je izdelala prve igrače

iz krompirja in zobotrebcev. Zelo rada je imela konje in tudi njene figure so bile po večini konji. Bratje pa so znali izdelovati piščali, tako da je imela tudi te. Igračke so ji bili živi piščančki, ki jih valila koklja kar v kuhinji, in z njimi se je veliko preigrala, jih prenašala sem in tja, pa tudi marsikateremu je pomagala, da je lažje pokukal iz jajčne lupinice. Prvo žogo je videla, ko ji je bilo deset let, in takrat se je prvič žogala. Tega dogodka še danes ni pozabila. Gugalnico so si otroci »izdelali« kar sami. Postavili so desko med lati v kozolcu, zasedli obe strani in se veselo gugalili.

Spominja se tudi svojih prvih čevljev, ki jih je dobila za obhajilo. Bele sandale ji je kupil oče v Ljubljani, in ker je želel, da ji bodo čim dlje prav, je kupil veliko večje. Tako ji je mama morala natlačiti časopisni papir v sprednji del, da se ji čevlji ni sezuval. Še živo se spominja, kako ponosno je šla v cerkev v svojih prvih novih čevljih. Za v šolo je imela le črne gumijaste škornje, ki jih je dobila od brata in v katerih je hodila zlasti pozimi. Imela pa je srečo, da so imeli pri hiši ovce in tako jim toplih oblačil za zimo ni manjkalo, saj ji je mama doma pletla jopice iz volne, ki jo je sama spredla na kolovratu.

Njihova družina je jedla pravo kmečko hrano. Žganci, mleko, zelje, repa, fižol in ostala zelenjava so bili vsak dan na jedilniku. V družini so natančno vedeli, kaj bo za kosilo v petek in kaj v nedeljo. Mesa ni bilo, razen poleti, ko so mlatili žito; takrat je šel oče vsako leto v Stično in kupil kos mesa, da je

mama skuhala juho. Vsi otroci so se tega kmečkega opravila najbolj veselili, saj so vedeli, kako bodo pogoščeni. Za otroke je bila prava poslastica kuhano jajce, pa še to so dobili le, če so bili bolni. In včasih so se bolne tudi naredili, da so bili le deležni te pozornosti.

Iz šolskih časov ji je najbolj ostal v spominu dogodek, ko so nekega pomladnega dne z učiteljico sedeli na hribčku ob muljavski šoli in čakali, da bi se po bližnji cesti pripeljal kakšen avto. Pa v celem dopoldnevu niso dočakali niti enega.

Gospa Olga je v šoli najraje pela. In če ji kakšen matematični problem ni šel, je učiteljici predlagala, da zapojejo kakšno pesmico, najraje tisto o ukradeni putki. Velikokrat ji je učiteljica rekla: "Pa naj bo, začni peti."

Tudi mi smo rekli tako in popolnoma utihnili, ko smo zaslišali čudoviti

glas gospe Olge. Zbrali smo pogum in zraven zapeli tudi mi. Gospa Olga pa nam je poklonila tudi deklamacijo z naslovom Dežek, ki jo zna še iz svojih šolskih dni.

Tudi veseli in razigrani devetletkarji smo se predstavili s plesom in pesmijo ter tako popestrili Mašini babici naše skupno dopoldne. Babica Olga se je v naše delo zelo vživela. Povedala nam je veliko zanimivosti, z nami je tudi obiskala četrtošolce in si ogledala razstavo gradov, ki so jih izdelali učenci. Za nas pa je imela tudi sladko presenečenje.

Tako so učenci ob pogovoru z gospo Olgo še na en način spoznali, da je bilo življenje in delo ljudi v preteklosti drugačno in da so se bivališča ljudi v primerjavi z današnjimi v marsičem spremenila.

Majda Kovačič Cimperman

POZDRAVLJEN, DRAGI SOSED

Učenci prvega razreda devetletke na matični Osnovni šoli Stična smo se vključili v projekt POZDRAVLJEN, DRAGI SOSED. Projekt je razpisala založba Epta v sodelovanju z Ambasado kraljevine Nizozemske v Sloveniji, ki nam je v ta namen tudi podarila knjigo z naslovom Tomi in Maša.

Namen projekta je, da se otroci in učitelji seznanijo z nekaterimi vidiki konfliktov, kar vključuje tudi vojne, da otrokom omogočimo razumeti ta problem in zmanjšamo njihove strahove ter nakažemo nekatere rešitve. Osnova projekta je skupno branje odraslih in otrok ter ustvarjanje ob slikanicah. S skupnim branjem prispevamo k miru in strpnosti številnih otrok in odraslih.

Projekt omogoča odpreti t.i. tabu teme in jih približati ljudem, tako da lahko govorimo o njih, se vključimo v dogajanje v okolju in družbi, prevzamemo odgovornosti za prispevek k družabnemu življenju, smo aktivni pri spreminjanju stvari, da postane življenje bolj demokratično in boljše za vsakogar.

In še posebej pomembno je, da se te spremembe dogajajo odraslim, preko njih pa tudi otrokom, kajti večine strpnosti, nekonfliktnega in demokratičnega dialoga ter vedenja se naučimo v otroštvu. In ne pozabimo, da so otroci tisti, ki lahko največ pripomorejo k spreminjanju sveta.

Pri pouku smo z učenci prebrali knjigo Otrokom vsega sveta, ki govori o otroških pravicah, vojni, miru in strpnosti, ter zgodbo Šest vran v knjigi Frederik, ki pripoveduje o sosedih, nestrpnosti, nasilju in premišljevanju o miru. Knjigo z naslovom Tomi in Maša pa so učenci dan za dnem odnašali domov in jo prebrali skupaj s starši.

Vsaka družina je zapisala misli, mnenje ter svoj pogled na mir, razumevanje, strpnost. Učenci pa so dodali še svoj likovni izdelek. Zadnji teden v aprilu smo v šolski avli pripravili kratko predstavitev našega projekta, kjer si je lahko vsakdo ogledal in prebral misli, ki so nastajale ob prebiranju knjige v družinah prvošolčkov. Vsaka misel je vtakala droben kamenček v mozaik razumevanja in strpnosti med nami.

In kako lepo bi bilo, če bi sosedu vsak dan namenil nasmeh, pa prijazen pogled, pa ... prav vsak izmed nas.

Majda Kovačič Cimperman

MEJE V ZNANOSTI: OVIRE ALI IZZIVI?

Primer izuma, ki ga poznamo že kar nekaj časa, je prenosni telefon. Vodilna proizvajalca v svetu sta japonska Nokia in švedski Ericsson. Danes so izumili že telefone s fotoaparati in telefone, ki so veliko manjši, a bolj priročni.

Seveda pa prenosni telefoni niso popolni. Ena njihovih slabih lastnosti je elektromagnetno sevanje, ki je škodljivo. Zaradi prenosnih telefonov bomo čedalje manj videli domače ali sorodnike in tudi s prijatelji se bomo manjkrat srečevali.

Prenosni telefon pa ima seveda tudi dobre lastnosti. Dostikrat se človeku mudi in mu zmanjkuje časa. Takrat mu je prenosni telefon lahko v veliko pomoč. Naj navedem primer iz vsakdanjega življenja: če ima človek neki opravke in mora pri prijatelju odpovedati obisk, lahko to opravi že sproti, ker ima prenosni telefon. Lahko pa prenosni telefon tudi komu reši življenje – v primeru prometne nesreče ali požara. Uporaben je za pošiljanje SMS sporočil, npr. voščil. Tudi na internet je z nekaterimi prenosnimi telefoni že mogoče priti. Če imaš pri sebi prenosni telefon, ti prav tako ni treba imeti ure, saj ti mobilnik lahko pokaže uro in datum.

Telefon so izumili že v zgodovini in iz stoletja v stoletje je popolnejši. Najprej so poznali telefone, ki so bili res preprosti, nato so jih še izpopolnili, dokler jim ni uspelo izumiti telefonov brez žic.

Naštela sem več dobrih kot slabih lastnosti mobilnika. Kljub temu pa menim, da nam pri medsebojnih odnosih predstavlja nepremostljive ovire.

Maja, 7. d

POTUJE VLAK PO BELI POTI

POTUJE VLAK PO BELI POTI
IN SPOZNAVA VSE VASI.
STRMA POT GA NIČ NE MOTI,
KER RAD PREVAŽA VSE LJUDI.

TUDI ČE JE SNEG IN ŽLED,
BELI VLAK POPELJE SPET.
VEDNO ZNOVA NAS POZDRAVLJA,
S ČUH-ČUH-ČUHOME SE NAJAVLJA.

DELAVCEM NASMEH PODARJA,
SAJ LEPO SKRBIJO ZANJ.
ONI PA SE VESELIJO,
ČE POHVALE SPET DOBIJO.

BELI VLAK BO VOZIL ŠE,
SAJ ZELO POTREBEN JE.
VESEL ŠE DOLGO VOZIL BO,
SAJ GA VSI VESELI SMO: ZELO.

Anja, Tina, Urška, 7. b devetletke

IZGUBLJENA MLADOST

ŽIVELA JE LEPA DEKLICA,
KOT MED TRNJEM ROŽICA.
IMELA JE PRIJATELJICE,
DROBNE PISANE PTIČICE.

DEKLICA JE V DEKLE ODRASLA,
NIČ VEČ NI DOMIŠLJIJE PASLA.
V GLAVO JI JE STOPILA NOROST,
MLADOSTNIŠKA VESELOST.

SREČO JE ISKALA,
TUDI PO DISKOTEKAH GA JE SRA-
LA.
NEKAJ CIGARET, EKSTAZI IN VI-
SKIJA MALO JI JE GESLO POSTA-
LO.

VZELA DROGE JE PREVEČ,
NJENO ŽIVLJENJE ODŠLO JE
PREČ.

BELA ROŽICA GROB KRASI,
POLEG SVEČA ŽALOSTNO GORI.

ZAKAJ JE TAKIH ZGODB VSE VEČ?
ZAKAJ JE MLADIM ŽIVLJENJE OD-
VEČ?
NE UNIČIMO SI LEPE MLADOSTI,
IZ GLAVE IZBIJMO SI NOROSTI!

Brigita, 7. c

SREČA

TO PESEM POSVEČAM VSEM SVO-
JIM –
NAŠI DRUŽINI V SPOMIN;
NAJ SEŽE DO NAJVIŠJIH PLANIN,
PA DO NAJGLOBLJIH KORENIN.

PRED MNOGIMI LETI SE ZALJUBI-
LA,
LEP DOMEK JE MAMI ZGRADILA.
TRI HČERE VZGOJILA,
VČASIH NASE POZABILA ...

PO MNOGIH SKUPNIH LETIH
V SREČI IN VESELJU PREŽIVETIH,
VČASIH V SLABO VOLJO IN ŽA-
LOST ODETIH,
VEDNO Z OTROŠKIM SMEHOM
PREŽIVETIH.

POMEMBNA NISO DARILA,
TEMVEČ IZ SRCA SPOROČILA.
RADA VAS IMAM,
ČEPRAV TEGA VEDNO Povedati
NE ZNAM.

JE MONIKA MOJE IME,
SESTRICI IMAM ŠE DVE,
KI MLAJŠA IN STAREJŠA STA OD
ME.
SREČNA SEM ZA VSE ...
TO MOJA SREČA JE.

Monika, 5. a

OŠ STIČNA (matična šola),
mentorica Petra Rus, prof.

DIGITALNI FOTO STUDIO TRAVNIK

e-mail: fototravnik@siol.net

NUDIMO:

- prodajo foto materiala (filmi, baterije, fotoaparati, okvirji ...)
- fotografiranje in izdelavo fotografij za dokumente TAKOJ v digitalni tehniki
- izdelavo klasičnih in DIGITALNIH FOTOGRAFIJ (CD, diskete, ZIP, smart media ...) v 30 minutah cena 55 SIT
- fotokopiranje (barvno in črno-belo, vezava, plastificiranje ...)
- okvirjanje slik, gobelinov ...
- fotografiranje in snemanje svečanih dogodkov (poroka, krst, birma ...) v digitalni tehniki

GROSUPLJE
ADAMIČ CENTER
tel.: 01/7863-358

VIŠNJA GORA
tel.: 01/7884-116

NOVO NOVO NOVO

APRILA ODPRT NOV LOKAL V
IVANČNI GORICI - POSLOVNI CENTER ŽOLNIR!

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA!

28. DRŽAVNO TEKMOVANJE V TEHNIKI PRODAJE

V torek, 11. maja 2004, je na naši šoli potekalo 28. državno tekmovanje v tehniki prodaje. Od 18 trgovskih šol se ga je udeležilo 16.

Začelo se je ob 8. uri. Po kratkem spoznavanju in klepetu so sledila še zadnja navodila za tekmovalce in ocenjevalne komisije. Delo se je nadaljevalo v trgovinah v Ivančni Gorici.

Dijaki zaključnih letnikov so se pomerili v sedmih strokah:

barve-laki	AGROGRAD, d.o.o., PE Ivančna Gorica
bela tehnika	VELE, d.d., ŽELEZNINA Ivančna Gorica
konfekcija	VELE, d.d., BLAGOVNICA Ivančna Gorica
kozmetika	VELE, d.d., BLAGOVNICA Ivančna Gorica
obutev	SUPPORT & TRADE, d.o.o., Trgovina OBUTEKS Ivančna Gorica
železnina – orodja	KZ STIČNA, z.o.o., VRTNI CENTER Ivančna Gorica
živila	VELE, d.d., SUPERMARKET Ivančna Gorica

Vsak tekmovalec je moral svoje znanje pokazati v največ 15 minutah. Tričlanske komisije, sestavljene iz organizatorjev prakse, so ocenjevale: sprejem kupca, postrežbo, zaključek prodajnega postopka, odnos do kupca. Vsak dijak je lahko dobil največ 100 točk. Rezultati pa so taki:

UVRSTITEV	DOSEŽENE TOČKE	IME IN PRIIMEK	ŠOLA
BARVE-LAKI			
1	261	Denis Špindler	STŠ Maribor
2	259	Urška Smrtnik	ŠC PSEŠ Slovenj Gradec
3	241	Sašo Flisar	EŠ Murska Sobota
BELA TEHNIKA			
1	276	Sebastjan Tajhman	ŠC EŠ Ptuj
2	244	Sandi Ljutić	SŠ JJ Ivančna Gorica
3	242	Matija Ozimek	EŠ Novo mesto
KONFEKCIJA			
1	250	Teuta Mališeva	STŠ Maribor
2	246	Barbara Hlupič	ŠC PSEŠ Slovenj Gradec
3	245	Tea Režonja	STŠ Ljubljana
KOZMETIKA			
1	300	Urška Beke	STŠ Kranj
2	291	Jerneja Vodeb	ŠC PSEŠ Slovenj Gradec
3	277	Ksenija Hrštic	SŠ Zagorje
OBUTEV			
1	263	Gregor Pesan	PKŠ Celje
2	256	Gordana Juvančič	SŠ Zagorje
3	238	Matej Ščepanovič	STŠ Ljubljana
ŽELEZNINA – ORODJA			
1	242	Goran Šmitran	STŠ Maribor
2	236	Miroslav Deberšek	ŠC PSEŠ Slovenj Gradec
3	235	Mitja Mlinar	STŠ Kranj
4	227	Marko Erjavec	SŠ JJ Ivančna Gorica
ŽIVILA			
1	269	Dragana Milanović	STŠ Kranj
2	257	Petra Smodiš	EŠ Murska Sobota
3	249	Branko Pirc	SŠ Domžale
4	241	Marjana Lekan	SŠ JJ Ivančna Gorica

V ekipni razvrstitvi so bile najboljše šole: STŠ Kranj, ŠC PSEŠ Slovenj Gradec in STŠ Maribor.

Tekmovanje je potekalo po načrtu, naklonjeno nam je bilo celo vreme. Medtem ko so mladi tekmovali v trgovinah, so se ravnatelji šol srečali na neformalnem sestanku in se pogovarjali o problematiki poklicnega izobraževanja. Ogledali so si tudi stiški samostan in Muljavo. Ob 15. uri smo prireditev strnili s kulturnim programom; pridružil se nam je tudi župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret. Povedal je nekaj spodbudnih besed, potem pa skupaj z ravnateljem Milanom Jevnikarjem in vodjo tekmovanja Marijo Mencin podelil priznanja in nagrade. Vse šole so dobile bilten, v katerem smo zbrali nekaj strokovnih in drugih zanimivih prispevkov.

Seveda tekmovanja ne bi mogli izpeljati brez pomoči trgovin, ki so nam prijazno odstopile prostor, in brez sponzorjev in donatorjev, ki so s svojimi sredstvi pomagali pri izvedbi prireditve.

Zato se zahvaljujemo vsem, ki so prispevali denar ali material, vodstvom trgovin, da so nam omogočili tekmovanje v njihovih prodajalnah, da so prispevali nagrade za prve tri uvrščene tekmovalce ter pogostili komisije in tekmovalce. Prav tako se zahvaljujemo prijaznemu osebju za pripravo prodajnih prostorov in skrb pri izvedbi tekmovanja, še posebej pa za pomoč našim tekmovalcem pri pripravi na tekmovanje.

Ob sklepu 28. državnega tekmovanja smo z veseljem ugotovili, da smo dan preživel ne samo v tekmovalnem vzdušju, pač pa tudi v prijateljskem druženju, ki nam bo še dolgo ostalo v spominu.

Marija Mencin

DRŽAVNO TEKMOVANJE V TEHNIKI PRODAJE

V torek, 11. 5. 2004, smo na Srednji šoli Josipa Jurčiča organizirali 28. državno tekmovanje v tehniki prodaje. Potekalo je predvsem na prodajnih mestih v Ivančni Gorici. Pripravljali smo se že od septembra, saj smo opravljali obvezno prakso in si tako nabirali izkušnje in znanja, ki so nam pri tekmovanju zelo koristila. Žrtvovali smo tudi kakšno šolsko uro, kar je bil včasih izgovor pri izostanku od pouka. Pred tekmovanjem sem bila

nekoliko nervozna, vendar sem se, ko je nastopil čas, da pokažem, kaj znam, osredotočila na delo, ki ga znam dobro opraviti, in ves trud je bil poplačan. Nastopilo nas je zelo veliko, vendar uvrstitev med prve tri ni toliko pomembna. Bistveno je, da se tekmovanja udeležiš in obogatiš svoje znanje z novimi informacijami. Menim, da so taka tekmovanja zelo koristna za nas dijake, saj se naučimo osnov psihologije prodaje.

Zahvalila bi se vsem učiteljem, mentorici Mariji Mencin in razredničarki Mojci Saje Kušar, ker so nas skrbno pripravljali in nam omogočili nastop na tekmovanju. Bila sem zelo vesela, da sem lahko nastopila, prav tako sem zadovoljna s svojim nastopom in rezultatom.

Marjana Lekan, 3. e

INTERVJU Z USPEŠNIMA TEKMOVALCEMA IZ SREDNJE ŠOLE JOSIPA JURČIČA

Marjana Lekan in Sandi Ljutić sta se dobro odrezala na tekmovanju: Marjana je bila četrta v tehniki prodaje živil, Sandi pa je dosegel odlično drugo mesto pri prodaji bele tehnike.

Ali se počutita slavna?

Sandi: Ne, zakaj bi se?! Kdor zna, zna. :)

Marjana: Ne. :)

Kako se je tekmovanje začelo?

Sandi: Prišli so dijaki s 16 šol iz cele Slovenije in tekmovali na sedmih področjih: pri prodaji konfekcije, kozmetike, obutve, železnine ter orodja, živil, barv in lakov ter bele tehnike. Ob 8. uri so nam profesorji v razredih razdelili priponke s šiframi in številko nastopa, potem smo izžrebali kuverte z vprašanji, na katera smo odgovarjali potem v trgovini – pred tem jih seveda nismo videli.

Zdajle sta čisto sproščena. Kako pa je bilo pred tekmovanjem?

Sandi: Pred tekmovanjem s(m)o imeli nekaj treme.

Marjana: Mi tudi, a je bilo bolje, ko smo se med čakanjem na nastop pogovarjali.

Sandi: Pri spoznavanju sotekmovalcev smo imeli nekaj težav s sporazumevanjem zaradi različnih narečij. Sam sem se pogovarjal z dekleti in fanti iz Kočevja, Maribora in Kranja ter poslušal: Čuj, a veš, tak smo šli ...

Kako se prodajalec počuti, ko prvič prodaja?

Marjana: Ob nastopu sem izgubila tremo, prepustila sem se svoji nalogi in imela občutek, da je vse hitro minilo.

Sandi: Prišel sem v prodajalno in res me je zgrabila trema, potem sem pa ugotovil, da znam, in nisem imel težav.

Marjana: Dobila sem vprašanje, kate-re jedi za hitro pripravo bi priporoči-

la. Člane komisije, ki je igrala kupce, sem vprašala, ali bodo pri obedu prisotni tudi otroci, in jim nato svetovala instant juho, ribje palčke, za otroke nenavadno oblikovane, za prilogo pa sem priporočila izdelek za hitro pripravo pire krompirja ter predstavila postopek kuhanja. Na koncu sem kupca vprašala, ali bo vsoto poravnal z gotovino ali z bančno kartico, ter mu zaželela dober tek. Med prakso sem delala v trgovini z živili, zato mi na tekmovanju ni bilo težko prodajati.

Sandi: Komisijo sem vljudno pozdravil, potem pa so mi povedali, da bi radi kupili hladilnik. Natančno sem razčlenil primer kupcev, saj so lahko izbirali med dvodelnim hladilnikom, hladilnikom z zamrzovalnikom in zamrzovalnikom. Kupca je zanimal hladilnik z zamrzovalnikom in predstavil sem dva izdelka različnih proizvajalcev. Prepričljivo sem poudaril prednosti boljše, ki je imel antibakterijsko zaščito in dva kompresorja. Dobil sem še dodatno vprašanje o kuhinjskih napah in uspešno svetoval, katera bi po barvi in obliki ustrezala izbranemu novemu hladilniku ter že obstoječi kupčevi opremi. Glede plačila sem omenil gotovinski popust ter garancijo. Zahvalil sem se za obisk ter vsem članom zaželel lep dan.

Kaj bi še povedala o vtisih s tekmovanja?

Marjana: Tudi pogostitev v trgovinah je bila nad pričakovanji.

Sandi: Jaz sem pred tekmovanjem ves čas govoril, da sem k temu spodbujal tudi druge dijake, a so me vsi mirili, naj bom že enkrat tiho.

Oba: Tekmovanje je bilo zelo dobro organizirano, imeli smo se super. Takšno tekmovanje je v bistvu spoznavanje tehnike prodaje in novih prijateljev. Strinjava se, da je res važno sodelovati in ne zmagati.

Intervju sta pripravili dijakinja Tanja Jankovec in Melita Koželj iz 2. f Srednje šole Josipa Jurčiča

Borštnikov trg 2
študentski servis
Ljubljana

TVOJA NAJBLIŽJA!

- Posredovanje prostih del in izdaja napotnic
- Brezplačna številka za naročanje napotnic
- SMS obveščanje o prostih delih in nakazilih
- Internetni kotichek
- Info točka Zavoda za mladinski turizem
- Ugodno fotokopiranje
- Nezgodno zavarovanje z dnevno odškodnino

POSLOVALNICA GROSUPLJE
Kolodvorska cesta 3
1290 Grosuplje

Uradne ure: vsak delovnik od 7.30 do 17.00
tel: 01 786 51 70, gsm: 031 68 88 33, fax: 01 786 10 19
email: grosuplje@studentski-servis.si
naročanje napotnic: 080 26 26

študentski servis

POKLON ROJAKU

Letos občina, in seveda predvsem Muljavčani, praznujejo 160-letnico Jurčičevega rojstva. Tako so na Muljavi pripravili še eno prireditev – Poklon rojaku. Poklonili pa so se tudi še živečim Jurčičevim sorodnikom.

Simona Zorc Ramovš in Ciril Jurčič

Na začetku je v Kulturnem domu Muljava izzvenela pesem v izvedbi članov skupine Kolpa iz Bele krajine. Prireditev je vodila gledališka igralka Simona Zorc Ramovš.

Zbrane je nagovoril tudi župan občine in krajan Muljave Jernej Lampret. Ponočno je poudaril lepote naše občine, ki praznuje deseto obletnico. Poudaril je uspehe, ki jih je občina dosegla, a ni mogel mimo problemov, ki so se pojavili v zadnjem času. Župan je prepričan, da se bodo tudi ti problemi uredili.

Spregovoril pa je tudi pisatelj in predsednik društva slovenskih pisateljev Vlado Žabot. Josip Jurčič je bil pisatelj, novinar in urednik. Vlado Žabot je dejal, da je velika razlika, a kljub temu povezava med novinarstvom in pisateljstvom. Jurčič se je te razlike zavedal in jo tudi obvladal. Žabot je poudaril, da moramo paziti na naš jezik, ga oplemenititi in ga posredovati naprej, tako kot je to za nas

storil Jurčič. Zavedati se moramo bogastva slovenskega jezika, da smo tu doma, da s tem jezikom živimo.

Na oder, na katerem je bila scenografija v obliki izbe: miza, krušna peč in malo okence, so priplesali mladi pesalci otro-

Moški pevski zbor KD Muljava

ške folklorne skupine Vidovo iz Šentvida pri Stični. Vodi jih Boštjan Genorio. Igralec Gregor Zorc je interpretiral odlomek o črnem psu iz povesti Spomini na deda; zapeli pa so tudi člani folklorne skupine Vidovo, ki jih vodi Nataša Hribar.

Kot je bilo že omenjeno, so se na prireditvi spomnili tudi še živečih sorodnikov Josipa Jurčiča. Eden najbolj dejavnih in znanih Jurčičevih sorodnikov je prav gotovo Ciril Jurčič, zvesti član in igralec v letnem gledališču na Muljavi, kjer bodo letos uprizorili Tihotapca. Voditeljica Simona Zorc Ramovš je Cirila Jurčiča povprašala, katera vloga mu je bila najbolj všeč. Odgovoril je, da Martinek Spak – Deseti brat, ker je bila to naslovna vloga v prvem slovenskem romanu. Ciril Jurčič pa je napisal tudi knjigo – pregled skozi muljavsko zgodovino z naslovom Pajžbarjev rod.

Na platnu so predstavili tudi nekatere izmed predstav, ki so jih zaigrali v letnem gledališču na Muljavi. Na prireditvi so bili vsi dosejani režiserji – Danica Kastelic, Janez Eržen in Daniel Zupančič. Odlomki so bili iz Desetega brata, Kloštrskega žolnirja, Doktorja Zobra in romana Cvet in sad.

Osrednja gostja na prireditvi, ki se je dostojno poklonila Josipu Jurčiču, je bila

Ex-tempore Muljava 2004

pisateljica Barica Smole, ki je dokončala Jurčičevo viteško povest Janez Gremčič. Barica Smole je povedala, da se je pisanja lotila tako, da je najprej naredila analizo jezika. Pri tem je ugotovila, da na Muljavi in v bližnji okolici še vedno obstaja nenavaden Jurčičev humor, ki vedno pritegne in nasmeje. Ko je pisateljica prebrala odlomek iz Janeza Gremčiča – del, ki ga je napisala ona, in del, ki ga je napisal Jurčič, so se vsi v dvorani strinjali, da je ujela besedo in stil pripovedovanja Josipa Jurčiča. Barica Smole je še povedala: »Tisti, ki doživi 160. rojstni dan, je pač še vedno živ.«

Mladi bralci – 90 otrok Osnovne šole Stična in Osnovne šole Ferda Vesela Šentvid pri Stični, ki so prebrali kar 360 knjig – so prejeli bralno značko. Mentorica, v Stični je bila to Anica Perič, v Šentvidu pa Marta Orel, pa se je bilo treba zahvaliti z drobno pozornostjo, je povedala vodja Javnega sklada za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ivančna Gorica, Tatjana Lampret.

V drugem delu prireditve je etnolog dr. Boris Kuhar predstavil etnografski projekt, s katerim želi pokazati, kako bogato narodno dediščino imamo. Za muljavsko občinstvo je izbral odlomek iz zbranega gradiva, in sicer Terice – trenje lanu. Na

posnetkih, ki so nastali na Muljavi, so zbrani v dvorani prepoznali mnoge znane obraze njihovih sokrajanov.

Nato se je občinstvo iz dvorane preselilo na Jurčičevo domačijo. Pod Jurčičevim oknom so zapeli pevci Moškega pevskega zbora KD Josipa Jurčiča. Po pesmi pa je sledila otvoritev likovne razstave Ex-tempore Muljava 2004. Razstavljali so: Ida Rebula, Štefan Horvat, Olga Jerant, Anton Drab, Jožica Sefarin, Saša Strnad, Dragmar Lukanovič, Marija Oberstar, Vladimir Kovač, Alenka Klemenčič, Marjan Miklavc, Dražen Klačan, Emilija Erbežnik, Dušan Lipovec, Štefan Jež, Maja Mlakar, Matjaž Bukovac, Alda Posavec, Boris Štrukelj, Peter Marolt, Boris Prokofjev, Cilka Žmahar, Miro Švigelj, Štefka Švigelj in Sandi Zalar. Poleg njihovih panjskih končnic in slik so razstavljali tudi mladi razstavljalci, ki so se pred kratkim zbrali na Muljavi.

Organizatorji prireditve so bili Javni sklad za kulturne dejavnosti RS, Območna izpostava Ivančna Gorica, Občina Ivančna Gorica, Zveza kulturnih društev in Kulturno društvo Josipa Jurčiča Muljava.

Saša Senica

SKD Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Ivančna Gorica
Cesta IL grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija
T.: +386 1 78 69 070, F.: +386 1 78 69 075
e-pošta: oi.ivancna.gorica@jskd.si

KULTURNE NAPOVEDI

JUNIJ 2004

- 18. junij: Premiera Jurčičevega dela Tihotapca v letnem gledališču na Muljavi
- 19. junij: ponovitev Jurčičevega dela Tihotapca v letnem gledališču na Muljavi
- 19. junij, Ormož: 11. tekmovanje godb Slovenije v zabavnem programu
- 19. junij, Šentvid pri Stični: 35. Tabor SPZ – koncert zamejskih zborov
- 20. junij, Šentvid pri Stični: 35. tabor SPZ – gorenjske pesmi
- 23. junij, Šmarje-Sap: Svečanost ob prazniku občine Grosuplje
- 24. junij, Ambrus: Praznovanje ob dnevu državnosti in prazniku KS Ambrus
- 24. junij, Šmarje-Sap: Prireditev turističnega društva
- 25. junij, ponovitev Jurčičevega dela Tihotapca v letnem gledališču na Muljavi
- 25. junij, Polzevo: Srečanje na Polzevem, svečanost ob dnevu državnosti za občini Ivančna Gorica in Grosuplje
- 26. junij, ponovitev Jurčičevega dela Tihotapca v letnem gledališču na Muljavi
- 26. junij, Dobropolje: Dan godbe – Medobmočno srečanje godb osrednje Slovenije in Primorske
- Stična: Slikarska kolonija z razstavo (KD Stična)
- Šentvid pri Stični: Kulturni teden – glasba, gledališče, folklor (PD Šentvid pri Stični)
- Višnja Gora: Prireditev Vasovanje pod lipo (KD Višnja Gora)
- Zagradec: Letni koncert PZ in FS Zagradec (KD Zagradec)
- Počitniška likovna delavnica (KD likovnikov Ferda Vesela Šentvid pri Stični)
- Udeležba na srečanju godb Dolenjske in Bele krajine (KD Godba Stična)
- Šmarje-Sap: Jubilejna svečanost ob 500-letnici šolstva v Šmarju-Sapu (Kulturno-znanstveno društvo Turenček)
- Grosuplje: Poletni večeri pesmi in poezije

JULIJ 2004

- 2. julij, Muljava: ponovitev Jurčičevega dela Tihotapca v letnem gledališču na Muljavi
- 3. julij, Muljava: ponovitev Jurčičevega dela Tihotapca v letnem gledališču na Muljavi
- 19.-24. julij, Grosuplje: Poletni glasbeni seminar – vodja Milko Lazar (KD Big Band Grosuplje)
- julij, Grosuplje: Samostojni koncert Big Banda Grosuplje

Prijazno vabljeni na kulturne prireditve!

PORTRET DORETA JUŽNE

Predstavljamo vam še zadnjega dobitnika Jurčičevega priznanja v letošnjem letu iz naše občine – Doreta Južna. Mnogi ga poznate, če ne osebno, pa prav gotovo po njegovem delu: njegovi scenografiji. Vsak, ki je bil vsaj enkrat na Jurčičevini in si je ogledal predstavo letnega gledališča Muljava, lahko vidi lepo in zanimivo postavljeno sceno – grad, gostilno, cerkev ... Naredi in pobarva vse, kar je treba za predstavo. Nasmehjan človek in predan svojemu delu: »Na Muljavi delam sceno že 19 let. Sicer po nekih podatkih že celih 25 let, ampak prej sem delal večinoma plakate in podobno. Kot scenograf pa sem tu res že 19 let.«

Ko sem prišla na Muljavo, in sicer na prizorišče letošnjega Tihotapca, sem ga ravno zmotila pri izdelavi plakata. Na belo platno, nad katerim se je pritoževal, da ni dobro, češ: »Ni dobro, ker se barva razleže, pa potem ne morem narediti ravne linije,« je pisal, kdaj bodo predstave letošnje prav gotovo zanimive igre. Premiera bo 18. junija.

»Moja prva scenografija na Muljavi je bila za igro Jurij Kozjak, če se ne motim, potem pa so sledili še Deseti brat, pa Domen, pa Tihotapca. Tihotapca je bil 1989. in 90. leta. Devetdesetega leta

smo se še bali, če ga sploh lahko igramo, ko je bila tista napetost.« V Tihotapcu so akterji tudi Hrvati, bistvo zgodbe pa je tihotapljenje tobaka.

Scenografijo je delal za veliko Jurčičevih del: za že omenjenega Desetega brata, pa za Cvet in sad, Kloštrskega žolnirja in še za mnoge druge predstave, ki so bile uprizorjene na Muljavi v zadnjih dvajsetih letih. Najbolj v spominu pa je Doretu ostala igra oz. scenografija za Sosedovega sina. »Ja, najbolj pisana je bila,« je povedal z nasmehom na ustih. »Tamle,« je pokazal proti smrekam, ki rastejo na robu prostora za gledalce, »je bila postavljena cerkev. Na drugi strani v bližini pada pa je bil sejem. Ko sem sejemске stojnice postavil, smo jih samo zavrteli in so nastale sobe. Potem pa tisti mestni oltar, ki je bil osvetljen. Ta je še vedno spravljen.« In potem se je spet spomnil na cerkev: »To je bila kopija muljavске cerkve, ki je bila zelo visoka. No, če bi jo sedaj postavili, bi bile tiste smreke že višje. To je bil hec, ko smo ponavljali predstavo,« je še pripomnil s smejočim se glasom. In že je začel veselo razlagati: »Pa smo naslednje leto ponovno postavili sceno. Vse isto, cerkev smo naredili celo malo višje. In je prišel Jurjev ata, pa je rekel, češ da smo letos naredili nižjo cerkev. Ugovarjal sem mu, da to pa res ne bo držalo: smreke so zrastle, zato pa zdaj manjša izgleda. Takrat ko sem začel tukaj, so te smreke merile v višino en meter. Nekatere so pa sedaj visoke že petnajst, dvajset metrov.«

Sosedov sin mu je nakako najbolj ostal v spominu, pa ne zaradi zahtevnosti, saj, kot je povedal, ni bilo kakšnih večjih problemov. »Bolj so zdajle problemi, ker ne vem, kaj bomo naredili s tole hišo, ki mora ob koncu igre izgledati novejša.« In se je ozrl po prostoru, v katerem sva se pogovarjala. V kotu je stala peč, scena je bila še močno nedodelana (V trenutku, ko tole berete, je že prav gotovo dokončana). »Nekoliko me moti, kadar se nekateri malce vtikajo v scenografijo, pa ne vedo ravno veliko o tem,« pove z malo kislim obrazom, in

še doda: »No, saj so bili prejšnja leta tudi problemi, pa smo vedno do premiere vse naredili in vsi smo bili na koncu zadovoljni. Mogoče sem bolj občutljiv sedaj, ko sem še eno leto starejši.« In se nasmehne.

Občutek za risanje in postavljanje scenografije ima že prirojen, ampak talent je treba dograjevati v šoli. In tudi za posamezno sceno se je treba pripraviti: »Letos sem prebral, kakšno je bilo življenje na Gorjancih. Hiše niso bile zidane, vse je bilo iz travam in s slamo krito.« V tem trenutku se je zazrl v gostilno, ki je postavljena na hriboček, in streha je res pobarvana tako, da izgleda, kot bi bila pokrita s slamo. »Vedno je treba delati sceno, ki je čim bolj podobna realnosti, in seveda po navodilih režiserja. Želim si narediti sceno čisto po moji volji, in sicer za Jurija Kozjaka. Tamle,« pokaže proti že omenjenim smrekam, »je stal grad, pa samostan in ječa pod samostanom in muljavsko obzidje, pa kozolec, pa Krška jama; pa Turki so zažgali grad in kozolec ... Letos mora tudi goreti skedenj, pa se malo bojimo odprtega ognja, da se ne bi kaj vžgalo. Poskusili bomo, kadilo se bo ...« pove zaskrbljeno, češ kako bodo to izpeljali.

Dore Južna je 23 let honorarno delal v Mesnem gledališču v Ljubljani in tam sta se spoznala z Janezom Erženom, ki je na Muljavi tudi režiral. V gledališču je delal tudi Jože Sinjur, in tako je Dore prišel delat tudi na Muljavo. Pri delu mu pomagata Branko in Robert Lekan.

»Najrajši imam take domače scene, čim bolj naravne,« je povedal in se zazrl v lepo okolje na Muljavi: »Včasih smo delali scene brez strehe in zato je morala biti tudi drugačna svetloba, sedaj pa smo s tehniko zelo napredovali.«

Letos bo, kot sem že omenila, na sporedu Tihotapca. In v predstavi tudi gori, ko zažgejo hram. Dore je povedal zanimivo zgodbi: »Na hram sem narisal Florijana, očeta te hiše pa je igral Ihanov Alojz, ki je bil predsednik gasilcev. Prosil me je, če bi na muljavski gasilski dom narisal Florjana. In sem ga.«

SS

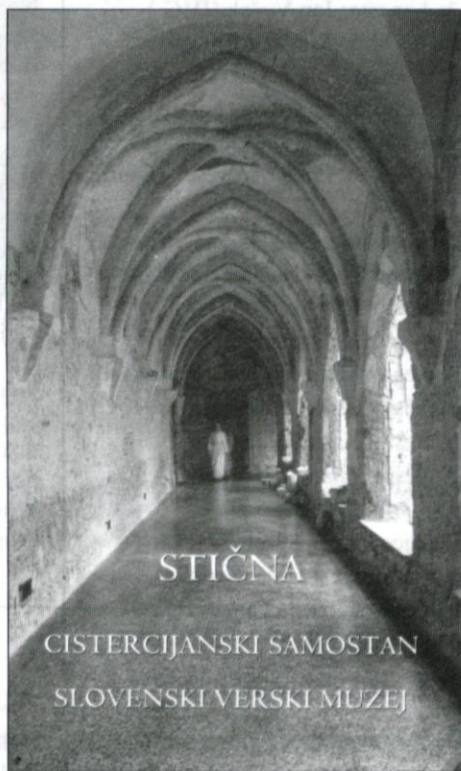
STIČNA VKLJUČENA V TURISTIČNO POT PO POTEH DEDIŠČINE DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

Od torika, 18. maja 2004, je Stična uradno vključena v turistično pot Po poteh Dolenjske in Bele krajine. To pomeni, da lahko v Stični v kratkem pričakujemo tudi tiste turiste, ki na tej poti spoznavajo naravne in kulturne znamenitosti Dolenjske in Bele krajine. Ko bo projekt končan, bo pot povezovala osemindvajset za obisk zanimivih lokacij.

Kraji, ki so vključeni v turistično pot Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine, so označeni s turistično informativno tablo, na kateri je zemljevid predstavljene lokacije in krajše besedilo o določenem naravnem ali kulturnem spomeniku v slovenskem in angleškem jeziku. Poleg tega izidejo tudi zloženke.

Koordinacijski odbor projekta se je odločil, da v svojo pot vključi tudi Stično z njenim znamenitim samostanom. Pred vhomom v samostan je sedaj postavljena turistično informativna tabla z osnovnimi zgodovinskimi podatki, v slovenščini in angleščini pa je izšel tudi komplet treh zloženek: Samostanska cerkev in križni hodnik (mag. Nataša Polajnar Frelih, mag. Robert Peskar), Slovenski verski muzej (mag. Nataša Polajnar Frelih) in Duhovnost cistercijanskega reda (p. dr. Anton Nadrah). V prvi zloženki je v besedi in sliki predstavljen stiški samostan z umetnostnozgodovinskega gledišča, v drugi Slovenski verski muzej s svojimi bogatimi zbirkami, v tretji pa je govor o duhovnosti belih menihov, ki v Stični živijo in molijo že več kot 860 let. Zloženke sta izdala in založila Koordinacijski odbor projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine ter Občina Ivančna Gorica. Za vsebinsko zasnovu je poskrbel Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Novo mesto.

mag. Nataša Polajnar Frelih
Slovenski verski muzej

STIČNA
CISTERCIJANSKI SAMOSTAN
SLOVENSKI VERSKI MUZEJ

MALKA ŽURAJ PRAZNUJE 90-LETNICO ŽIVLJENJA

Malka Žuraj je bila botra novim stiškim zvonovom 28. maja leta 2000.

Za zidovi stiškega samostana živi in dela radostna, vitalna in vesela gospa srebrnih las. Kot menih živi v miru, tišini in zbranosti, v slogu svojega življenjskega prepričanja: »Moli in delaj.« Kar jo poznam, to je od mojih otroških let, ko sem kot fantič nosil mleko v stiško mlekarjo, je ista: delovna, dobrovoljna, z resničnim veseljem do življenja.

Malka Žuraj se je rodila 1. junija 1914 na lepi, razgibani in valoviti kmetiji na Klakah v župniji Pilštajn. Doma je bilo 11 otrok: sedem bratov in štiri sestre. Malka je bila osmi otrok po vrsti, in kot pravi, so je bili še bolj veseli, ker je bilo pred njo pet bratov. Očeta so zgodaj izgubili. Lahko si samo mislimo, kakšno je bilo življenje matere z enajstimi otroki na srednje veliki kmetiji. Imeli so več obdelovalnih polj in travnikov ter vinograd in gozd. Delo je bilo naporno, vse ročno, tako da je bila Malka že od malega navajena težkega kmečkega življenja. V tem času sta k stiškim cistercijanom vstopila dva njena brata – Miha in Anton, ki sta kot menih dobila ime br. Hijacint in br. Leo. Ko se je Malka ob nekem obisku Rakovnika ustavila tudi pri bratih v Stični, je vzklikala ideja o službi pri pericah v samostanu. V času med vojnami je bila samostanska družina velika, zato je bilo v »perični hiši« veliko dela. Čeprav Malka ni razmišljala o tem, tudi doma težkega kmečkega dela namreč ni manjkalo, je napočil dan sv. Ane, 26. julij 1934, ko se je s samostanskim šoferjem br. Hijacintom odpeljala v samostan Stično. Tu se je naselila v »perični hiši«, kjer je delala v samostanski pralnici in likalnici. V družbi deklet, ki so tu tudi čistile in šivale za menihe in

gojence Slomškovega zavoda v Ljubljani, je čas hitro mineval. L. 1939 so se jim pridružile prve redovnice – šolske sestre iz Maribora. Prvi dve sta bili prednica s. Terzila in s. Perpetua.

Po samostanih na Slovenskem je živel stara tradicija predelave mleka in izdelovanja mlečnih izdelkov. Med najpomembnejšimi tovrstnimi proizvodi so bili siri. Tudi menihi v stiškem samostanu, kjer so se ukvarjali z govodorejo, so jih izdelovali. Začetnik večje sirarske proizvodnje v Stični l. 1925 je bil br. Peter Rom (1880–1974), ki se je mlekarstva in sirarstva učil v tujini (na Holandskem, v Švici in Avstriji). Pridobljeno znanje je potem prenašal na ostale; tudi Malka je bila njegova učenka.

Zaradi potreb je Malka Žuraj l. 1946 začela svoj sirarski poklic v stiški mlekarji. Sama pravi, da jo je to delo bolj pritegnilo in veselilo kot delo v »perični hiši«. Bila je marljiva, ukaželjna, vestna, redoljubna, tako da je menih br. Peter v njej našel zanesljivo naslednico. Skupaj sta delala 5 let, l. 1952 se je br. Peter Rom »upokojil«. Zaradi svojih odlik in sposobnosti je Malka postala vodja stiškega obrata. Življenjska pot jo je pozneje vodila v mlekarjo šolo v Kranj, kjer je tudi uradno pridobila »kvalifikacijo« za sirarja. Ko je po II. svetovni vojni nova oblast nacionalizirala samostansko posest in večji del poslopja, so meniške gospodarske obrate prevzela državna podjetja. Stiška mlekarja in sirarna je l. 1959 postala obrat Ljubljanskih mlekarj. S tem se je začelo tudi novo obdobje sirarske dejavnosti v Stični.

Takoj po II. svetovni vojni so tu izdelovali okrogle hlebčke sira trapist,

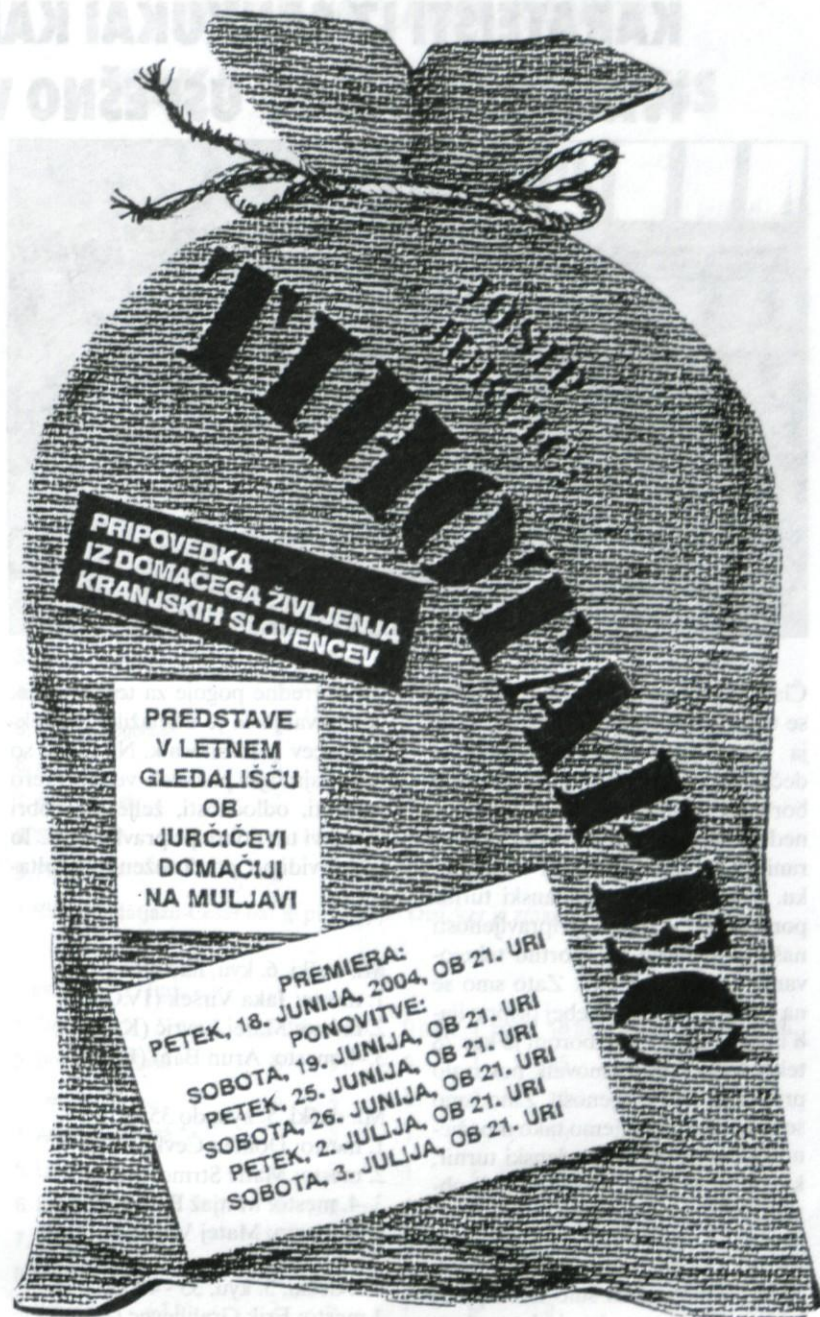
sir edamec, čajno maslo in skuto. Ta proizvodni proces je potekal v petih kotlih, kot sama pravi. Delo je bilo v glavnem ročno, tudi mešanje. Imeli so samo električni posnemalnik. V času njenega vodenja mlekarne se je precej posodabljalo in adaptiralo. Nabavljali so se novi električni stroji, banja (5000 l) in druge naprave, gradili so novo kotlovnico in drugo. Vse to je zahtevalo veliko napora in energije, ki je Malki Žuraj ni manjkalo. Pravi, da so jo zaradi poštenega in vestnega dela znali tudi pohvaliti. Z direktorjem proizvodnje v Ljubljanskih mlekarj Zvonetom Zakotnikom sta zelo dobro sodelovala. Znal je ceniti kvaliteto stiškega sira. Kakor lahko beremo v informativnem listu Ljubljanskih mlekarj iz l. 1973, so Malko Žuraj zaradi znanja in kvalitete izdelkov vabili tudi v druge države naše nekdanje Jugoslavije, kjer so imeli svoje mlekarne (npr. Zemun). Generalni direktor Ljubljanskih mlekarj Janez Perovšek ji je podelil priznanje za njeno delo na področju sirarstva. Malka je bila resnično predana svojemu delu, ki je zahtevalo vse dneve v tednu, tudi nedelje. Prva je bila v obratu in zadnja je odšla. Pravi, da zaradi sirarskega poklica ni nikdar opustila nedeljske maše. Triinšdeset let svojega življenja je posvetila stiški mlekarji. V tem poklicu je bila aktivna še tri leta po upokojitvi. Več kot 15 let je bila poslovodja stiškega mlekarjskega obrata. Pod njenim vodstvom se je kalil novi rod mlekarjev. Po njej nadaljuje sirarsko tradicijo Slavko Podržaj.

Tudi zaradi takih ljudi, kot je Malka Žuraj, sirarska dejavnost v Stični še živi. V današnjem času je to edina dejavnost menihov, ki je bila pred II. svetovno vojno med glavnimi gospodarskimi panogami v samostanu.

Po sirarski zgodbi Malka Žuraj se nadaljuje »perična hiša«. Potem ko je svoja najboljša leta podarila sirarstvu, se naša slavljena zopet posveča pranju in likanju. Pravi, da ji zdravje dobro služi, da lahko spi in se spočije. Še vedno je svežega spomina. »Dan je vedno prekratek, toliko dela imam. Vsak dan sem Bogu hvaležna za to življenje in vse, v čemer lahko uživam,« so njene značilne besede. Resnično ji želimo še veliko zdravih let.

Ob tem visokem jubileju se pridružujemo iskrenim čestitkam vseh, ki se je bodo spomnili. Najbrž jih ne bo malo, saj Malka Žuraj živi in dela v Stični že 70 let.

Marko Okorn, Slovenski verski muzej

PRIPOVEDKA
IZ DOMAČEGA ŽIVLJENJA
KRAJANSKIH SLOVENCEV

PREDSTAVE
V LETNEM
GLEDALIŠČU
OB
JURČIČEVI
DOMAČIJI
NA MULJAVI

PREMIERA:
PETEK, 18. JUNIJA, 2004, OB 21. URI
PONOVITVE:
SOBOTA, 19. JUNIJA, OB 21. URI
PETEK, 25. JUNIJA, OB 21. URI
SOBOTA, 26. JUNIJA, OB 21. URI
PETEK, 2. JULIJA, OB 21. URI
SOBOTA, 3. JULIJA, OB 21. URI

DONACIJA GOSPE VILME BUKOVEC KAMBIČ SLOVENSKEMU VERSKEMU MUZEJU V STIČNI

Februarja 2004 smo v Slovenskem verskem muzeju v Stični pridobili pomembno donacijo: dve poznozgodovinski oltarni sliki iz druge polovice 18. stoletja in štiri baročne kipe apostolov. Darovala jih je gospa Vilma Bukovec Kambič, nekdanja solistka in primadona ljubljanske opere. Tako je izpolnila željo in namen pokojnega moža, akademika profesorja dr. Vinka Kambiča, naj bo del njune bogate zbirke shranjen za zidovi stiškega samostana in na ogled v Slovenskem verskem muzeju. Muzealci iz Slovenskega verskega muzeja smo donacije gospe Vilme Bukovec Kambič izredno veselili. Za njen dragoceni dar in zaupanje se ji iskreno zahvaljujemo.

Donacija dr. Vinka Kambiča in njegove soproge, gospe Vilme Bukovec Kambič, je od aprila 2004 na ogled v prvem nadstropju muzeja.

mag. Nataša Polajnar Frelih

Slovenski verski muzej

KARATEISTI IZ SANKUKAI KARATE KLUBA IVANČNA GORICA USPEŠNO V LETO 2004

Člani iz sankukai karate kluba smo se udeležili spomladanskega turnirja za mlajše in starejše deklice in dečke, in sicer v KATAH in športnih borbah. Tekmovanje je potekalo v nedeljo, 4. aprila 2004, v športni dvorani OŠ Frana Albrehta v Kamniku. Vsakoletni spomladanski turnir pomeni preverjanje pripravljenosti naših najmlajših na športno tekmovalce v tekočem letu. Zato smo se na tekmovalce še posebej pripravljali in pred končnim izborom je kar 28 tekmovalcev in tekmovalk pokazalo primerno pripravljenost. Zato smo se odločili, da pošljemo tako množično ekipo na ta spomladanski turnir, kar se nam je na koncu to tudi obrestovalo.

Pred tekmovalcem smo imeli poleg rednih treningov še dodatne borbene treninge ob petkih, na katerih smo se posvečali predvsem osnovni borbeni tehniki ter taktiki. Na prijateljskem občinskem tekmovalstvu pa smo naše najmlajše seznanili tudi z osnovnimi pravili sojenja, dovoljenimi in prepovedanimi tehnikami z ter obnašanjem na borišču. Nikakršen kontakt na tekmovalstvu pri naših najmlajših ni dovoljen in se kaznuje s točko za nasprotnika ali pa celo z diskvalifikacijo tekmovalca, ki je naredil kontakt. Točka v športni borbi se dobi le s pravilnim in natančno izvedenim udarcem z nogo ali roko na predpisano razdaljo do partnerja na borišču. Priprave so bile kvalitetne, kar se je pokazalo tudi na tekmovalstvu, saj se je kar 15 naših članov uvrstilo med prve štiri v posamezni kategoriji. Tekmovanje pa je potekalo v 15 kategorijah za dečke v športni borbi in v treh kategorijah za deklice v tekmovalstvu v KATAH, kjer so naši najmlajši ločeni tako po pasu (znanju karateja) kot tudi po letih in kilogramih. Le tako jim lahko omogočimo

enakovredne pogoje za tekmovalce. Tekmovanja se je udeležilo 180 tekmovalcev in tekmovalk. Na tekmi so naši najmlajši pokazali veliko mero srčnosti, odločnosti, želje po dobri uvrstitvi ter dobre pripravljenosti. To lahko vidimo po doseženih rezultatih:

Ml. dečki, 6. kyu, nad 40 kg
1. mesto: Jaka Viršek (IV.G.)
2. mesto: Matej Lavrič (K/C)
3.-4. mesto: Arun Bahl (Forum)

Ml. dečki, 5. kyu, do 35 kg
1. mesto: Domen Čevka (CK)
2. mesto: Matic Strmole (IV.G.)
3.-4. mesto: Matjaž Pahor (K/C)
3.-4. mesto: Matej Vogrinec (Dom)

Ml. dečki, 5. kyu, 35 - 40 kg
1. mesto: Erik Grabljevec (IV.G.)
2. mesto: Jure Hauptman (IV.G.)
3.-4. mesto: Rok Cindrič (Forum)
3.-4. mesto: Cendrim Kajtazar (Dom)

Ml. dečki, 5. kyu, nad 40 kg
1. mesto: Blaž Tomažin (IV.G.)
2. mesto: Jošt Franko (Forum)
3.-4. mesto: Aleš Tekauc (Dom)
3.-4. mesto: Jure Kolenc (Dom)

Ml. dečki, 4. kyu, do 37 kg
1. mesto: Žan Dežman (Šentvid)
2. mesto: Nejc Koporec (Šentvid)
3.-4. mesto: Borut Rauh (K/C)
3.-4. mesto: Ervin Smajič (Forum)

Ml. dečki, 4. kyu, nad 37 kg
1. mesto: Jernej Puš (Šentvid)
2. mesto: Matevž Erjavec (IV.G.)
3.-4. mesto: Marko Vidic (Forum)
3.-4. mesto: Tadej Grmek (Forum)

St. dečki, 5. in 4. kyu, nad 50 kg
1. mesto: Franci Oven (IV.G.)
2. mesto: Matej Medved (IV.G.)
3.-4. mesto: Tine Ogorevc (Dom)

3.-4. mesto: Jan Viršek (IV.G.)
St. dečki, 1.-3. kyu, do 50 kg
1. mesto: Dejan Sašek (Gro)
2. mesto: Blaž Zupan (Forum)
3.-4. mesto: David Mohorčič (IV.G.)
3.-4. mesto: Luka Medvešek (Dom)

Deklice kate, 1. 92-94, 5.-4. kyu
1. mesto: Nuša Naglič (Koč)
2. mesto: Eva Margon (Forum)
3. mesto: Katarina Puš (Šentvid)
4. mesto: Vanja Vidovič (Forum)
5. mesto: Anja Kralj Železnik (K/C)
6. mesto: Katja Žulič (Dom)
7. mesto: Tina Hojč (Šentvid)

Deklice kate, 1. 89-91, 5.-4. kyu
1. mesto: Deja Hojč (Šentvid)
2. mesto: Patricija Pangerc (K/C)
3. mesto: Nastja Srebernjak (IV.G.)
4. mesto: Darja Puklavc (Dom)

Poleg športnih rezultatov so tekmovalca pomembna za razvoj telesnih sposobnosti in tako dopolnjujejo vzgojo določenih mentalnih in čustvenih sposobnosti, ki jih v vsakdanjem življenju ni mogoče pridobiti.

Karate kot športna disciplina razvija visoko stopnjo koordinacije gibov telesa in je idealen tudi kot dopolnilo drugim športom. Tako kot telesne sposobnosti razvija tudi psihično stabilnost otrok in odraslih. Ob treningu se doseže visoka stopnja zaupanja vase in svoje sposobnosti. Karate je pomembna terapija za vse hiperaktivne otroke, saj zahteva disciplino in poslušnost, obenem pa večjo aktivnost telesa. Pri manj aktivnih pa poveča aktivnost in splošno razgibanost telesa, kar v končnem stanju daje odlično zdravstveno-fizično kondicijo. Pomembno je, da ta šport lahko trenirajo vse vrste generacij, ne glede na spol ali fizično moč.

Pri rekreativni vadbi je mnogo bolj od zunanjih, izmerljivih lastnosti, pomembno, kako se počutimo v telesu. Telesna aktivnost nam torej omogoča, da prisluhnemo telesu in ga spoznamo. Ker imaš dosti globlji in bolj kompleksen stik z njim, ga ni več treba tlačiti v norme in merila. Karateist razvija samozaupanje, stabilna čustva in jasno presojo. Vsi, ki jih zanima delo na sebi in bi se istočasno želeli samoobrambno borilno usposobiti, se nam lahko pridružijo septembra 2004.

Trener SANKUKAI KARATEJA
Jože Kastelic

NOGOMETAŠI PRED ZAKLJUČKOM SEZONE

Nogometiški klub Livarja počasi zaključuje sezono, saj so do konca ostali le še trije krogi. V zadnjih treh tekmah so ivanški nogometiški igralci osvojili le točko, vendar je treba ob tem povedati, da so bili vsi trije nasprotniki z vrha lestvice, poleg tega pa zaradi poškodb in kazni Vrščajevi varovanci na nobeni izmed omenjenih tekem niso nastopili v popolni postavi.

Začnimo lepo po vrsti. Pred nekaj tedni je v Ivančno Gorico prišla ekipa Bele krajine, ki se bori za vstop v prvo ligo. Črnomaljški so igrali odlično in Drkušič je moral štirikrat po žogo v mrežo. Livarju jo je ob tem nekoliko zagodel tudi sodnik, ki ni označil prepovedanih položajev. Zaradi omenjenih sodniških napak in rezultatskega zaostanka so bili domačini precej nervozni, posledica tega pa sta bila rdeča kartona za Sulejmanija in Anžurja. V naslednjem krogu so se Livarji, pri katerih je manjkalo kar pet igralcev, pomerili z Zagorjem in ob dobri igri zabeležili remi brez golov. Sledila je domača tekma z vodilnim Rudarjem, ko je moral trener Vrščaj svojo ekipo sestaviti kar brez sedmih nogometišev. Svojo priložnost so zato dobili mladi igralci in jo tudi dobro izkoristili ter teko dokazali, da so na svoje minute morda predolgo čakali. Livar je sicer zabeležil poraz z 0 : 2, vendar domači vsekakor niso razočarali. Rudar je dosegel dva gola po grobih napakah ivanške obrambe in zaslužno odnesel vse tri točke. Tri kroge pred koncem je tako Livar na šestem mestu lestvice 2. SNL.

Lojze Grčman

KONEC ZGODOVINSKE SEZONE

Rokometiški SVIŠ-a so pred nekaj tedni s tekmo proti Sežani zaključili letošnjo fantastično sezono. Kot se za nove prvoligaše spodobi, so se od svojih zvestih navijačev, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano Srednje šole in pripravili izjemno vzdušje, poslovili z zmago nad Kraševci. Ti so sicer nekaj minut pred koncem rezultat izenačili, vendar sta nato Cvikel in Ceglar poskrbela, da je zmaga ostala doma. Po tekmi so se igralci, trenerja, uprava, navijači in prijatelji kluba preselili v strelsko kočjo, kjer so ob taktih harmonike proslavljali uvrstitev v prvo ligo do jutra.

Vendar pa kljub koncu sezone za rokometiške še ni počitka. V sproščenem vzdušju bodo namreč do konca maja še trenirali, posebna čast pa je doletela Jureta Ceglarja, Francija Zidarja in Aleša Vidica, ki so dobili povabilo selektorja Janeza Simončiča za udeležbo na vsakoletni revijalni tekmi po koncu 1. B-lige. Letos se je zvezdniški Gold club pomeril proti moštvu, sestavljenem iz najboljših igralcev ostalih ekip. Kot smo omenili, sta se tekme udeležila tudi Ceglar in Zidar, Vidic pa se je žal dan prej poškodoval.

Veliki uspeh SVIŠ-a pa ima tudi svojo drugo plat. Uprava kluba bo namreč morala zagotoviti potrebna sredstva za naslednjo sezono, ob tem pa pripeljati v Ivančno Gorico še kakšno okrepitev, če SVIŠ v Siol ligi noče biti le muha enodnevnica. Prvi korak v tej smeri je že storjen, saj se je klub uspel dogovoriti z odličnim vratarjem Boštjanom Grmom, ki je dolga leta branil v Ribnici in bo zagotovo pomnil dobrodošlo okrepitev. Poleg Boštjana pa se vodstvo kluba pogovarja še z nekaterimi igralci; več o tem bo znano v kasneje.

V teh pomladanskih dneh so sezono zaključile tudi ostale ekipe. Mladinci so v 2. ligi zasedli peto mesto, kar ob že večkrat omenjenih težavah ni slab rezultat. Dejstvo je namreč, da so jedro ekipe tvorili igralci kadetske ekipe in fantje, ki so v kadetski konkurenci igrali to še lani. Tako bo v naslednji sezoni ekipa doživela le minimalne spremembe. Kadeti so zasedli 9.-10. mesto v državi. Tudi ta selekcija je imela predvsem v zaključnem delu sezone obilo težav s poškodbami, ki so preprečile boj za višje uvrstitve. Seveda pa je težko vsako sezono ponovljati uspehe, kakršen je bil lanskoletni.

Starejši dečki so zasedli 22. mesto. Tudi v tej ekipi je nekaj perspektivnih igralcev, ima pa tudi dva levičarja, kar je v klubu velika redkost. Tudi mlajši dečki A so dosegli podoben uspeh, saj so se uvrstili na 17.-22. mesto.

Zelo obetavna pa je generacija mlajših dečkov B, ki smo jih v Klasju tudi že omenjali. Fantje so se letos izjemno izkazali in dosegli 5.-6. mesto v državi. Uspeh in dobre igre niso ostale neopažene, saj so trije igralci te ekipe (Gašper Pucihar, Klemen Sašek in Miha Štrus) dobili vabilo za udeležbo na rokometnem dnevu, ki bo šestega junija.

V SVIŠ-u torej rastejo nove generacije nadarjenih rokometišev, ki bodo, upamo, znali nadomestiti svoje odlične predhodnike. Ti se bodo kmalu podali na zaslužne počitnice, nato pa se sredi avgusta že začnejo priprave na novo vlogo v Siol ligi.

Lojze Grčman

VETERANI NK LIVAR ZAKLJUČILI SEZONO 2003/2004

Veterani Nogometnega kluba Livar so uspešno zaključili letošnjo sezono v veteranski ligi. Res je, da niso uspeli ponoviti lanskega uspeha – uvrstitve v končnico najboljših štirih, vendar tudi 3. mesto v 1. skupini, kar teoretično pomeni 7.-9. mesto med 22 ekipami, ni slab uspeh, če že gledamo na točkovno bilanco. Vendar pri veteranskem nogometu to niti ni najbolj pomembno. Še pomembnejše je druženje, vzdrževanje telesne kondicije ter užitek v igri.

V letošnji sezoni so se v končnico najboljših uvrstile ekipe: NK Kočevje, NK Tabor 69, NK Kamnik ter zmagovalec dodatnega dvoboja med NK Ilirija in NK Dobrova. Finalni turnir oz. tekma za 1. in 3. mesto bo organiziral NK Bitnje v Bitnjah.

V letošnji sezoni so za NK Livar-veterani nastopali: Janez Hrovat, Lojze Lihentvalner, Marko Hrovat, Matjaž Jordan, Zoran Iliškovič, Alojz Kuplenk, Andrej Grmovšek, Branko Vrščaj, Cveto Omahen, Darko Jurčič, Fadil Lugiqi, Franci Duša, Iztok Štepic, Jaka Sever, Janko Petrovič, Jože Blatnik – Bobi, Jure Hribar, Marjan Sadar, Marjan Lampret, Milan Sadar, Miran Škrjanec, Muhamed Čosić, Niko Anžlovar, Roman Pušlar, Silvo Vrhovec, Simon Bregar, Sreten Kovačević, Zoran Matović in Rafael Koren.

Naj še omenim, da bodo predvidoma junija letos veterani NK Livar organizirali tradicionalni turnir veteranskih ekip, na katerem bodo poleg naše sodelovale še ekipe NK Primorje iz Ajdovščine, NK Dobrova in NK Vrhnika.

Simon Bregar

Tradicionalni 28. veslaški spust po Krki minil ob lepem vremenu in rekordni udeležbi

VEČ KOT 400 VESLAČEV NA KRKI

Uradno je bilo letos prijavljenih 420 udeležencev, ki so se na reki Krki v prijaznem sončnem vremenu pozibavali od Krke pa tja do Žužemberka. Vmes sta bila dva »uradna« postanka: pri Marinči vasi in v Šmihelu, kjer so se udeleženci lahko dobila okrepcali in osvežili. Reka je bila za spremembo od prejšnjih let kar visoka, za večino pa kar prava.

Nekoliko težav je na progi zaradi tega bilo, a so jih pomagali odpravljati tako potapljači (dva potapljača iz kluba podvodnih aktivnosti iz Novega mesta in trije ljubiteljski potapljači) kot zdravniška služba – zdravnici Darji.

Čeprav je za varnost relativno dobro poskrbljeno, organizatorji – Kajak kanu sekcija ŠD Krka, samokritično ugotavljajo, da bo v bodoče treba na tem področju narediti še več. Ravno tako se zavedajo, da je treba v bodoče več pozornosti nameniti ekologiji (da udeleženci med vožnjo ne bi onesnaževali okolja) in uživanju alkoholnih pijač na spustu. Menijo, da nekateri enostavno nimajo mere pri uživanju le-teh in tako spravljajo v težave sebe pa tudi nekatere druge ter mečejo slabo luč na prireditve.

Sicer pa so bili udeleženci s prireditvijo zelo zadovoljni, za kar se gre zahvaliti mnogim domačinom, ki vsako leto pomagajo, predvsem pa tistim, brez katerih tega spusta gotovo ne bi bilo: Miheli, Miranu in Tomažu Slana, Janezu Piškurju, Slavku Lahu in nepogrešljivemu peku rib – Radu.

Naj še omenim, da je letos krški spust potekal tudi v okrilju Kajakaške zveze Slovenije, ki je spust po Krki uvrstila v svoj program ekološko-rekreativnih prireditev z imenom Voda za vedno – slovenske reke 2004. Te prireditve potekajo celo leto na 11 slovenskih rekah, odgovorni na KZS pa pravijo, da je krška prireditev najbolj množična in najbolje organizirana.

Organizatorji se najlepše zahvaljujejo vsem nepogrešljivim sponzorjem prireditve, ki so bili: Krka, BTC, Mobitel, Grand Hotel Union, Coca Cola, For car, Asist, Zavarovalnica Triglav, Pekarna Grosuplje, Multimedia, Carpe Diem, Ljubljanske mlekarne, Lek, Mizarstvo Trunkelj, Eni?ma, Klimahit, Telekom, CIM, Foto Marjan Travnik, Izvir, Hipox, A-banka, Coppertone, Adles, G-M&M Grosuplje, Občina Ivančna Gorica, Keko Žužemberk, Manfor, Albion, Pivovarna Union, Farma Stična, Toplar, Henkel, ZIRD, Trgovina Miša, Žaganje lesa Bregar, Ribogojnica in diskont pijač Bregar, Balting, Kmečki turizem Magovac, Topp trade, Sitolisk Praznik, Komunalne Gradnje Grosuplje in M-Grafika

Več o spustu pa boste izvedeli na spletni strani: <<http://users.volja.net/kkk/krka/>>.

Simon Bregar

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU

KRKA NA VRHU, AMBRUS SE JE PREBUDIL

Po 7. krogu občinske lige v malem nogometu je očitno, da bo boj za prvaka v 1. ligi bolj izenačen, kot sem predvidel po prvih treh krogih. Nedvomno se bo vanj vključila tudi ekipa iz Ambrusa (Bife pri Matjažu-Cesar bar), ki na začetku lige po dveh bledih remijih ni kazala zanimanja za vrh. Toda v 4. in 6. krogu je zapored premagala oba favorita za prvaka – Dixija in Mizarstvo Trunkelj Krka – in jasno je, da bo z njimi treba računati. Očitno pa je, da jim na papirju slabši nasprotniki ne ustrezajo. V drugi ligi se bodo za vrh po vsej verjetnosti borile ekipe Sigma team, Dnevni bar Rosa in Generacija.

Lestvica v 1. ligi:

1. Mizarstvo Trunkelj Krka	7 tek.	5 zm.	1 remi	1 por.	16 točk	25 : 11 + 14
2. Bife pri Matjažu-Cesar bar *	6	3	3	0	12	22 : 13 + 9
3. Dixi	6	4	0	2	12	38 : 14 +24
4. Višnja Gora	6	3	1	2	10	27 : 16 +11
5. Picerija Kegeljček	6	3	1	2	10	18 : 15 + 3
6. Antonač	6	2	2	2	8	21 : 16 + 5
7. Avto Kavšek	7	2	2	3	8	18 : 35 -17
8. Snop bar	6	0	2	4	2	11 : 23 - 12
9. Pipo 2003	6	0	0	6	0	11 : 48 -37

* Bife pri Matjažu-Cesar bar je pred ekipo Dixi, ker je zmagal v medsebojni tekmi.

Lestvica v 2. ligi:

1. Sigma team	7 tek.	6 zm.	0 remi	1 por.	18 točk, gol. raz.	27 : 7 + 20
2. Dnevni bar Rosa	6	5	0	1	15	28 : 18 +10
3. Generacija	6	4	0	2	12	30 : 22 + 8
4. Ambrus Santosa *	6	3	1	2	10	18 : 16 + 2
5. Livar	6	3	1	2	10	21 : 14 + 7
6. Dolenci	6	2	1	3	7	13 : 17 - 4
7. Viridin hram	6	2	0	4	6	24 : 23 + 1
8. Hrastov Dol	6	1	0	5	3	9 : 28 - 19
9. Beli vragi (-1 t.)	7	0	1	6	0	13 : 38 -25

* Ambrus Santosa je pred ekipo Livar, ker so dobili medsebojno tekmo.

Simon Bregar

NOGOMETNI KLUB LIVAR IVANČNA GORICA

NK LIVAR Ivančna Gorica poziva mlade nogometne navdušence v starosti od 7 do 14 let, da se na treningih in tekmovanjih pridružijo nogometnim ekipam

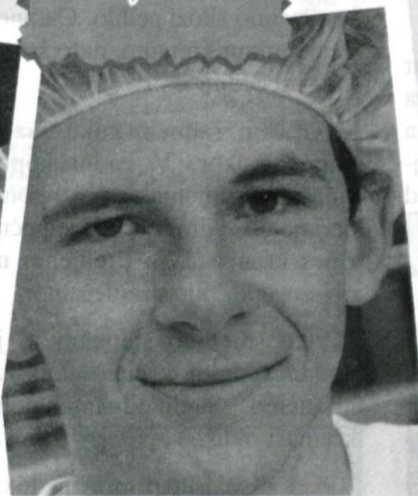
cicibanov U-8 in U-10,
mlajših dečkov U-12 ter ekipi
starejših dečkov U-14.

Z vašo pomočjo bodo skupni rezultati še boljši.

Vpis novih članov bo vsak ponedeljek od 17.30 do 18.30 v prostorih NK LIVAR v športnem parku Ivančna Gorica.

UPRAVA NK Livar Ivančna Gorica

Nekoč bodo mojstri

Delo v pekarni zahteva zgodnje vstajanje, peki pa s tem običajno nimajo težav. Vendar se med njimi najdejo tudi zaspanci, ki včasih preslišijo zvonjenje budilke. To se je zgodilo Primožu Anžlovarju iz Šentvida pri Stični. Odkar pa je nekoč zaspal na prakso, ki jo je opravljal v Pekarni Grosuplje, si uro raje navije kar dvakrat. Bodoči pek in pekarnin študent, kadar je le mogoče, zjutraj res rad "potegne". Ob delovnih dneh pa ga k vstajanju spodbudi delo, ki ga čaka v pekarni, saj mu je zelo všeč, zato se ga loteva z zavzetostjo in resnostjo.

z dobro voljo nad zgodnje vstajanje

Primož se je nekoč ukvarjal s streljanjem z zračno puško, a je ta natančni šport opustil zaradi težav z očmi. Danes simpatični 17-letnik svoj prosti čas najraje preživlja v družbi prijateljev.

"Najraje se vozimo z motorji naokoli, in čeprav nekateri prisegajo na močnejše motorje, je meni moja 'štirka' čisto dovolj," pravi. "Včasih jo zamenjam za kolo, upam pa, da bom kmalu naredil izpit za avto, zato varčujem za voziški izpit." Ko bo nekoč imel avto, se bo lahko tudi sam odpeljal na morje, kjer najraje preživlja počitnice.

"V Pekarno Grosuplje prihajam na prakso že tri leta, začel pa sem v podružnici v Fužinah," pove Primož in doda: "Fužinska pekarna ni bila tako sodobno opremljena in na koncu sva bila z mojstrom Vencljem sama, vendar sem se z njegovo pomočjo ogromno naučil."

Primož sedaj prihaja na prakso v Grosuplje, kjer ga je najbolj presenetila najsodobnejša oprema. "Čeprav imam najraje ročno delo, kot je recimo oblikovanje figuric iz testa, sem spoznal, da se tudi s pomočjo tehnologije lahko veliko naučiš, če vse pozorno spremljaš," pove, "poleg tega pa precej olajšuje delo pekov."

Primož je eden tistih mladih, ki mu je pri srcu ohranjanje tradicije v pekarnstvu, zato je vesel, da v Pekarni Grosuplje posvečajo temu posebno skrb. "V pekarni mi je všeč tudi to, da so sodelavci tako prijazni in da so me lepo sprejeli," pravi, in čeprav zjutraj nekoliko težje vstane, se vsakega dneva v pekarni posebej razveseli.

Gospodinjska stran

Prihaja čas, ko začnejo zoreti prvi sadeži, med katerimi so zagotovo sladke jagode, češnje, kosmulja, ribez ... Iz njih si pripravimo različne frapeje, sokove, sladoled in druge osvežilne posladke. To je tudi mesec vrtnic, saj se v juniju začnejo razcvetati prvi cvetovi na številnih sortah.

RIBEZ

Marsikomu se podaljša obraz, ko okuša rdečo ribezovo jagodo, vendar ribez vsebuje zelo veliko vitamina C in je vsaka jagoda kakor majhna vitaminska bombica, zato se to neugodje gotovo izplača, saj deluje na naše počutje spodbujajoče in poživljuje. Tudi druge za življenje nujne snovi se kopičijo v tem sadežu, ki v povsem zrelem stanju sodi med najbolj kisle vrste sadja.

Prvotno je ta rastlina uspevala v naravi, kasneje pa se je izkazalo, da je zelo primerna za gojenje v vrtovih in tako je rdeči ribez domača sadna vrsta, medtem ko črni ribez izvira iz severnih predelov Azije.

Ribez vsebuje veliko vitamina C, vitamina A (za varovanje sluznice in pospeševanje presnove), kalcija (najboljše pomirjevalo) ter železa.

Krepi imunski sistem in pospešuje nastajanje hormonov, pospešuje presnovo in nastajanje krvi, pomirja živčevje in izboljšuje razpoloženje, spodbuja delovanje srca in mišičja.

V naših vrtovih rastejo rdeči, beli in črni ribez, ločimo pa jih kar 50 vrst, ki se razlikujejo po barvi, kislosti in aromi.

Opozorilo: jagode morajo biti povsem zrele; nezreli ribez uničuje zobe in ustno sluznico.

Ribez v prehrani:

Ker so ribezove jagode mnogo prekisle, jih večkrat mešamo z drugim, slajšim jagodičjem in sadjem. Pripravljamo lahko sladoled, sadne solate, kompote, sladice ...

RIBEZOV FRAPE

Za 4 osebe: 6 do 8 kepic vanilijevega sladoleda, 18 žlic sladkornega soka rdečega ribeza, mleko in ledene kocke

Sladoled pretlačimo in ga vmešamo z ribezovim sokom, dolijemo mleko in postrežemo s kockami ledu v kozarcu.

Za peneči sladoledov napitek dodamo namesto mleka mineralno vodo. Pijačo lahko pripravimo tudi iz mešanega sadja – ribez, brusnice, maline ...

RIBEZOV SLADOLED

500 g rdečega ribeza, 250 g sladkorja, 2 rumenjaka, 250 g smetane

Ribez osmukamo in ga v mešalniku sesekljamo, nato sadno kašo pretlačimo skozi cedilo. Ostanek nekaj minut kuhamo, nato še enkrat precedimo.

V vročem sadnem soku raztopimo sladkor. V vodni kopeli vmešamo rumenjake, postopoma dodajamo sadni sok. Ko je jajčna zmes kremasta, jo prelijemo na ribezovo kašo in premešamo.

Sladko smetano stepemo in jo dodamo sadni kremi, nato zamrzujemo. Sladoled ima poln, kremast okus.

Ribez so včasih pripravili dokaj enostavno: rdeči ribez so potresli s sladkorjem, ga postavili v hladilnik in kasneje prilili mleko.

KREMNI SLADOLED

Najstarejši pisni podatki o izdelovanju mlečnega sladoleda so stari 3000 let in izvirajo s Kitajskega. Iz njih je razvidno, da so že takrat pripravljali sladice, narejene iz ledu, mleka in sadja. Tudi drugi narodi in civilizacije, kot na primer Feničani, stari Grki in Rimljani, Arabci itd. so poznali sladoled. V srednjem veku je največ receptov za mlečni sladoled nastalo na območju sedanje Italije. Od tam se je ta sladica razširila po vsej Evropi, vendar je dolgo časa veljala za specialiteto kraljevskih dvorov.

RECEPT ZA KREMNI SLADOLED

Potrebujemo naslednje sestavine:

2 rumenjaka in 2 beljaka, 4 dag sladkorja, 1 vaniljin sladkor, zavitek trdila za smetano (kremfix), 1 dl mleka, 250 ml sladke smetane za stepanje, nekaj kapljic ruma

Rumenjake in sladkor penasto mešamo in na koncu dodamo nekaj kapljic ruma, da ublažimo okus po rumenjakih. Sladoledno maso lahko obogatimo tudi z različnimi dodatki, kot so: čokolada v prahu, instant kava, sveže ali pasteurizirano sadje, marmelada, zdrobljeni orehi, mandeljni in lešniki, rozine ... Te dodatke dobro zamešamo v rumenjako maso. Prilijemo mleko in stepamo nad soparo, da se zmes zgosti in speni. Odstavimo in med ohlajanjem večkrat premešamo. V beljake dodamo vaniljin sladkor in jih stepemo v trd sneg. Previdno stepemo še smetano, ki ji dodamo sredstva za strjevanje. Rumenjakovo maso zmešamo med stepeno smetano, nato dodamo še sneg iz beljakov in rahlo mešamo. Vse skupaj zlijemo v primerno posodo in damo v zamrzovalnik, dokler se ne strdi.

VRTNICE

Pravimo jim tudi kraljice cvetov in junij je prav gotovo čas, ko začnejo cveteti v vsej svoji lepoti. Vrtnarji že stoletja vzgajajo grmičaste in druge priljubljene vrtnice, tako da imamo zdaj na voljo zelo veliko oblik in barv. Po obliki rasti in uporabnosti pa ločimo naslednje skupine gojenih sort: velikocvetne ali zlahne, šopastocvetne ter grmičaste, pritlikave, vzpenjave in visokodebelne vrtnice.

Za zasaditev vrtnic morajo biti tla bogata s humusom, rodovitna in dobro odcedna. Vrtnice je treba v suši obilno zalivati. Odcvetele

cvetove moramo sproti odstranjevati, pozno jeseni pa vrtnice osujemo in zavarujemo pred mrazom. Pretesno skupaj rastoče rastline so bolj občutljive za glivične bolezni. Za gredične vrtnice velja, da jih sadimo pol metra narazen ali pa tako, da je 3 do 6 rastlin na m².

Vrtnice lahko uporabimo za obokan prehod, kot vidimo na sliki.

Gospodinjsko stran pripravlja: Nataša Erjavec

KLASJEV KRATKOČASNIK

NAGRADNA KRIŽANKA

Izmed prejetih križank smo izžrebali srečno nagrajenko, ki je poslala pravilno rešeno križanko. Nagrado, ki jo prejme Janja Hrovat, Ulica Dolenjskega odreda 24, Ivančna Gorica, podarja Foto - video - studio Travnik.

Pred nami pa je že nova nagradna križanka. Pravilno rešeno pošljite na naslov uredništva: Časopis Klasje, Ulica II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, do 17. junija 2004. Ne pozabite pripisati svojega naslova in davčne številke.

Nagrado tokrat podarja Štefan Polajžer, s.p., Cesta II. grupe odredov 34, Ivančna Gorica (Fitness studio ENERGY).

SMEŠNICA

Tone vpraša prijatelja Petra: »Kako da pri tebi doma ni bilo še nobenega vlomilca, mene so pa že trikrat obiskali?« »Veš, pri nas nikoli ne pospravljamo po hiši,« odgovori Peter. »Ko zmikavt pokuka skozi okno in vidi, da je vse razmetano, si misli, da so tu že bili roparji, in poskusi drugje.«

KVIZ

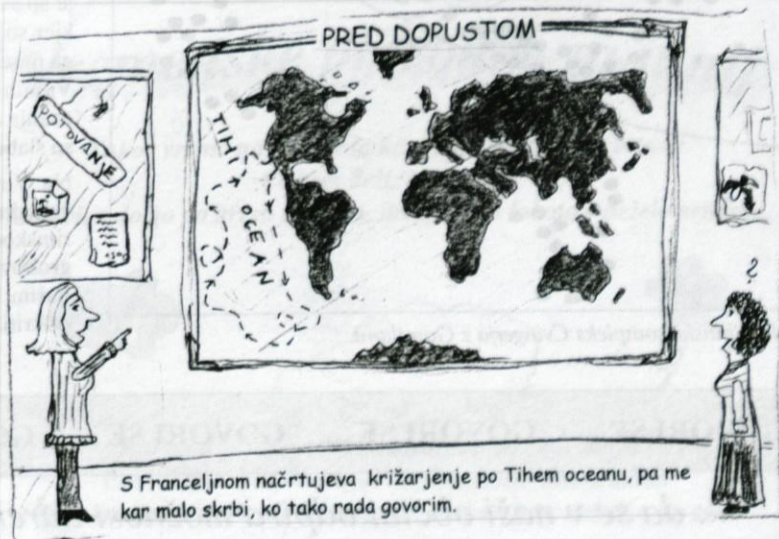
- Kaj v zahodnodolenjskem narčju pomeni beseda bč?
 - čebelo
 - čeber
 - stoječo vodo
- Kako hitro se širi zvok po zraku?
 - 330 m na sekundo
 - 660 m na sekundo
 - 1030 m na sekundo
- Kateri izmed naših književnikov ni bil Francez?
 - Levstik
 - Trdina
 - Bevk
 - Finžgar
- Izmed kovin je v regratu največ:
 - srebra
 - kobalta
 - mangana
 - železa
- Kateri naziv je vladarskega izvora?
 - baron
 - vitez
 - princ
 - grof
- Koliko kromosomov je v človeških celicah?
 - 23 parov
 - 46 parov
 - 32 parov

Odgovori na vprašanja iz prejšnje številke: 1. c, 2. c, 3. a, 4. c, 5. 3, 6. c, 7. b.

		DUET		DEBELA PALIČA NAS FILOZOF (FRANCE)		KODOR IGRA KITARO		ZAJEMEK ZA 3. OSEBO SRED. SPOLA		NA PLEŠI JE LE ŠE TU PA TAM KAKSEN	
KITAJSKA		NINA URBANČIČ		ENONJKA		NIKELJ		OKRAŠEN KMEČKI PTIČ		NAPRAVA, KI ODDAJA TANEK SVETLOBNI CUREK	
INDIJA		ROBOTOST, NERODNOST STAREŠINA		PEKOVSKO SREDSTVO		DOLJAK REALKE		ENOTA ZA MOČ MOTORJA TIHO GORVORJENJE		OČI	
RUŠILENI POTRESNI MORSKI VAL		PEVSKI ZLOČ		PREDSEDNICA ZVEZE POTROŠNIKOV (BREDA)		TRAVA Z. KOŠNJE		IZVOR		SAŠO HRIBAR ZMANJŠANJE GLASNOSTI	
SKRANNA TOČKA KOPNEGA		KMEČKA JED IZ POLJŠČIN IN SVINJ. GLAVE		ŠVEDSKI SMUČAR. CENTER		OZNAKA ŠARCA		PRAOČE LEVITOV		VZORNIK MLADIH	
UREJANJE SVOJE ZUNANJOSTI		IZGUBA VIDA		NEKD. ANG. TEKAČA OVETT IN CRAM		RIMSKI ZGODOVINOPISEC		PRIMORSKI MEDMET		DELEC SNOVI	
NAPRAVA, KI ODDAJA TANEK SVETLOBNI CUREK		STAREJŠA ZNAMKA RAČUNALNIKOV		USTANO-VITELJ PERZIJ. DRŽAVE		OREŠEK, KI DOZORI V ZEMLJI		3x = 10		DEKLETOVA SOBIČA V KMEČKI HIŠI	
PEVKA DEŽMAN		NĀŠ PEVEČ (VILI)		ŽLAHTNI PLJN (NE) NEKD. SL. SMUČARKA (MAJDA)		OZNAKA MAROKA		TEK V NARAVI		ŠOLSKE DISCIPLINSKE UKREPE	
REBEKA DREMELJ		REBEKA DREMELJ		REBEKA DREMELJ		REBEKA DREMELJ		REBEKA DREMELJ		REBEKA DREMELJ	

PREPOZNAJMO OBČINO

Vzemite v roke skico in poiščite, katera občina ima takole geografsko podobo. Ugotovite tudi, kateremu bitju je najbolj podobna. Z nekaj dodatnimi potezami podobnost še povečajte. Za olajšavo naj vam povem, da so njeni predeli zelo slikoviti in imajo razvito turistično gospodarstvo.

»Pravico sem šel po svetu iskat,
(bíl mlad sem še in neizkušen takrat) ...
... Pravico enako zdaj človek mi vdobi,
kam skrila se pač človeški je zlobi?
Pravice, enakosti ni pri ljudeh,
pravice, enakosti ni na grobeh,
pravica, enakost je v – grobi!«
Simon Gregorčič

ZAHVALA

ob izgubi

JOŽETA MIKLAVČIČA

iz Škoflja

Zahvaljujemo se sosedom Alojzu Čebularju in Antonu Glaviču za pomoč v tragičnem trenutku, župnikom, še zlasti gospodu Stanetu Kerinu za lepo pogrebno mašo, ter vsem, ki ste darovali za maše, cvetje in sveče. Hvala tudi gasilcem GD Dob. Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujoči domači

Oči, hvala za vse,
za prelepe spomine,
za ljubeče srce,
kar v njem je, ne mine.

Hvala za vse,
kar storil si zame,
zdaj odrasla sem hči,
a v srcu ljubezni nihče mi ne vzame ...

Tvoje hčerke

*Oko si vaju videti želi,
resnica je, da vaju ni.
Bolečina je neizmerna,
vendar trdna vera up je naš,
da v večnosti čakata na nas!*

ZAHVALA

ob nenadni in boleči izgubi naše drage

BETKE KASTELIC

rojene ZUPANČIČ
(1970–2004)

in njene komaj rojene hčerke LEJE se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje, tolažilne besede, darovano cvetje in sveče, ter vsem, ki ste ju pospremili na njuni zadnji poti in zanju molite.

Vsi njuni

ŠTEVILKE, KI JIH POTREBUJETE

Zdravstveni dom Ivančna Gorica:	
splošna ambulanta	01/ 781 90 08
otroški dispanzer	01/ 781 90 03
ginekološka ambulanta	01/ 781 90 15
dežurna služba	050 624 071
Zobozdravstvena ambulanta:	01/ 781 90 16
	01/ 786 9017
Ortodont	01/ 781 90 33
Lekarna	01/ 787 71 53
Policijska postaja Grosuplje	01/786 31 22
Policijska pisarna v Ivančni Gorici	01/ 787 84 02
Veterinarska postaja v Ivančni Gorici	01/ 787 71 11
Železniška postaja	01/ 291 59 33
Občina Ivančna Gorica	01/ 787 76 97
	01/ 787 83 85
Upravna enota Grosuplje	01/ 781 09 00
Krajevni urad Ivančna Gorica	01/ 786 95 10
Center za socialno delo Grosuplje	01/781 80 50
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, kmetijska svetovalna služba, enota Ivančna Gorica	01/ 786 93 10

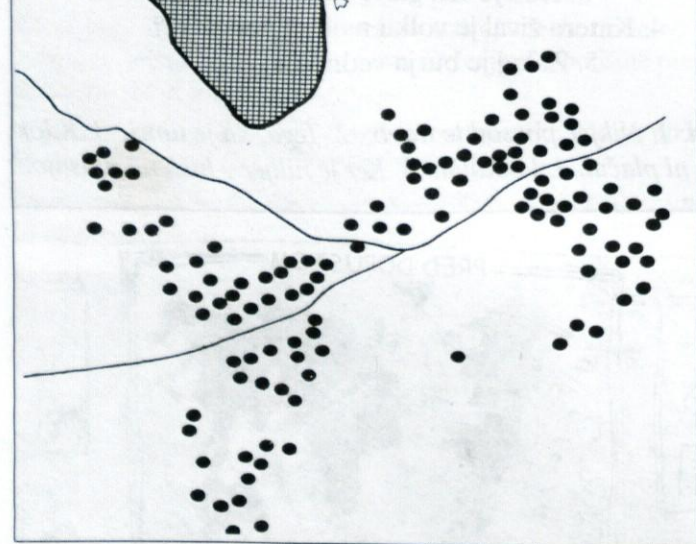
DEDIŠČINA PREDNIKOV (1)

Območje občine Ivančna Gorica je bilo poseljeno že v davnini. Bogata in pomembna najdišča se nahajajo po vsej občini in v seriji člankov bom predstavil dediščino, ki so nam jo zapustili naši predniki.

STIČNA – VIRSKI CVINGER (1)

Stična je bila ena izmed vodilnih postojank dolenske železnodobne skupine. V bližini je potekala stara prazgodovinska pot, ki jo je kasneje nadomestila rimska cesta; ta je vodila iz Emone (Ljubljane) v Siscio (Sisak). Domnevajo, da je bila v neposredni bližini rimska cestna postaja Acervo, kar pomeni v prevodu »Pri gomilah« in jo raziskovalci postavljajo v bližino Ivančne Gorice. Povezave potekajo tudi po gozdu do doline reke Save in Vač.

Naselje leži na nizkem hrbtu ali terasi okrog 30 do 50 metrov nad ravnico. Ima dobro naravno obrambo, dokaj strma pobočja in vrtače. Poldrugi kilometer severno od naselja stoji hrib Gradišče, ki naj bi bil poseljen že pred Cvingerjem (v obdobju kulture žarnih grobišč – 1200 do 800 pred našim štetjem). Naselje je dolgo do 800 metrov in široko do 400 metrov, njegova površina znaša 21 hektarjev, obzidje je dolgo nekaj več kot 2 kilometra. Loči se na dva dela: na razširjeni spodnji – južni del – in na zgornji – severni del, ki ju razmejuje do 5 metrov visoka ježa, na katero je bilo postavljeno prečno obzidje v 1. stoletju pred našim štetjem. Pod naseljem je močan izvir vode, ki je dal vasi Vir tudi ime in je bil eden glavnih razlogov za naselitev. Kilometer in pol zahodno teče še potok Stičnica.

Naselbinski kompleks Cvingerja z Gomilami

Na jugu, jugozahodu in severozahodu od naselja ležijo gomile. Razprostirajo se od Vira na severozahodu do Studenca, Žvajdrge, Griž, Vrhpolja ter Gomil in Butal. Gomile ležijo skoraj v strnjem loku okrog južnega dela naselbine; od njega je ločena le skupina virskih gomil na severozahodu ter gomile v Vrhpolju in na Glogovici. Gomile so še po okolici (Velike Pece, Radohova vas), kjer so bili mogoče manjši zaselki zunaj utrjenega naselja. Ležijo na njivah, travnikih in v gozdu. Vidnih jih je še okoli 125. Nekatere pa so zaradi oranja že močno poškodovane in zravnane, zato so slabo razpoznavne.

Na Viru poznamo plane žarne grobove, ki so vzhodno od naselja. V Pristavlji vasi pa so tudi rimskodobni žgani grobovi. Železnodobni žgani grobovi so starohalštatski (9. in 8. stoletje pred našim štetjem). Keltski grobovi pa še niso bili odkriti.

Sašo Porenta

GOVORI SE ... GOVORI SE ... GOVORI SE ... GOVORI SE ... GOVORI SE ...

... da se v naši občini odpira možnost adrenalinskega turizma ...

KAMLES PERPAR
- NOVI NAGROBNI SPOMENIKI
- KLESANJE IN OBNOVA ČRK
- UREDITEV IN OSKRBA GROBOV
STANKO PERPAR, Zaboršt 16, 1296 Šentvid pri Stični
GSM: 041/43 66 64

POGREBNE STORITVE - JANEZ PERPAR S.P.

Zaboršt 16, Šentvid pri Stični, tel.: 041 785 113 in 041 647 380

LAHKA KRIŽANKA S POPUSTOM

		P	
T			
E			
T			S
		T	
K			Z
			C
A			
			K

Kdor jo bo rešil, bo v poudarjenem navpičnem stolpcu lahko prebral veliko pričakovanje, značilno za ta letni čas.

VODORAVNO:

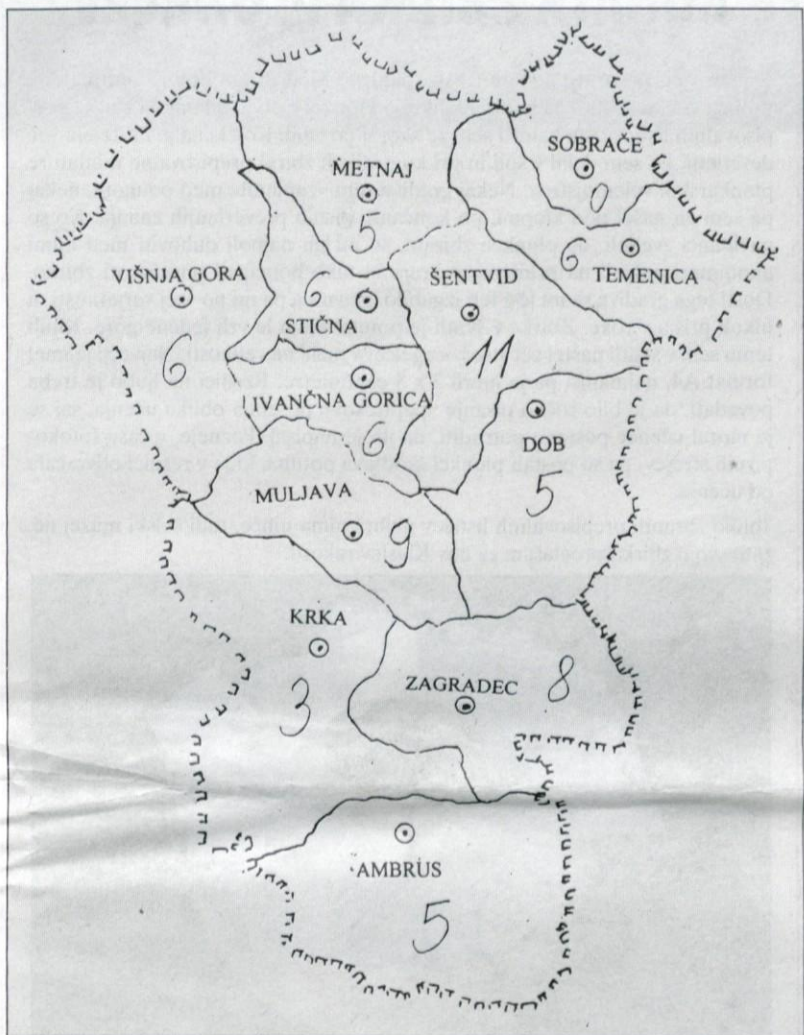
1. oblacilo,
2. kopno v morju,
3. ogrevalna naprava,
4. redko drevo,
5. ptica,
6. vladarski naziv,
7. italijanska jed,
8. živalska noga,
9. atletska disciplina.

Siva stran

Ljudje z začetka preteklega stoletja

(1900 – 1920)

SEDEMDESET JUBILANTOV

Kotiček, posvečen našim častljivim koreninam, je tudi sam že jubilar. V malone desetih letih njegovega izhajanja je poročal že o sedemdesetih občanih, ki nosijo devet križev in še kakšno leto čez. Zaradi preloma stoletja sem moral rubriki celo prilagoditi naslov. Najprej smo pisali »Ljudje z začetka našega stoletja«, po letu 2000 pa smo dodali: »Ljudje z začetka preteklega stoletja«, kar se sliši še bolj oddaljeno in skrivnostno.

Ob sedemdesetem junaku iz »našega romana« sem naredil manjšo inventuro in spoštovane jubilate razdelil po krajevnih skupnostih, da se bo videlo, iz katerih predelov prihajajo najbolj trdoživi ljudje.

Iz skice lahko razberemo, da je največ naših jubilarov doma z zagraškega, muljavskega in šentviškega konca. Presenetljivo malo pa jih je s Krke – samo trije, in še te so prispevali Korinjci. Seveda moramo pri tem upoštevati, da naša rubrika ni zajela vseh ljudi dolgega življenja. Približno tretjina jih je šla iz najrazličnejših razlogov mimo nje. Po mojih predvidevanjih je v zadnjem desetletju v naši občini živelo (ali še živi) nekaj več kot sto devetdesetletnikov. Poseben primer je sobraško območje, ki je bilo pripojeno k naši občini dosti kasneje.

LS

Kje so tiste vodice, ki so včasih bile

GLOGOVSKA RUPCA

Večina naših izvirov je vaških. To pomeni, da so iz njih dobivali močo vaščani cele vasi. Dosti redkejši so studenci, ki so dajali vodo samo eni hiši. Taka voda je Glogovska Rupca. Ta je v preteklih časih oskrbovala z mokroto bližnjo Birtovo domačijo z Glogovice. Le v posebnih razmerah so se oskrbeli z vodo iz tega izvira tudi drugi Glogovičani. Ker je v bližini tekla nekdanja rimska cesta, smemo utemeljeno domnevati, da so izvir poznali že v rimskih, najbrž pa tudi že v predrimskih časih.

Birtovi so ondi dobivali vso vodo zase, za živino in za pranje. Ko so pred pol stoletja pri hiši zgradili vodnjak in malo pozneje napeljali še vodovod, je izvir osamel in se začel zasipavati.

Glogovska Rupca leži skoraj na ravnem, obdana z njivicami in travniki. Danes se od nje vidi le še kotanja, na dnu prekrita z vodo. Od daleč njeno lego izdaja nizko grmovje, ki obrašča nekdanji izvir. Vse kaže, da bo tudi ta vodni vir doletela enaka usoda kot številne druge vode v naših krajih.

LS

Glogovska Rupca. Ob njej je Slavko Bernčan z Glogovice, ki mi je povedal zgodovino te vode. Za gostoljubnost se mu lepo zahvaljujem.

STARE POSTAVE IN UKAZI O OBČINAH

V malej obliki na svitlo dani za Vojvodino Kranjsko
O občinskem starešinstvu

»Občinsko starešinstvo je v občinskih rečeh gospodar (upravnik) in izvršuje odborove sklepe. V glavarjevi (županovi) roki in pod njegovim očesom so vsa starešinska opravila. Svétniki ga morajo pri tem delu podpirati, in kar jim glavar odkaže, opravljati po njegovem povelji in njegov odgovor. Pod poglavarjem (županom) in njegovim strahom so občinski služabniki in služabniki občinskih zavodov. Take služabnike, pri katerih si je odbor sam prihranil pravico, da jim daje službo, sme za nekaj časa odstaviti; popolnoma službo vzeti jim pa sme le odbor. Če je treba, za lažje nadzorstvo (policijo) in za druga opravila kacega kraja, sme odbor v posameznih krajih svoje občine postaviti posebne može, kateri ondukaj stanujejo in imajo pravico voljeni biti, da podpirajo občinskega glavarja pri teh opravilih«.

Na Dunaji, 17. svečana 1866

Franc Jožef, kajzer

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Današnji predmet iz slovenske tehnične dediščine bo za reševalce nekoliko trši oreh, vendar naj se ga ne ustrašijo, saj bom pomagal. Uganka je težavna zategadelj, ker predmet nikoli ni bil v množični uporabi. Rabili so ga pretežno obrtniki – izdelovalci furmanske opreme. Če ne veste imena, pa napišite vsaj njegovo domnevno uporabo. Velikost predmeta lahko presodite po njegovem lastniku, ki čepi ob njem. To je Jože Janežič iz Ljubljane, sicer doma iz okolice polževega mesta – torej Višnje Gore list. Hvala vsem, ki ste pisali, še posebej tistim, ki ste v pismu tudi malo pokramljali. Nasvidenje.

LS

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja Najdete nas na
Taborški cesti 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

Vremenske prerokbe za junij

Kakor vreme na Medarda káne, tako ves mesec ostane.
Če kres deži, orehov ni.

Kukavica dolgo po kresu še kuka, draginjo in lakoto v deželo prikuka.

Kakršno je vreme kresnic, takšno bo tudi žanjic.
Pred svetim Vidom muhe napovedujejo dneve suhe.
Če je sv. Petra in Pavla dan lep, greš lahko brez dežnika po svet.

"SEVERNA" STRAN

* ZA DOBRO VOLJO *

KAKO JE NANDE PRIJATELJA REŠEVAL

Preklarjev Gustelj in Glažarjev Nande sta pozno v noč vasovala pri Mokarjevem Dolfetu, ko je žganje kuhal. Tam sta se ga bila nekoliko nalezla in se potem kar čez vrtove odmajala

proti domu. Ko sta v temi kolovratila po Hribarjevem vrtu, je nenadoma reklo »čof« in Gustelj je izginil, kot bi se v zemljo vdrl. »Gustelj, kje pa si?« je strahoma vprašal Nande. »Za

božjo voljo, kaj nisi slišal, kako je čofnilo? V jamo sem padel, pomagaj mi,« se je Gustelj oglasil nekje iz globine.

Hribarjev oče so se namreč namenili v prihodnjih dneh gasiti apno, zato so apnenko izpraznili, vendar je na dnu ostalo še nekaj apnene brozge. Gustelj je bil od nje bel ko dohtar, zato ga je Nande hitro zagledal v temi. Prijatelja je pograbil za stegnjeni roki in na vso moč vlekel, da je reševanec kobacaje in sopihaje lezel navzgor. Ko je bil že skoraj na vrhu, je Nande nenadoma popustil in Gustelj je spet tebebil v belo mužo, da je bil še bolj dohtarski kot prej. »Prmejduš, Nande, zakaj si to naredil?« je vpila bela prikazen v jami in otepalala z rokami.

»Ravno v nos si mi pihal, pa je tako smrdelo kot iz svinjskega kotla,« je odgovarjal Nande navzdol. »Kaj si pa jedel?«

»Črvičilo me je, pa sem si zvečer nekaj česna in čebule narezal. Saj ne more biti tako hudo, kot praviš.«

»Še hujše. Jaz te nocoj ne bom več ven vlekel. Kar sam si pomagaj.« Naredil se je, kot da odhaja, vendar ni šel. Pod kozolcem je v temi staknil krajšo lestev in jo spustil v jamo, da je bela prikazen lahko sama prilezla na površje in odcapljala domov.

Zgodba je zelo poučna za vse nas. Ne jejmo česna in čebule, če mislimo kolovratiti v temi in "pod gasom". Prav gotovo nas ne bi hotel nihče pobirati s tal in še manj vleči iz jame.

LS

LXVI. REKORD: BOGATA ZBIRKA PLONKCEV

Ondan sem pospravljaj stare šolske papirje. Med drugo kramo sem naletel tudi na veliko škatlo, na kateri je pisalo »Plonkci«. To je bila moja zbirka prepisovalnih lističev, na katero sem že skoraj pozabil. Kolekcija je nastajala več desetletij, ko sem delal v šoli in pri kontrolah zbiral prepisovalne miniature plonkarskih velemojstrov. Nekaj gradiva sem »zaplenil« med poukom, nekaj pa sem ga našel pod klopmi, po končanih pisnih preverjanjih znanja. Ko so navihanci zvedeli, da plonkce zbiram, so mi jih najbolj duhoviti med njimi anonimno puščali na primernem kraju in tako pomagali povečevati zbirko. Dosti tega gradiva se mi je z leti izgubilo, glavnina pa mi po vsej verjetnosti ni nikoli prišla v roke. Zbirka v škatli je potemtakem le vrh ledene gore. Kljub temu sem v škatli našel več tisoč »cegelcev« različne velikosti. Največji je imel format A4, najmanjši pa je meril 3 x 3 centimetre. Resnici na ljubo je treba povedati, da je bilo ročno pisanje »papirčkov« posebna oblika učenja, saj se je moral učenec pošteno potruditi, da jih je napisal. Pozneje, v času fotokopirnih strojev, pa so postali plonkci škodljiva potuha, ki je v resnici odvrčala od učenja.

Toliko zbranih prepisovalnih lističev najbrž nima nihče, tudi šolski muzej ne, zato svojo zbirko proglašam za nov Klasjev rekord.

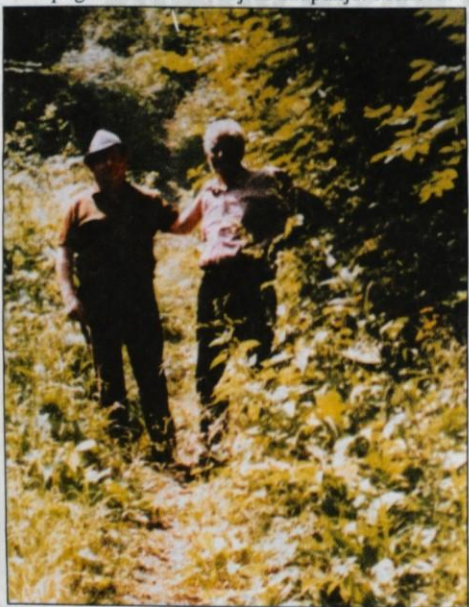
Zbirka v poljedelski reti. Po ovekovečenju s fotografskim aparatom sem vsebino skuril v peči. Saj veste, vsaka stvar ima svoj začetek in konec in vsako veselje traja le nekaj časa.

Leopold Sever

DRAŽANSKI DRMOŽNIK

Ko sem pred dobrega četrta stoletja prvič slišal za Drmožnik v Spodnji Dragi, me je ime te vode močno vznemirilo, pa sam nisem vedel, zakaj. Bilo je nenavadno in težko razložljivo. Potem sem zvedel še za en potok s tem imenom, v Metnaju, v zgornjem toku Stičnice. Nenavadna hidronima mi nista dala miru, zato sem ju pred leti »obdelal« v Klasjevi rubriki Nenavadna krajevna in ledinska imena. V članku sem med drugim ugotovil, da sta to edini vodni imeni te vrste na Slovenskem in da je ime nemara prišlo od glagola dreti, ker voda dere s hriba v dolino in odnaša s seboj hribine. Razlaga je bila seveda naivna in ni odkrila pravega izhodišča.

Moralo je preteči še dosti drmožniških in drugih vodá, da sem se dokopal do prave razlage. Prvi korak k resnici sem storil nehote. To je bilo v času, ko smo v okviru šolskega geološkega krožka raziskovali rude in rudarstvo v naših krajih. Tedaj sem se napotil k Tonetu Mehletu, Joškovčevemu iz Spodnje Drage, ki je bil tedaj najstarejši Dražan in je veliko vedel o domačem kraju. Zaradi poznanstva s Tonetom je šel z menoj tudi France Kalar iz Ivančne Gorice, da bi pogovor stekel v večjem zaupanju. Joškovčev oče naju je prijazno sprejel in kmalu smo se odpravili iskat nekdanje rudne jame. Toda spotoma se je premislil in naju ni odpeljal na nekdanja rudišča, temveč k Drmožniku, potoku, ki izvira na njegovem svetu. Tam se je ustavil, se skrivnostno ozrl naokoli in začel pripovedovati. »Tale voda se mi je že od nekdaj zdela drugačna od drugih. Nekaj zaradi čudnega imena, še bolj pa zaradi nenavadnih obiskovalcev, ki so hodili k njej vse do začetka druge svetovne vojne. Prihajali so v vseh letnih časih, največ spomladi, ponoči ob polni luni. Pri vodi so se slekli do golega, se mazali z blatom in nato spirali s svežo vodo. Rabljeno spodnje perilo so razobesili po okoliškem grmovju in ga pustili kar tam, da je sprhnelo; menda zato, ker je bila v njem bolezen. Med obiskovalci je bilo največ mater z otroki, pa tudi odraslih moških ni manjkalo. Obiskovalci so bili večinoma neznani, doma pretežno iz vzhodnih predelov Suhe krajine in od drugod. Skrivnostne obiskovalce našega Drmožnika sem videl sam, še več pa so mi o njih pripovedovali starši in stari starši. Tole sem vam moral povedati in pokazati. Zapišite, da se ne bo pozabilo,« je končal pripoved Tone Mehle, Joškovčev iz Spodnje Drage pri Ivančni Gorici.

Franc Kalar in zdaj že pokojni Tone Mehle med pripovedovanjem o nenavadnih obiskovalcih Drmožnika.

»SNOČ MI JE BIL UKRADEN ROŽMARIN«

Joj, kakšni časi. Toliko tatvin in druge grdobije še ni bilo, kar ljudje pomnijo. Pred tatovi in roparji ni nobena stvar več varna, tudi cvetje ne. Jurjevi materi s Peščenika so lepo uspevali lijoči nageljni stare sorte. Z njimi je vsako leto z velikim veseljem okrasila balkon in okna ob cesti, da smo jih lahko občudovali tudi drugi, ki smo hodili tam mimo. Nekega majskega jutra pa joj – balkon in okna so zevali prazni. Neznani pokvarjenci so ponoči odpeljali vso cvetno lepoto s posodami vred. Le nekaj bolj grintavih primerkov so pustili.

Najbolj žalostno in zaskrbljujoče je to, da so zmikavti sedaj že drugič pokradli rože; natanko pred štirimi leti so ostali okna in balkon Jurjeve hiše prvič prazni. Tedaj je mati še zbrala dovolj volje, da si je s potaknjenci vzgojila nove cvetlice, sedaj pa z grenkobo razmišlja, da bi prenehala krasiti svoj dom in okolico. Joj, kakšni časi!

LS

Okna in balkon Jurjevega doma na Peščeniku so ostali prazni in pusti. Enaka podoba nastaja tudi v srcih in v zavesti poštenih ljudi.

PODLISTEK

NAŠI KRAJI

V PRETEKLOSTI

LEOPOLD SEVER